

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Raport përfundimtar për auditimin e ushtruar në Bashkinë Belsh

RAPORT PËRFUNDIMTAR

Mbi Auditimin Financiar

të ushtruar në

BASHKINË BELSH

Tiranë, 2023

PËRMBAJTJA

SHKURTIME.....	3
I. PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE	4
1. Përshkrim i shkurtër i Projektit të Auditimit.....	4
2. Përshkrim i gjetjeve dhe rekomandimeve kryesore	4
3. Konkluzioni i përgjithshëm dhe Opinioni i auditimit	10
II. HYRJE.....	12
1. Objekti i Auditimit.....	12
2. Qëllimi i auditimit.....	12
3. Identifikimi i çështjes.....	12
4. Përgjegjësitë e strukturave drejtuese.....	12
5. Përgjegjësitë e audituesve	12
6. Kriteret e vlerësimit	13
7. Standardet e auditimit	15
8. Metodot e auditimit	15
9. Dokumentimi i auditimit.....	16
III. PËRSHKRIMI I AUDITIMIT	18
1. Informacion i përgjithshëm mbi Bashkinë Belsh.....	18
2. Përshkrimi i rezultateve sipas drejtimeve të auditimit	19
2.1. Auditim mbi kontrollin e brendshëm financiar publik.....	19
2.2. Auditim mbi planifikimin, zbatimin dhe monitorimin e planit të buxhetit	30
2.3. Auditim mbi vlerësimin e raportimit financiar.....	40
2.4. Auditimi i zbatimit të rekomandimeve të lëna në auditimin e mëparshëm	51
IV. GJETJET DHE REKOMANDIMET	64
A. MASA ORGANIZATIVE	64
B. MASA PËR ELEMENIMIN E EFEKTEVE NEGATIVE.....	68
C. MASA DISIPLINORE.	70
D. NJOFTIM PËR DEPARTAMENTIN E ADMINISTRATËS PUBLIKE DHE KOMISIONERIN PËR MBIKËQYRJEN E SHËRBIMIT CIVIL	71

SHKURTIME

AAJM	Aktive Afatgjata Jo Materiale
AAM	Aktive Afatgjata Materiale
AK	Autoritet Kontraktor
AQT	Aktive të Qëndrueshme të Trupëzuara
ASHK	Agjencia Shtetërore e Kadastrës
BOE	Bashkim i Operatorëve Ekonomikë
FZHR	Fondi i Zhvillimit të Rajoneve
GMS	Grupi i Menaxhimit Strategjik
IFAC	Federata Ndërkombëtare e Kontabilistëve
INOTSAI	Organizata Ndërkombëtare e Institucioneve Supreme të Auditimit
IPSAS	Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit në Sektorin Publik
ISA	Standardet Ndërkombëtare të Auditimit
ISSAI	Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit
IT	Teknologjia e Informacionit
KLSH	Kontrolli i Lartë i Shtetit
KPP	Komisioni i Prokurimit Publik
KVO	Komisioni i Vlerësimit të Ofertave
LPP	Ligji i Prokurimit Publik
MFK	Menaxhimi Financiar dhe Kontrolli
MAB	Manuali i Auditimit të Brendshëm
NA	Nëpunës Autorizues
NJA	Njësi Administrative
NJAB	Njësia e Auditimit të Brendshëm
NJP	Njësia e Prokurimit
NZ	Nëpunës Zbatues
OE	Operator Ekonomik
PF	Pasqyrat Financiare
QKB	Qendra Kombëtare e Biznesit
SHA	Shoqëri Anonime
SHPK	Shoqëri me Përgjegjësi të Kufizuar
SKK	Standardet Kombëtare të Kontabilitetit
UMF	Udhëzim i Ministrisë së Financave
VKB	Vendim i Këshillit Bashkiak
VKM	Vendim i Këshillit të Ministrave

I. PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

1. Përshkrim i shkurtër i Projektit të Auditimit

Në përputhje me objektin e auditimit, u auditua me zgjedhje mbi bazë materialiteti dhe risku gjendja aktuale e sistemit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit dhe monitorimi i tyre nga auditimi i brendshëm, planifikimi dhe zbatimi i buxhetit për të ardhurat dhe shpenzimet, mbajtja e kontabilitetit dhe hartimi i pasqyrave financiare, aplikimi i rregullave kontabël si dhe nëse transaksionet financiare janë në përputhje me kërkesat ligjore, rregullat e institucionit dhe parimet për një qeverisje të mirë, në përmbushje të objektivave të institucionit të Bashkisë Belsh dhe ligjit nr. 139/15 dt. 17.12.2015 “Për vetëqeverisjen vendore”, si dhe zbatimi i procedurave të prokurimit publik dhe të kontratave të lidhura. Për këto u analizuan pyetësorët e vetëvlerësimit, akt-rakordimet me thesarin duke shkarkuar transaksione financiare nga baza e të dhënave të thesarit, u krye analiza e posteve të bilancit dhe llogarive analitike me formatet shoqëruese të tyre duke prekur zonat e llogarive, 600 “paga”, 602 “shpenzime operative” dhe 230-231 “investime”, etj.

Për gjetjet e konstatuara janë mbajtur 3 Akte Konstatimi dhe 1 Akt Verifikimi, të cilat janë dorëzuar në protokollin e subjektit të audituar brenda afatit të përfundimit të auditimit.

2. Përshkrim i gjetjeve dhe rekomandimeve kryesore

Nr.	Përmbledhje e gjetjes	Ref. në Raport	Rëndësia	Rekomandimi
1	Spektori i Taksave Vendore, Bashkia Belsh, për planifikimin e të ardhurave nga taksa për tokën bujqësore, nuk është mbështetur në fondin e disponueshëm, ndarjen sipas kategorisë dhe numrit të familjeve që posedojnë tokë bujqësore. Kështu referuar të dhënave të pasqyrave të mësipërme, konstatojmë se ka mospërputhje të madhe midis planifikimit dhe asaj çfarë duhet të ishte planifikuar sipas bazës së taksueshme. Kjo tregon se Zyra e Taksave, gjatë procesit të përgatitjes së paketës fiskale, nuk është konsultuar me sektorët e tjerë në bashki për të grumbulluar evidencë të saktë dhe për të realizuar një proces sa më real të planifikimit të të ardhurave. Këto veprime kanë çuar në mosplanifikim të taksës së tokës bujqësore për diferencën prej 27,163,823 lekë, e ardhur e munguar në buxhetin e Bashkisë Belsh, në mospërputhje me ligjin nr. 9632, datë 30.10.2006 “Për sistemin e taksave vendore”, neni 23.	Pika 2.2., faqe 30-40	E lartë	Bashkia Belsh, të marrë masa për evidentimin e të gjithë personave të pajisur me certifikatë pronësie të ndarjes së tokës bujqësore sipas të dhënave të sektorit të bujqësisë për planifikimin e të ardhurave nga taksa e tokës bujqësore në shumën prej 27,163,823 lekë, si e ardhur e munguar në buxhetin e Bashkisë Belsh.
2	Nga auditimi i të dhënave, rezulton se më datën 31.12.2021 për mospagesën e detyrimeve ndaj Bashkisë Belsh në vlerën gjithsej 81,235,509 lekë, janë debitorë 148 subjekte nga biznesi në vlerën 7,903,426 lekë, e cila është e pa kontabilizuar, si dhe 1581 familje për taksën e tokës bujqësore, taksën e ndërtesës, taksën e truallit dhe tarifa të ndryshme vendore, në vlerën prej 5,292,983 lekë, debitorë nga toka bujqësore 2,850 familje në vlerën 64,489,485 lekë, (taksë e planifikuar por e paarkëtuar), si dhe nga taksa mbi ndikimin në infrastrukturë 104 subjekte në	Pika 2.2., faqe 30-40	E lartë	Spektori i Taksave dhe Tarifave Vendore, Bashkia Belsh të marrë masat duke ndjekur të gjitha rrugët administrative e ligjore për arkëtimin e detyrimeve të paarkëtuar të subjekteve fizikë/juridikë, për të gjitha detyrimet tatimore të pambledhura për 148 subjekte biznesi në vlerën 7,903,426 lekë, 1581 familje për taksën e tokës bujqësore, taksën e ndërtesës, taksën e truallit dhe tarifa të ndryshme vendore, në vlerën prej

Nr.	Përmbledhje e gjetjes	Ref. në Raport	Rëndësia	Rekomandimi
	vlerën 2,128,184 lekë, etj., të cilat përbëjnë mungesë të ardhurash në vlerën totale 81,235,509 lekë. Spektori i Tatim Taksave Vendore në Bashkinë Belsh, në procesin e ndjekur për arkëtimin e detyrimeve nga debitorët e taksave dhe tarifave vendore, ka zbatuar vetëm procedurën e bllokimit të llogarive bankare në bankat e nivelit të dytë dhe asnjë procedurë tjetër, ku dhe kjo procedurë që në fillimet e saj rezultoi në dështuar pasi sidomos për abonentët familjarë nuk kanë të deklaruar pranë sektorit të taksave nr. llogarie bankare për të vërtetuar nëse këto subjekte operojnë ose jo nëpërmjet bankës. Veprimet dhe mosveprimet e mësipërme janë në mospërputhje me ligjin nr. 9920, datë 19.05.2008 “Për procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, Kreu XI “Mbledhja me forcë e detyrimeve të papaguara”, të neneve 88 deri 104, neni 70, pika 3 “E drejta për të nxjerrë njoftimin e vlerësimit tatimor”, ligji nr. 7895, datë 27.01.1995, “Kodi Penal i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar, neni 181 “Mospagimi i taksave dhe tatimeve”.			5,292,983 lekë, debitorë nga toka bujqësore 2,850 familje në vlerën 64,489,485 lekë, si dhe nga taksa mbi ndikimin në infrastrukturë 104 subjekte në vlerën 2,128,184 lekë, duke ndjekur rrugët e mëposhtme: T’u dërgohen bankave të nivelit të dytë urdhër bllokime në llogarit bankare; - T’i dërgohet Drejtorisë Rajonale të Transportit, kërkesa për vendosje barrë siguruese (për mjetet) dhe në ASHK (për pasuritë e paluajtshme); - Në funksion mbledhjes së detyrimit të papaguar, Spektori i Taksave dhe Tarifave Vendore, të angazhojë strukturat e tij, për të verifikuar dhe monitoruar në vend aktivitetin tregtar të tatim paguesit, me qëllim konfiskimin në fund të çdo dite të një shume jo më pak se 50 % të qarkullimit të realizuar; - Nëse edhe pas njoftimeve zyrtare subjektet, nuk pranojnë të paguajnë detyrimet, Spektori i Taksave dhe Tarifave Vendore dhe “Spektori Juridik”, të marrin masa administrative, apo sekuestro dhe pas shterimit të këtyre masave të bëhet kallëzim penal.
3	Nga auditimi u konstatua se subjektet që tregtojnë hidrokarbure dhe derivatet e tyre, kanë mangësi në plotësimin e të dhënave, si në krijimin e një regjistrit të posaçëm për këto lloj subjektesh, në evidentimin e subjekteve që e ushtrojnë këtë lloj aktiviteti dhe në mbledhjen e detyrimeve specifike për këto kategori biznesi. Nga auditimi i kësaj kategorie biznesi, në lidhje me pajisjen me lejet përkatëse të tregtimit dhe pagesat e tyre, u konstatua se nga Bashkia Belsh, nuk është aplikuar tarifa për pajisjen me leje tregtimi për karburantet në shumën prej 7,400,000 lekë, vlerë e cila konsiderohet e ardhur e munguar për Buxhetin e Bashkisë Belsh. Veprimet e mësipërme bien në kundërshtim me ligjin nr. 9632, datë 30.10.2006 “Për Sistemin e Taksave Vendore”, i ndryshuar dhe nenin 35, të VKM-së nr. 170, datë 25.4.2002 “Për përcaktimin e procedurave dhe të kushteve për dhënien e lejeve e të autorizimeve për tregtimin e naftës, gazit e nënprodukteve të tyre”, i ndryshuar, kapitulli II dhe kapitulli III, pika 4, VKM nr. 970, datë 2.12.2015 “Për përcaktimin e procedurave dhe të kushteve për dhënien e licencave për tregtimin e naftës bruto dhe nënprodukteve të saj”	Pika 2.2., faqe 30-40	E lartë	Nga Bashkia Belsh, të merren masa për të pajisur subjektet me licenca për tregtimin me pakicë të karburanteve, gazit të lëngshëm të naftës, për automjetet, vajrave lubrifikante dhe lëndëve djegëse për përdorim nga konsumatorët fundorë dhe të arkëtojnë tarifat e plota për subjektet që kanë bërë pagesa pjesore për pajisje me autorizime, për shumën debitorë prej 7,400,000 lekë, sipas Aneksit B18 bashkëlidhur Projektraportit të Auditimit. Në rastet kur këto subjekte nuk paraqiten për licencim apo për arkëtimin e plotë të tarifës së licencë/autorizimit në bashkëpunim me Inspektoriatin Shtetëror Teknik të ndërmerren veprime administrative e ligjore deri në mbylljen e aktivitetit të këtyre subjekteve.

Nr.	Përmbledhje e gjetjes	Ref. në Raport	Rëndësia	Rekomandimi
	i ndryshuar kapitulli II, pika 1; germa “b”, dhe pika 9, VKM nr. 344, datë 19.04.2017, kapitulli II, pika 1; germa “b” dhe pika 9.			
4	Nga auditimi u konstatua se Bashkia Belsh nuk ka ngritur një sistem efektiv të menaxhimit financiar dhe kontrollit të brendshëm, duke mos hartuar një kuadër të plotë rregullash të shkruara për këtë qëllim. Konkretisht janë konstatuar mangësi në 5 komponentët si vijon: Mjedisi i kontrollit - Mungojnë procedurat e sinjalizimit të rasteve të parregullsive, mashtrimeve, të veprimeve korruptive, të cilat nuk janë përfshirë as në Rregulloren e Brendshme. Nuk ka programe trajnimi për ruajtjen dhe ngritjen e nivelit profesional të stafit. - Mungojnë raportet periodike të monitorimit të planit të veprimit të Kontrollit të Brendshëm. - Nuk janë përcaktuar objektivat konkrete, të matshëm, për secilën drejtori sipas funksioneve që ato mbulojnë. - Mungon një program strategjik dhe vjetor i trajnimit dhe zhvillimit të stafit. - Në Rregulloren e Brendshme nuk janë përfshirë funksionimi, detyrat dhe përgjegjësitë e Komisioneve të përhershme, të përkohshme dhe strukturat konsultative të Bashkisë, në të cilin është krijuar Grupi i Menaxhimit Strategjik (GMS) me detyrat dhe përgjegjësitë e tij. Menaxhimi i Riskut Nuk ka strategji të menaxhimit të riskut, si dhe regjistër risku, duke mos marrë masa për evidentimin dhe minimizimin e risqeve që çenojnë realizimin e objektivave të institucionit. Mungesa e hartimit të regjistrit të riskut dhe plan-veprimit të MFK dhe riskut, ka sjellë mosidentifikimin dhe mosvlerësimin e të gjitha risqeve të mundshme në të gjithë sistemet e kontrollit të brendshëm, me qëllim hartimin e planeve të plota të veprimit për menaxhimin e riskut. Nuk ka raporte të Auditimit të Brendshëm, nuk trajtohet funksionimi i procesit të menaxhimit të riskut. - Ky institucion nuk ka bërë vlerësimin e riskut të mashtrimit, pasi nuk ekzistojnë politika dhe procedura lidhur me mashtrimin. Aktivitetet e Kontrollit - Bashkia Belsh nuk ka procedurë për ruajtjen e të dhënave të aktiveve. - Nuk ka një procedurë të përshtatshme për hedhjen e të dhënave në një sistem rezervë (back-up) apo për ruajtjen e tij, pra nuk ka një plan menaxhimi të riskut të TI për rikuperimin e të dhënave në raste fatkeqësish. Nuk ka manuale të përdorimit të sistemit të TI.	Pika 2.1., faqe 19-30	E lartë	Nga Titullari i Bashkisë Belsh, të merren masa për hartimin dhe miratimin e një strategjie të risqeve, me qëllim menaxhimin e riskut, ku të bëhet identifikimi, analiza dhe kontrolli i risqeve të cilat mund të kenë impakt në arritjen e objektivave të institucionit. Të miratohen procedura për hedhjen e të dhënave në një sistem rezervë (back-up) si dhe për ruajtjen e tyre. Të hartohen dhe zhvillohen programe trajnimesh për ngritjen profesionale të stafit. Të përcaktohen rregulla të shkruara për llojet e raporteve të cilat duhet të përgatiten nga stafi për Titullarin, për të gjitha fushat e veprimtarinë së institucionit (të ardhurat, shpenzimet, etj.).

Nr.	Përmbledhje e gjetjes	Ref. në Raport	Rëndësia	Rekomandimi
	- Nuk ka ndarje të detyrave sipas funksionimit të sistemeve të TI, pasi ka vetëm një specialist që mund të kontrollojë të gjitha fazat e funksionimit të TI si instalimin e softuerit, programimin, testimin, menaxhimin e Serverit qendror, sigurimin, mirëmbajtjen dhe administrimin e sistemeve TIK etj. Pra mungon gjurma e auditit për funksionimin e sistemeve të TI të miratuar nga Kryetari. Informimi dhe komunikimi - Mungojnë raporte periodike apo publikime vjetore për performancën e bashkisë në lidhje me shërbimet e ofruara publikut. - Në Rregulloren e Brendshme nuk janë përcaktuar rregulla të shkruara për llojet e raporteve që duhet të përgatiten nga menaxherët kryesorë dhe shpeshësia e këtyre raporteve, me qëllim njohjen e sistuatës ekonomike, financiare etj., nga Kryetari i Bashkisë. Monitorimi - Mungojnë raportimet e menaxherëve për përmbushjen e objektivave mbi bazë impakti dhe produkti. - Në Bashkinë Belsh mungojnë rregulla të brendshme të miratuara për monitorimin e Sistemit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit. - Nuk ka sektor të auditimit të brendshëm, për rrjedhojë nuk ka vlerësime për sistemin e kontrollit të brendshëm, në kundërshtim me përcaktimet e ligjit nr. 10296, datë 8.7.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin” i ndryshuar, Manualin e MFK, miratuar me Urdhrin e Ministrit të Financave nr. 108, datë 17.11.2016.			
5	Nga auditimi rezultoi se Bashkia Belsh, nuk ka strukturë për kryerjen e shërbimit të auditimit të brendshëm. Kryetari i Bashkisë Belsh, në mungesë të strukturës së auditimit të brendshëm, për të realizuar kryerjen e shërbimit të auditimit të njësisë, nuk ka marrë masa për të lidhur marrëveshje me njësi të tjera publike të cilat kanë auditim të brendshëm, veprime në kundërshtim me ligjin nr. 114/2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”, neni 10, shkronja c), ligjin nr. 139/2015 “Për Vetëqeverisjen Vendore”, neni 64, shkronja a), si dhe VKM nr. 83, datë 3.2.2016, “Për miratimin e kriterëve të krijimit të njësisë të auditimit të brendshëm në sektorin publik”, pikat 3 dhe 6, shkronja a).	<i>Pika 2.1., faqe 19-30</i>	E lartë	Kryetari i Bashkisë Belsh, të marrë masa për ngritjen dhe miratimin në strukturën organizative të Bashkisë Belsh, Njësinë e Auditimit të Brendshëm për kryerjen e funksioneve kontrolluese të veprimtarisë ekonomike financiare të kësaj njësie vendore. Në rast të mos plotësimit të kësaj strukture me personel të kualifikuar, të shikohet mundësia e lidhjes së aktmarrëveshjes me bashkitë kufitare për kryerjen e këtij shërbimi, si p.sh. Bashkia Elbasan, Cërrik, Kuçovë, Lushnjë, etj.
6	Nga auditimi u konstatua se buxhetet vjetore gjatë viteve kanë pësuar ndryshime, duke shtuar disa llogari dhe pakësuar disa të tjera, sipas nevojave të Bashkisë Belsh, si rezultat i çeljeve të reja në llogarinë e njësisë vendore në thesar. Këto veprime tregojnë për planifikime të cilat gjatë vitit ushtrimor nxisin shkurtimin e shpenzimeve ose rishpërndarje të shpeshta mes kapitujve dhe artikujve, duke e kthyer	<i>Pika 2.2., faqe 30-40</i>	E lartë	Drejtoria Ekonomike, në bashkëpunim me Drejtorinë e planifikimit dhe zhvillimit të territorit, Drejtorinë e burimeve njerëzore dhe shërbimeve të brendshme, Drejtorinë e ndihmës ekonomike, arsimit, kulturës, turizmit dhe sportit, Drejtorinë e shërbimeve utilitare,

Nr.	Përmbledhje e gjetjes	Ref. në Raport	Rëndësia	Rekomandimi
	procesin e planifikimit dhe buxhetit, si edhe atë të përlogaritjes së kostos së produkteve, në një mjet jo real, jo të qëndrueshëm dhe jo efektiv. Veprimet e mësipërme janë jo në përputhje me ligjin nr. 9936, datë 26.6.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë” nenet 42, 43, 47, 50, 52 dhe 65, me UMF nr. 2 datë 06.02.2012 “Për procedurat standarde të zbatimit të Buxhetit” i ndryshuar, pikat 253 dhe 354.			komunitare dhe administrative, sektorin juridik dhe prokurimeve publike, etj., të kryejnë një proces planifikimi të buxhetit në mënyrë të kujdesshme dhe të përgjegjshme, që programimet e shpenzimeve buxhetore gjatë vitit koherent, të jenë sa më të argumentuara dhe ndryshimet të jenë sa më të vogla dhe vetëm për raste të domosdoshme.
7	1. Nga auditimi i pasqyrave financiare të vitit 2021, rezultoi se gjendja e debitorëve në Bashkinë Belsh është në vlerën 8,391,446 lekë, të evidentuara përkatësisht në llogarinë 468 “Debitorë të ndryshëm”. 2. Nga auditimi i të dhënave të disponueshme në sektorin e të ardhurave, rezultoi se në datën 31.12.2021, në Bashkinë Belsh janë 148 subjekte debitoare nga biznesi, në vlerën 7,903,426 lekë, e cila është e pakontabilizuar, si dhe 1,581 familje për taksën e tokës bujqësore, taksën e ndërtesës, taksën e truallit dhe tarifa të ndryshme vendore, në vlerën 5,292,983 lekë, debitorë të tjerë nga toka bujqësore për taksë të planifikuar por të paarkëtuar, janë 2,850 familje në vlerën 64,489,485 lekë, si dhe nga taksa mbi ndikimin në infrastrukturë 104 subjekte në vlerën 2,128,184 lekë, etj. Këto shuma debitoare janë të pakontabilizuara nga Bashkia Belsh dhe përbëjnë mungesë të ardhurash në vlerën totale 81,235,509 lekë. Bashkia Belsh nuk ka ndërmarrë masat e nevojshme administrative e ligjore për arkëtimin e detyrimeve debitoare të cilat rrjedhin nga taksat dhe tarifat vendore të cilat mbledhen nga Drejtoria e Taksave, në mospërputhje me Ligjin nr. 9228, datë 29.04.2004 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare” neni 5, 6, 7, 9 dhe 10. Veprimet dhe mosveprimet e mësipërme janë në mospërputhje me ligjin nr. 9920, datë 19.05.2008 “Për procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, Kreu XI “Mbledhja me forcë e detyrimeve të papaguara”, të neneve 88 deri 104, neni 70, pika 3 “E drejta për të nxjerrë njoftimin e vlerësimit tatimor”, ligji nr. 7895, datë 27.01.1995, “Kodi Penal i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar, neni 181 “Mospagimi i taksave dhe tatimeve”.	Pikat 2.2. dhe 2.3., faqe 30-51	E lartë	1. Drejtoria e Financës në Bashkinë Belsh, të marrë masat e nevojshme që të kryhet vlerësimi, si dhe kontabilizimi i plotë dhe i saktë i të drejtave të Bashkisë për arkëtim nga të tretët, në shumën prej 8,391,446 lekë, në llogarinë nr. 468 “Debitorë të ndryshëm”. 2. Drejtoria e Financës në Bashkinë Belsh, të marrë të gjitha masat për të saktësuar vlerat e paraqitura nga grupi i auditimit të KLSH-së, si dhe për të kontabilizuar vlerën totale 81,235,509 lekë, në llogarinë nr. 468 “Debitorë të ndryshëm”.
8	Nga auditimi u konstatua se në pasqyrat financiare të Bashkisë Belsh nuk janë kontabilizuar aktivet afatgjata financiare, me vlerë kontabël 45,434,140 lekë, në debi të llogarisë 26 “Pjesëmarrje në kapitalin e vet”, për “Ujësjetllës Kanalizime Belsh” SHA, në kundërshtim me ligjin nr. 9228 datë 29.04.2004 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare” nenet 5, 6, 7,	Pika 2.3., faqe 40-51	E lartë	Drejtoria Ekonomike, Bashkia Belsh, të marrë masa për të bërë sistemimet në kontabilitet dhe regjistrimin e pjesëmarrjes 100% në kapitalin aksionar të “Ujësjetllës Kanalizime Belsh” SHA, me vlerë kontabël 45,434,140 lekë, në debi të llogarisë

Nr.	Përmbledhje e gjetjes	Ref. në Raport	Rëndësia	Rekomandimi
	9 dhe 10, ligjin nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, UMF nr. 64, datë 22.07.2014 “Për shpalljen e Standardeve Kombëtare të Kontabilitetit, të Përmirësuar” dhe Standardit Kombëtar të Kontabilitetit nr. 8 “Të ardhurat”, pika 8, ku përcaktohet njohja fillestare e të ardhurës.			26 “Pjesëmarrje në kapitalin e vet” dhe kredi të llogarive financiare të klasës 5, për pjesëmarrjen me kapitalin e vet.
9	Nga auditimi i kontratave të lidhura për investimet në Bashkinë Belsh, rezultoi se për kontrata punimesh të lidhura nga Bashkia Belsh, projekti është kryer nga operatorë ekonomikë privatë, por nuk është kryer rivlerësimi i Aktiveve Afatgjata Jomateriale, si dhe nuk është bërë kontabilizimi i tyre si dhuratë, në llogarinë nr. 202 “Studime dhe Kërkime”, në kundërshtim me UMF nr. 30, datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik”, pika 57.	Pika 2.3., faqe 40-51	E lartë	Nga Drejtoria Ekonomike e Bashkisë Belsh, të bëhet regjistrimi në kontabilitet i 2 projekteve të dhuruara, në llogarinë nr. 202 “Studime dhe Kërkime” duke u bazuar në dokumentacion shoqërues (marrëveshja/akti i dhurimit), si dhe Titullari i Institucionit të autorizojë rivlerësimin e tyre.
10	Nga verifikimi i dokumentacionit për zbatimin e rekomandimeve, në mënyrë të përmbledhur zbatimi i rekomandimeve paraqitet si më poshtë: Zbatimi i rekomandimeve të lëna në auditimet e mëparshme të evidentuara është dërguar nga ana e KLSH-së me Raport Përfundimtar, me shkresën nr. 1000/18 Prot. datë 24.03.2022. Nga auditimi i KLSH-së në Bashkinë Belsh, janë lënë gjithsej 35 rekomandime për përmirësimin e gjendjes, të cilat paraqiten si më poshtë: - Për 18 masa organizative, nga të cilat pikat: 22, 26, janë zbatuar pjesërisht, pikat: 1, 2, 3, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24 dhe 25 janë në proces zbatimi dhe pikat 6, 7, 8, 9 dhe 27 nuk janë zbatuar; - Për 4 masa për shpërblim dëmi në vlerën 1,249,341 lekë, të cilat janë pranuar plotësisht, duke dërguar njoftimet përkatëse për pagesë vullnetare dhe janë në proces zbatimi; - Për 1 masë për eliminimin e efekteve negative të konstatuara në administrimin e fondeve publike dhe për menaxhimin me ekonomicitet, eficientë dhe efektivitet të fondeve publike për 160 subjekte në vlerën 3,988,885 lekë, e pakontabilizuar, 1,484 familje për taksë toke, taksë ndërtese, taksë trualli dhe tarifa vendore, në vlerën prej 5,042,048 lekë, debitorë nga toka bujqësore 2,772 familje në vlerën 66,235,729 lekë, si dhe nga taksa mbi ndikimin në infrastrukturë 22 subjekte në vlerën 749,670 lekë, të cilat janë në proces zbatimi; - Për 3 masa për eliminimin e subjekteve lidhur me llogaritjen e detyrimeve për taksat dhe tarifatat vendore në të ardhurat e munguara në Bashkinë Belsh, në vlerën 37,500,399 lekë, të cilat janë pranuar plotësisht, janë në proces zbatimi dhe janë zbatuar pjesërisht; Për masat disiplinore për punonjësit e atakuar (i është	Pika 2.4., faqe 51-64	E lartë	Kryetari i Bashkisë Belsh të marrë masa për zbatimin e plotë të rekomandimeve të zbatuara pjesërisht, të pazbatuara dhe përsheptimin e zbatimit për ato që janë në proces zbatimi, dërguar nga KLSH me shkresën nr. 1000/18 datë 24.3.2022 “Për zbatimin e Rekomandimeve nga auditimi i kryer në Bashkinë Belsh”, duke nxjerrë përgjegjësitë e personave përgjegjës për moszbatimin e tyre.

Nr.	Përmbledhje e gjetjes	Ref. në Raport	Rëndësia	Rekomandimi
	rekomanduar kryetarit të bashkisë marrje masash disiplinore bazuar në shkeljet e konstatuara pa emra konkretë). Në bazë të rekomandimit për “<i>Masa Disiplinore</i>”, Kryetari i Bashkisë Belsh ka ngritur komisionin disiplinor për shqyrtimin e ecurisë disiplinore sipas rasteve konkrete të punonjësve, bazuar në shkeljet e konstatuara në Raportin Përfundimtar të KLSH-së. Veprimet dhe mosveprimet e mësipërme janë në kundërshtim me ligjin nr. 154, datë 27.11.2014 “<i>Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit</i>” neni 15, “<i>Të drejtat e KLSH-së</i>”, germa j, ligjit nr. 68/2017, datë 27.04.2017 “<i>Për financat e vetëqeverisjes vendore</i>”.			

3. Konkluzioni i përgjithshëm dhe Opinioni i auditimit

Opinion i Pakualifikuar, me theksim të çështjes mbi Pasqyrat Financiare:

Ne kemi audituar pasqyrat financiare përmbledhëse vjetore të konsoliduara të Bashkisë Belsh për vitin ushtrimor 2021, ku përfshihet pasqyra e pozicionit financiar, pasqyra e performancës financiare, pasqyra e flukseve monetare, pasqyra e ndryshimeve në aktivet neto/fondet neto etj., në bazë testimesh, të paraqitjes në to, si dhe dokumentet që mbështesin shumatat, ku u bë vlerësimi i parimeve kontabël të përdorura, vlerësimi i paraqitjes së përgjithshme të tyre si dhe shënimet të cilat shoqëronin këto pasqyra në relacionin për llogaritë.

Sipas opinionit tonë, pasi kemi marrë evidenca dhe dëshmi të mjaftueshme dhe të përshtatshme të auditimit, shprehim një opinion “***Të pakualifikuar me theksim të çështjes***” për llogaritë vjetore të subjektit Bashkia Belsh, duke arritur në përfundimin se, përveç efekteve të çështjeve të përshkruara në paragrafin “*Baza për Opinionin e Pakualifikuar*”, pasqyrat financiare paraqesin në mënyrë të drejtë, në të gjitha aspektet materiale (pa anomali materiale), pozitën financiare të njësisë vendore më 31 dhjetor 2021, në përputhje me bazën ligjore që rregullon raportimin financiar dhe atë buxhetor, mbi të cilat subjekti i audituar është mbështetur për përgatitjen e pasqyrave financiare. Për përmirësimin e mëtejshëm të gjendjes janë adresuar disa çështje të cilat paraqiten te paragrafi “***Theksimi i Çështjeve***”.

Baza për opinionin mbi pasqyrat financiare:

Ne kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit në Sektorin Publik. Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve janë përshkruar më hollësisht në seksionin “*Përgjegjësitë e Audituesit për Auditimin e Pasqyrave Financiare*”, pjesë e Raportit Përfundimtar të Auditimit. Ne jemi të pavarur nga subjekti i audituar, e theksuar kjo në ISSAI-n 10 “*Deklarata e Meksikës mbi Pavarësinë e SAI-t*”, si dhe ISSAI-n 30 “*Kodi Etik*”, apo edhe çështje të tjera që lidhen me auditimin e pasqyrave financiare të një institucioni ndërkombëtar, të cilat janë përmendur në ISSAI-n 5000 “*Auditimi i Institucioneve Ndërkombëtare, Udhëzues për SAI-n*”. Ne i kemi përmbytur përgjegjësitë tona etike, në përputhje me standardet e sipërpërmendura. Gjithashtu, ne besojmë se dëshmitë e mara gjatë punës sonë audituese janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të siguruar bazat për përgatitjen e opinionit të auditimit.

Në gjykimin profesional të audituesit, grupi i punës për dhënien e opinionit ka marrë në konsideratë vlerën e materialitetit prej 18,819,999 lekë për shpenzimet dhe 16,764,093 lekë për të ardhurat, si dhe rëndësinë e anomalive të konstatuara.

Opinionin e dhënë, e mbështesim në faktin se nga auditimi i pasqyrave financiare të vitit 2021 kemi arritur në përfundimin se pasqyrat financiare nuk përmbanin gabime materiale, por ekzistojnë aspekte që duhen nënvizuar, fakt ky që përbën bazën për opinion (ISA 705; ISSAI 1705). Këto aspekte nuk konsiderohen materiale, prandaj vetëm meritojnë evidentim, si theksim çështjesh. Për këto arsye kemi dhënë opinion të pakualifikuar me theksim të çështjes, sipas përshkrimit të çështjeve të trajtuara në paragrafin e mëposhtëm:

Theksimi i çështjeve:

- Gjendja e llogarisë 468 “*Debitorë të ndryshëm*”, nuk është pasqyruar vlera e debitorëve të nxjerrë nga KLSH (vetëm për taksat dhe tarifat që mbliidhen nga Drejtoria e Taksave) për vitin 2020 dhe 2021 për 119 subjekte është në shumën prej 8,391,446 lekë. Shumë kjo, e cila nuk është e pasqyruar në bilanc, në llogarinë nr. 468 “*Debitorë të ndryshëm*”.

- Studimet dhe kërkimet e llog. 22 “*Studime dhe kërkime*” janë të mbartura nga vitet e mëparshme për të cilat nuk është kryer investimi përkatës në vitet e mëparshme, për rrjedhojë duke mos u kapitalizuar si AQT, pra kreditimin e kësaj llogarie në debi të llogarive të Aktiveve Afatgjata Materiale për secilin investim, duke i shtuar vlerën aktivitetit, të cilat kanë mbetur gjendje pra në vlerën 15,693,844 lekë, llogaritja e amortizimit bëhet në masën 15%.

- Bashkia Belsh nga verifikimi i të dhënave në Qendrën Kombëtare të Biznesit (QKB), rezulton se në datën 15.07.2016 paraqitet si aksionere me 100% të aksioneve të Ujësjetllës Kanalizime Belsh SHA me NUIS “L63215202R” e cila është shoqëri aksionere me objekt “*Shërbimi i furnizimit me ujë të pijshëm i konsumatorëve dhe shitja e tij*”. Numri i aksioneve është 100 me vlerë nominale 45,434,140 lekë/aksion dhe kapital në vlerë monetare prej 45,434,140 lekë.

Përgjegjësitë e Drejtuesve të Bashkisë Belsh:

Drejtimi i Bashkisë, është përgjegjës për përgatitjen dhe prezantimin e saktë të pasqyrave financiare në përputhje me kërkesat e ligjit nr. 9228, datë 29.4.2004 “*Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare*”, të ndryshuar dhe të Udhëzimit të Ministrisë Financave nr. 08, datë 09.03.2018 “*Për procedurën e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore të njëjësive të Qeverisjes së Përgjithshme*”, kërkesat e tjera në kuadrin e raportimit financiar në fuqi, si dhe kontrollin e brendshëm që ka rezultuar i nevojshëm për përgatitjen e pasqyrave financiare, për të shmangur gabimet apo mashtrimet. Staf i drejtues është gjithashtu përgjegjës për përdorimin e burimeve financiare në përputhje me politikat, ligjet dhe rregulloret e aplikuara. Personat përgjegjës për drejtimin janë përgjegjës për kontrollin e procesit të raportimit financiar. Staf i drejtues është përgjegjës për përdorimin e burimeve financiare në përputhje me të gjitha ligjet dhe rregulloret në fuqi.

Përgjegjësitë e Audituesve të KLSH-së:

Objektivi i audituesit të jashtëm publik lidhet me garantimin e sigurtisë së arsyeshme nëse pasqyrat financiare në tërësi, nuk paraqesin anomali materiale, kështu si pasaktësi apo gabime që mund të kenë ekzistuar, si dhe për të konkluduar me një raport auditimi që përfshin një opinion. Siguria e arsyeshme është një nivel i lartë sigurie, por nuk garanton që auditimi i kryer në përputhje me standardet mundëson identifikimin e çdo gabimi apo anomalie që mund të ekzistojë. Përveç standardeve ISSAI, audituesi i KLSH, gjithashtu aplikon edhe gjykimin dhe skepticizmin tonë profesional në punën audituese.

Auditimi identifikon çështjet më të rëndësishme lidhur me auditimin e pasqyrave financiare të periudhës aktuale dhe i përshkruajmë ato në raportet e auditimit, me përjashtim të rasteve kur kuadri ligjor nuk lejon vënien në dispozicion të tyre për publikun ose në raste të rralla kur vetë ne vendosim që këto çështje nuk duhet të përfshihen në raport për shkak të pasojave negative që publikimi i tyre mund të sjellë në publikun e gjerë.

II. HYRJE

Mbështetur në Ligjin nr. 154/2014, datë 27.11.2014 “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”, në zbatim të Programit të Auditimit nr. 1022/1, datë 15.11.2022 “Auditim financiar në Bashkinë Belsh”, të miratuar nga Kryetari i KLSH-së, në subjektin Bashkia Belsh nga data 21.11.2022 deri në datën 30.12.2022, u krye “Auditimi Financiar”, për periudhën nga 01.01.2021 deri më 31.12.2021, nga grupi i audituesve të Kontrollit të Lartë të Shtetit:

1. J.P., Përgjegjës Grupi;
2. B.P.
3. A.N. dhe
4. K.F., anëtarë.

1. Objekti i Auditimit

Objekti i auditimit financiar është dhënia e opinionit me siguri të arsyeshme, nëse për vitin 2021, transaksionet financiare dhe ngjarjet ekonomike janë raportuar drejt dhe saktë në pasqyrat financiare të subjektit të audituar, kjo referuar kuadrit ligjor të raportimit financiar në fuqi.

2. Qëllimi i auditimit

Për auditimin financiar, qëllimi është të vlerësohet nëse rezultatet dhe gjendja financiare e raportuar e subjektit që auditohet, si dhe përdorimi i burimeve janë paraqitur saktë dhe në përputhje me rregullat e raportimit financiar, si në fushën e të ardhurave dhe të shpenzimeve.

3. Identifikimi i çështjes

Raporti Përfundimtar i Auditimit, synon të identifikojë përmbushjen e rolit të njësisë vendore dhe përgjegjësi të saj, që burojnë nga kuadri ligjor dhe dispozitat në fuqi, për përmirësimin e vazhdueshëm të punëve dhe shërbimeve në dobi të komunitetit, në funksion të zbatimit të strategjive që orientojnë zhvillimin e Bashkisë Belsh, si dhe përmirësimin e vazhdueshëm të cilësisë së shërbimit ndaj komunitetit në plotësimin e kërkesave dhe nevojave të tyre.

Saktësia, rregullshmëria, ndodhja e transaksioneve kontabël dhe regjistrimi i tyre me korrektësi dhe në përputhje me kuadrin e raportimit financiar në fuqi.

4. Përgjegjësitë e strukturave drejtuese

Kryetari i Bashkisë, z. A.T., në cilësinë e Nëpunësit Autorizues dhe z. A.N., Drejtori i Drejtorisë së shërbimeve financiare, të ardhurave, pronave publike, lejeve dhe licencave, në cilësinë e Nëpunësit Zbatues, janë përgjegjës për përgatitjen e pasqyrave financiare në përputhje me kuadrin normativ të zbatueshëm për raportimin financiar në sektorin publik dhe për mirëfunksionimin e sistemit të kontrollit të brendshëm, i cili garanton respektimin e kuadrit ligjor në fuqi, sipas përcaktimeve të ligjit nr. 139/2015, datë 17.12.2015 “Për vetëqeverisjen vendore”, ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008, “Për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor në RSH”, i ndryshuar, ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, etj.

5. Përgjegjësitë e audituesve

Përgjegjësia e grupit të auditimit është të shprehë konkluzionin dhe një opinion mbi çështjet që janë nën auditim. Auditimi është kryer në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit sipas INTOSAI-t. Këto standarde, kërkojnë që audituesit të respektojnë kërkesat etike, si dhe të planifikojnë dhe kryejnë auditimin me qëllim që të arrijnë nivelin e sigurisë së kërkuar.

Përgjegjësia jonë (e audituesve të KLSH-së), është që nëpërmjet auditimit të realizuar të krijohen bindjet, si dhe të shprehet opinionin i grupit të auditimit mbi aspektet që duhet të

vlerësojë:

- Nëse shpenzimet janë realizuar në përputhje me ligjin e Buxhetit të Shtetit, me aktet përkatëse ligjore e nënligjore dhe me parimet e ligjit për menaxhimin financiar dhe kontrollin;
- Nëse janë zbatuar parimet e përgjithshme të sistemit të menaxhimit financiar në sektorin publik dhe të sjelljes së zyrtarëve të sektorit publik;
- Nëse janë zbatuar kërkesat e përcaktuara në ligjet dhe aktet normative përkatëse, si Ligji organik i buxhetit apo legjislacioni financiar, tatimor dhe vendor në fuqi, etj.;
- Nëse janë reflektuar shkeljet e institucionit të audituar, të evidentuara në auditimet e kaluara;
- Interesin publik ose pritshmërinë publike (p.sh. shkelje të identifikuara nga media, ankesat, etj.).
- Fusha specifike të cilat janë objekt i fokusit për zbatimin e ligjit, etj.;

Në përputhje me ISSAI 1320 dhe ISSAI 1450, objektivi i audituesit është që të aplikojë konceptin e materialitetit në mënyrë korrekte gjatë planifikimit dhe kryerjes së auditimit. Auditimi përfshin kryerjen e procedurave për të marrë evidenca auditimi rreth praktikave administrative e financiare, si dhe rreth shumave dhe raportimit të shifrave në Pasqyrat Financiare. Procedurat e zgjedhura varen nga gjykimi i audituesit, duke përfshirë këtu edhe vlerësimin e rreziqeve nga gabimi material, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit njerëzor. Gjatë procesit të vlerësimit të riskut, audituesit vlerësojnë nivelin e kontrollit të brendshëm përkatës në Bashkinë Belsh, në mënyrë që të programoheshin drejt procedurat e auditimit, të cilat janë të përshtatshme për kushtet e subjektit, por jo për qëllim të shprehjes së opinionit mbi efektivitetin e kontrollit të brendshëm të subjektit.

6. Kriteret e vlerësimit

- Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë;
- Ligji nr. 154/2014 *“Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”*;

Në fushën e buxhetit dhe administrimit financiar:

- Ligji nr. 24/2018, datë 10.05.2018 *“Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”*;
- Ligji nr. 137/2020 *“Për buxhetin e vitit 2021”* dhe aktet normative që ndryshojnë këtë ligj;
- Ligji nr. 9869, datë 04.02.2008 *“Për huamarrjen e qeverisjes vendore”*;
- Ligji nr. 48/2014, datë 24.04.2014 *“Per pagesat e vonuara në detyrimet kontraktore e tregtare”*, i ndryshuar;
- VKM 783 datë 22.11.2006 *“Për përcaktimin e standarteve dhe rregullave kontabël”*;
- Udhëzimi i Ministrit të Financave nr. 35, datë 5.11.2008 *“Për zbatimin e ligjit nr. 9869, datë 04.02.2008 “Për Huamarrjen e Qeverisjes Vendore”*;
- Udhëzimi i MF nr. 8, datë 29.03.2012 *“Për procedurat standarde të përgatitjes së programit buxhetor afatmesëm”*;
- UMFE nr. 9, datë 20.03.2018 *“Për Procedurat Standarde të Zbatimit të Buxhetit”*, etj.;
- Udhëzimit i MF nr. 2, datë 02.06.2012 *“Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit”*, i ndryshuar;
- Udhëzimi MFE nr. 8, datë 09.03.2018 *“Për procedurën e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të të pasqyrave financiare vjetore të njëjësive të Qeverisjes së Përgjithshme”*;
- Udhëzimi i Ministrisë së Financave nr. 5, datë 27.02.2014 *“Për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura”* ndryshuar me udhëzimin nr. 5/1 datë 21.05.2014;
- Udhëzimi i MF nr. 10/1, datë 28.02.2017 *“Për përgatitjen e buxhetit vendor”*;
- Udhëzimin plotësues të Ministrisë Financave nr. 02, datë 10.01.2018 *“Për buxhetin e vitit 2018”*, pikat 82-91 *“Detyrimet e prapambetura të Njëjësive të Vetëqeverisjes Vendore”*;
- Udhëzimin e Ministrisë Financave nr. 22, datë 30.07.2018 *“Për procedurat standarde të monitorimit të buxhetit të Njëjësive të vetëqeverisjes vendore”*;
- Udhëzimi plotësues i Ministrisë Financave nr. 01, datë 17.01.2019 *“Për buxhetin e vitit*

2019”, pikat 106-110, “Detyrimet e prapambetura të Njësive të Vetëqeverisjes Vendore”, dhe pikat 116-117- Raportimi i detyrimeve të prapambetura në njësitet e qeverisjes vendore”.

- Udhëzimi i përbashkët i Ministrisë Financave, Drejtorit të Përgjithshëm të Radiotelevizionit Shqiptar nr. 29, datë 18.12.2014 (Agjenti tatimor OSSHE faqe 4, “Për përcaktimin e tarifës së shërbimit për përdorimin e aparateve televizive”), Fletore zyrtare 196/2014.

Në fushën e mbajtjes Kontabilitetit dhe Hartimit të Pasqyrave Financiare:

- Ligji nr. 9228, datë 24.04.2004 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare, i ndryshuar me ligjin nr. 9477 datë 9.2.2006”;
- VKM nr. 248, datë 10.4.1998 “Për miratimin e planit kontabël publik, për organet e pushtetit lokal, institucionet shtetërore, qendrore dhe lokale, si dhe të njësive që varen prej tyre” i ndryshuar me VKM nr. 25, datë 20.01.2001;
- VKM nr. 783, datë 22.11.2006 “Për përcaktimi i standardeve dhe të rregullave kontabël”;
- VKM nr. 510, datë 10.06.2015 “Për miratimin e procedurave për transferimin e të drejtave dhe detyrimeve, personelit, aktiviteteve dhe çdo dokumentacion tjetër zyrtar në njësitet e qeverisjes vendore, të prekura nga riorganizimi administrativo-territorial”;
- Udhëzimi i MF nr. 14, datë 28.12.2006 “Për përgatitjen dhe raportimin e pasqyrave financiare vjetore të vitit 2006 për institucionet qendrore, organet e pushtetit vendor dhe njësive që varen prej tyre si dhe të njësive të menaxhimit/zbatimit të projekteve e marrëveshjeve me donatore të huaj”;
- Udhëzimi i MF nr. 08, datë 09.03.2018 “Për procedurën e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore të njësive të Qeverisjes së Përgjithshme”, i ndryshuar me UMFE nr. 5, datë 21.2.2022, etj;
- Udhëzimi përbashkët i Ministrit të Çështjeve Vendore dhe Ministrit Financave nr. 3237 datë 16.07.2015 “Për procedurat afatet kohore standardet dhe kriteret e plotësimit të dokumentacionit të nevojshëm për riorganizimin administrativo-territorial”.

Në fushën e administrimit të taksave dhe tarifave vendore:

- Ligji nr. 9920, datë 19.05.2008 “Për procedurat tatimore në RSH”, i ndryshuar”;
- Ligji nr. 9632, datë 30/10/2006 “Për Sistemin e Taksave Lokale”, i ndryshuar;
- Ligji nr. 9975, datë 28.7.2008, “Për Taksat Kombëtare”, i ndryshuar;
- VKM nr. 170, datë 25.4.2002 “Për përcaktimin e procedurave dhe të kushteve për dhënien e lejeve e të autorizimeve për tregtimin e naftës, gazit e nënprodukteve të tyre”, me ndryshime;
- VKM nr. 1064, datë 22.12.2010, “Për disa ndryshime në VKM nr. 391, datë 21.06.2006 “Për përcaktimin e tarifave në sektorin e pyjeve dhe të kullotave”;
- Udhëzim i MF nr. 24, datë 02.9.2008 “Për procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar.

Në fushën e marrëdhënieve të punësimit dhe pagave:

- Ligji nr. 7961, datë 12.07.1995 “Kodi i Punës i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar;
- Ligji nr. 152-2013, “Për Nëpunësin Civil”, i ndryshuar;
- Ligji nr. 10405, datë 24.3.2011, “Për kompetencat për caktimin e pagave dhe të shpërblimeve”, i ndryshuar;
- VKM nr. 187, datë 08.03.2017, “Për Miratimin e Strukturës dhe të Niveleve të Pagave të Nëpunësve Civilë”, i ndryshuar;
- VKM nr. 165, datë 02.03.2016, “Për Pagat e Vetëqeverisjes Vendore”, i ndryshuar;
- Rregullore e brendshme “Mbi Procedurat e auditimit në KLSH”;
- Rregullore e brendshme “Mbi organizimin dhe funksionimin administrativ KLSH-së”;

- *Rregullore e brendshme e organizimit dhe funksionimit të Këshillit Bashkiak dhe aparatit administrativ të Bashkisë;*
- *Vendimet e Këshillit Bashkiak dhe shprehja e ligjshmërisë nga Prefekti i Qarkut'*
- *Legjislacioni bazë dhe dytësor, dispozitat e tjera, si dhe kriteret përkatëse që janë përdorur dhe ju jemi referuar për kryerjen e vlerësimeve gjatë auditimit.*

7. Standardet e auditimit

- ISSAI 100 “*Parimet themelore të auditimit të sektorit publik*”, i cili përcakton parimet themelore për auditimin e sektorit publik në përgjithësi;
- ISSAI 2000-2899 “*Udhëzues të Auditimit Financiar*”;
- ISSAI 2300 “*Planifikimi i auditimit të pasqyrave financiare*”;
- INTOSAI GOV 9100 “*Udhëzues mbi Standardet e Kontrollit të Brendshëm për Sektorin Publik*” si dhe INTOSAI GOV 9110 “*Udhëzues mbi raportimin e efektivitetit të kontrolleve të brendshëm*”;
- ISSAI 400 “*Parimet themelore të auditimit të përputhshmërisë*”, i cili përcakton parimet themelore të ISSAI-t 100 dhe i zhvillon më tej ato duke i përshtatur me kontekstin specifik të auditimit të përputhshmërisë;
- ISSAI 4000 “*Prezantim i përgjithshëm i udhëzimeve për auditimin e përputhshmërisë*”; si dhe ISSAI 4200 “*Udhëzime për auditimin e përputhshmërisë*”;
- INTOSAI “*Për implementimin e Standardeve Ndërkombëtare të Auditimit, ISSAI mbi Auditimin e përputhshmërisë*”; etj.
- Standardet Kombëtare të Kontabilitetit;
- Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA) të Federatës Ndërkombëtare të kontabilistëve IFAC;
- Manuali i Auditimit Financiar dhe i Përputhshmërisë të KLSH-së;
- Manuali i Auditimit të Brendshëm, etj.
- Standardet Ndërkombëtare të Auditimit mbi Raportimin e Audituesit të Pavarur, (IFAC);
- Praktika të mira të fushës, si manualët e Gjykatës Evropiane të Audituesve, Kërkesat e Udhërrëfyesit të IDI-t, etj.

8. Metodatat e auditimit

Auditim i njëpasnjëshëm dhe me zgjedhje periudhash. Qasja audituese e KLSH-së është metodologji e bazuar në vlerësimin dhe menaxhimin e riskut të auditimit në subjektin që auditohet, e cila shërben për kryerjen e auditimit me efikasitet dhe efektivitet, duke u fokusuar në natyrën, kohën dhe shtrirjen e procedurave të auditimit në fushat materiale dhe që vlerësohen me nivel të lartë risku. Nën gjykimin profesional të audituesve të pavarur, për përzgjedhjen e kampioneve për ekzaminim, në zërat e shpenzimeve, u morën në konsideratë dy elementë:

- Risku i lidhur me shpenzimin specifik;
- Pesha specifike që një zë shpenzimesh zë ndaj totalit të shpenzimeve të subjektit.

Vlerësimi bazuar në riskun dhe materialitetin:

Nisur nga gjykimi dhe ndjeshmëria e zonave të llogarisë, duke ditur që materialiteti shpreh nivelin maksimal të devijimit, që audituesit e vlerësojnë si të mundshëm për të influencuar të përdoruesit e informacionit financiar, kemi përcaktuar materialitetin në masën 2% për të gjitha zonat e llogarisë të planifikuara për t'u audituar.

Për arritjen e konkluzionit vlerësues, u përdorën teknikat e auditimit:

▪ **Kontrolli aritmetik**

Duke konsideruar faktin se në thelb, kontabiliteti konsiston në regjistrimin e fakteve në një formë numerike, si dhe në paraqitjen sintetike të tyre, por midis regjistrimit fillestar të fakteve

dhe paraqitjes së tyre në formë sintetike (që është edhe qëllimi i kontabilitetit), bëhen një seri veprimesh të cilat kanë të bëjnë me evidentimin në llogari, mbartjet, klasifikimin dhe rigrupimin. Kontrolli aritmetik u krye me qëllim që të sigurohemi nëse veprimet e llogaritjes dhe të hedhjeve në llogaritë përkatëse, që përfundojnë me nxjerrjen e gjendjeve sintetike, nuk përmbajnë asnjë gabim (*Ditari i kontabilizimit të urdhër shpenzimeve*).

▪ **Kontrolli me anë të pjesëve justifikuese**

Edhe pse kontabilizimet nuk përmbajnë gabime aritmetike, ato mund të jenë të gabuara, nëse regjistrimet e bëra nuk korrespondojnë me realitetin. Nga kontrolli me zgjedhje i pjesëve justifikuese (*Urdhër shpenzimeve*) u konstatua se shifrat e kaluara kanë pasur justifikim të mjaftueshëm dokumentar, sipas kërkesave të UMF nr. 30, datë 27.12.2011 “*Mbi menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik*”, i ndryshuar.

▪ **Inspektimi fizik dhe kontrolli i gjendjeve ekzistuese**

Konsistoi në ekaminimin e aktiveve, llogarive, librave kontabël etj. Kontrolli kontabël i ushtruar ekzaminoi përputhjen ndërmjet regjistrimit kontabël dhe pjesëve justifikuese përkatëse, por mbi ekzistencën reale të aktiveve në subjekt u konstatuan probleme. Gjithashtu, për të verifikuar kryerjen e saktë të inventarizimit fizik dhe përputhjet e tij me atë kontabël u krye mbikëqyrje fizike e magazinës.

▪ **Kontrolli i vlerësimeve**

Kontrolli i vlerësimeve përcaktoi nëse vlerat që u atribuohen gjendjeve ekzistuese janë të sakta, nëse pasuritë duhet të qëndrojnë në bilanc me vlerat që u janë vendosur atyre.

▪ **Konfirmimi nga të tretët**

Transaksionet e përzgjedhura për t’ju nënshtuar testeve të detajeve, u kryqëzuan me informacionin e gjeneruar nga Thesari dhe rakordimit periodike me ente dhe institucione të tjera shtetërore.

▪ **Kontrolli sipas një treguesi**

Përdorimi i treguesve statistikorë me qëllim që të kërkohen fakte ose të dhëna “jashtë normales”, të cilat përbëjnë tregues të parregullsive kontabël. Mund të përmendim nëse ka: mungesë të pjesëve justifikuese, gabime të shpeshta në datat, numrat, referencat e brendshme, regjistrime pak të lexueshme, shifra të renditura keq, korrigjime të shumta të shifrave, etj.

▪ **Intervista**

▪ **Raporte dhe Informacione**

▪ **Pyetësorët për vlerësimin e sistemeve të Kontrollit të Brendshëm dhe MFK**

9. Dokumentimi i auditimit

Mbi bazën e Pyetësorëve dhe Testeve përkatëse të miratuara në manualët e auditimit financiar, nga audituesit u përgatit dokumentacioni i auditimit, i mjaftueshëm për të mundësuar dhe kuptuar natyrën, kohën dhe shtrirjen e procedurave të auditimit, të kryera në përputhje me standardet përkatëse dhe kërkesat ligjore dhe rregullatore të zbatueshme. Në bazë të procedurave të auditimit të kryera, evidencave të mbledhura u hartuan Akt-Konstatimet dhe Akt-Verifikimi, si dhe pas shqyrtimit të komenteve dhe shpjegimeve të subjektit të audituar, u përgatit Projekt Raporti i Auditimit, i cili është materiali bazë për hartimin e Raportit Përfundimtar të Auditimit dhe Opinionit të Audituesit të Jashtëm Publik. Rezultatet e këtyre procedurave dhe evidencat e marra gjatë auditimit, si dhe çështje të tjera të rëndësishme që dolën gjatë auditimit, janë reflektuar në përfundimet e arritura në drejtim të tyre sipas gjykimit dhe skepticizmit profesional që audituesit ushtruan në arritjen e këtyre konkluzioneve. Ky dokumentacion është i përshtatshëm dhe i rëndësishëm për të konfirmuar dhe mbështetur opinionet dhe raportin e audituesve dhe ka shërbyer si një burim informacioni për përgatitjen

e tyre.

Në kryerjen dhe dokumentimin e auditimit, u morrën në konsideratë parimet e mëposhtme të auditimit financiar:

- Etika dhe pavarësia;
- Kontrolli i cilësisë;
- Menaxhimi i grupit të auditimit dhe aftësive të tyre;
- Parimet lidhur me konceptet bazë të auditimit.

Gjithashtu, në kryerjen dhe dokumentimin e auditimit, u kushtua një rëndësi e veçantë në lidhje me:

▪ **Pohimet rreth klasave të transaksioneve dhe ngjarjeve për periudhën nën auditim**

Përkatësia: Transaksionet dhe ngjarjet që janë të regjistruara kanë ndodhur dhe i përkasin subjektit.

Plotësia: Të gjitha transaksionet dhe ngjarjet që duhet të ishin regjistruar janë regjistruar.

Saktësia: Shumat dhe të dhënat e tjera në lidhje me transaksionet dhe ngjarjet e regjistruara janë regjistruar në mënyrë të përshtatshme.

Periudha: Transaksionet dhe ngjarjet janë regjistruar në periudhën e saktë kontabël.

Klasifikimi: Transaksionet dhe ngjarjet janë regjistruar në llogaritë e duhura.

Ligjshmëria dhe rregullsia: Janë në përputhje me ndarjet buxhetore në dispozicion.

▪ **Pohimet rreth qendjeve të llogarive në fund të periudhës**

Ekzistenca: Asetet, detyrimet dhe interesat e kapitalit neto ekzistojnë.

Të drejtat dhe detyrimet: Subjekti mban ose kontrollon të drejtat për asetet dhe detyrimet.

Plotësia: Të gjitha asetet, detyrimet dhe interesat e kapitalit neto që duhet të ishin regjistruar janë regjistruar.

Vlerësimi dhe alokimi: Aktivet, pasivet dhe interesat e kapitali janë të përfshira në pasqyrat financiare dhe shumat përkatëse dhe ndonjë vlerësim ose alokim, rregullimet që rezultojnë janë të regjistruara.

▪ **Pohimet rreth prezantimit të shënimeve shpjeguese**

Transaksionet, të drejtat dhe detyrimet: Ngjarjet e paraqitura, transaksionet, si dhe çështje të tjera që kanë ndodhur i përkasin subjektit.

Plotësia: Të gjitha informacionet shpjeguese që duhet të ishin përfshirë në pasqyrat financiare janë përfshirë.

Klasifikimi dhe kuptueshmëria: Informacioni financiar është paraqitur në mënyrë të përshtatshme dhe shprehet qartë në shënimet shpjeguese.

Saktësia dhe vlerësimi: Informacioni financiar dhe të tjera është dhënë në mënyrë të drejtë dhe në sasi të duhur.

III. PËRSHKRIMI I AUDITIMIT

1. Informacion i përgjithshëm mbi Bashkinë Belsh

Të dhëna të përgjithshme dhe pozicioni gjeografik

Zona Gjeografike: Bashkia e re e Belshit kufizohet në veri me bashkinë Peqin, në lindje me bashkinë Cërrik, në jug me bashkinë Kuçovë dhe në perëndim me Bashkinë Lushnjë. Kryeqendra e Bashkisë është qyteti i Belshit.

Popullsia: Sipas Censurit të vitit 2011, kjo bashki numëron 19.503 banorë dhe densitet prej 99.28 banorë për km², ndërkohë që sipas Regjistrat Civil kjo bashki ka një popullsi prej 32.389 vetë dhe densitet prej 168.88 banorë për km². Sipërfaqja e bashkisë së re është 196.44 km².

Të dhëna të tjera: Bashkia e re e Belshit shtrihet pothuajse tërësisht në pllajën kodrinore karstike të Dumresë, një zonë kodrash të buta me bazë gëlqerore mbi të cilat është krijuar një panoramë piktoreske me 85 liqene karstike me një sipërfaqe të përgjithshme prej 14.2 km².

Kodrat e Dumresë qenë në përgjithësi të mbuluara me pyje dushku, por pjesa më e madhe e pyjeve u prenë gjatë kohës së komunizmit për të krijuar hapësirë për toka buke. Një pjesë e banorëve të kësaj zone janë zhvendosur në të kryesisht nga rrethi i Gramshit në periudhën e mbretit Zog, por edhe pas çlirimit të vendit.

Belshi është një bashki tërësisht rurale me produkte të diversifikuara nga blegtoria të zarzavatet dhe bostanoret, por një numër fermerësh janë përqendruar te kultivimi i duhanit, për të cilin janë specializuar.

Një pjesë e këtyre tokave, veçanërisht atyre të hapura për kultivim pas viteve 1970, kanë rendiment të ulët për shkak të mungesës së aksesit në vaditje. Rrjedhimisht në disa anë të bashkisë së re ka një tendencë për braktisje të tokës bujqësore, e cila ofron edhe një mundësi për rikthimin e pyjeve të dushkut, të cilat kanë gjithashtu leverdisshmëri ekonomike, por në terma afatgjatë.¹

Forma dhe mënyra e organizimit:

Për periudhën objekt auditimi, struktura organizative është miratuar me Urdhërin nr. 1, datë 21.01.2021, bazuar në Vendimin e Këshillit Bashkiak nr. 202, datë 16.12.2020 “Për miratimin e numrit maksimal të punonjësve të Bashkisë Belsh”, konfirmuar nga Prefekti i Qarkut Elbasan me shkresën nr. 1712/1 prot, datë 30.12.2020.

Njësitë Administrative (ish-komunat) dhe fshatrat

Emri i Njësitë	Qytetet dhe fshatrat në përbërje të tyre
Belsh	Qyteti Belsh, Fshatrat: Çepe, Dushk, Belsh, Stanaj, Shkozë, Qafë Shkallë, Seferan, Trojas, Shkëndi, Gradisht, Marinëz, Shtith
Grekan	Fshatrat: Grekan, Dëshiran, Guras, Rrenës
Kajan	Fshatrat: Kajan, Dragot, Lisaj, Dragot-Dumre, Gjinuk, Gjolen, Turbull, Çestije, Merhoj, Drizaj
Fierzë	Fshatrat: Fierzë, Hardhi, Çerragë, Kosovë
Rrasë	Fshatrat: Rrasë e Sipërme, Shegas, Guri i Bardhë, Rrasë e Poshtme

¹ Burimi: <https://portavendore.al/bashkia-belsh/pasaporta-e-bashkise/>

Kuadri ligjor:

Bashkia Belsh e ushtron aktivitetin e saj mbështetur në dispozitat ligjore/nënligjore për se cilën fushë të aktivitetit të saj, të cilat janë të specifikuara në programin e auditimit dhe në aneksin bashkëlidhur.

Kryetar i Bashkisë Belsh është z. A.T. dhe Këshilli Bashkiak i Belshit përbëhet nga 21 anëtarë, të dalë nga zgjedhjet e datës 30.06.2019 për organet e qeverisjes vendore.

2. Përshkrimi i rezultateve sipas drejtimeve të auditimit

2.1. Auditim mbi kontrollin e brendshëm financiar publik

2.1.1. Identifikimi dhe vlerësimi i nivelit të implementimit të komponentëve të MFK: Mjedisi i kontrollit, Menaxhimi i riskut, Veprimtaritë e kontrollit, Informimi dhe komunikimi, Monitorimi. Saktësia e deklaratës vjetore dhe raporti përkatës për cilësinë dhe gjendjen e sistemeve të kontrollit të brendshëm në njësinë publike.

Në drejtim të vlerësimit të implementimit të komponentëve të menaxhimit financiar dhe kontrollit të brendshëm në Bashkinë Belsh, nga grupi i auditimit janë kryer verifikimet për implementimin dhe plotësimin e kërkesave në lidhje me funksionimin, përgjegjshmërinë menaxheriale, realizimin e objektivave të institucionit për të gjithë komponentët si: “Mjedisi i Kontrollit”, “Menaxhimi i Riskut”, “Aktivitetet e Kontrollit”, “Informimi dhe Komunikimi” si dhe “Monitorimi”, sipas përcaktimit të nenit 19 të Ligjit nr. 10296, datë 8.7.2010 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin” i ndryshuar, ku titullari i njësisë në sektorin publik krijon dhe vlerëson sistemet e MFK-së nëpërmjet këtyre komponentëve të lidhur me njëri tjetrin. Thelbi i MFK-së ka të bëjë me menaxhimin dhe kontrollin e të ardhurave, shpenzimeve, aktiveve, detyrimeve, procedurave të tenderimit dhe kontraktimit, si dhe mënyrës së funksionimit të njësisë.

Në lidhje me vlerësimin e komponentëve të menaxhimit financiar dhe kontrollit rezultoi se:

I. Komponenti “Mjedisi i Kontrollit”:

Në lidhje me parimin 1 “Angazhimin për integritet dhe vlerat etike”

Mjedisi i kontrollit është një element i menaxhimit financiar dhe kontrollit, duke siguruar vendosjen e objektivave në përmbushjen e misionit të institucionit, integritetin personal dhe etikën profesionale të nivelit menaxhues dhe punonjësve të tjerë të njësisë publike; Politikat menaxheriale dhe stilin e punës; Strukturën organizative, garantimin e ndarjes së detyrës, hierarkinë dhe rregulla të qarta, të drejtat, përgjegjësitë dhe linjat e raportimit; Politikat dhe praktikatat e menaxhimit të burimeve njerëzore dhe aftësitë profesionale të punonjësve.

- Struktura organizative, garantimi i ndarjes së detyrave, rregullat e qarta, të drejtat, përgjegjësitë dhe linjat e raportimit.

- Është hartuar Rregullorja e Brendshme e organizimit dhe funksionimit të Bashkisë Belsh, miratuar me Vendimin e Kryetarit nr. 325, datë 09.08.2016 “Mbi organizimin, funksionimin, detyrat dhe kompetencat e administratës së Bashkisë Belsh dhe Njësive Administrative” e përditësuar. Kjo rregullore është publikuar në faqen zyrtare të Bashkisë Belsh në internet.

- Nuk është miratuar Kodi i Etikës, por rregullat mbi etikën përshkruhen në rregulloren e brendshme, neni 15. Nuk ka urdhër të titullarit për njohjen dhe trajnimin e stafit me rregulloren dhe bazën ligjore në fuqi, komunikimi mbi rregulloren e brendshme është kryer verbalisht nga Drejtoria e Burimeve Njerëzore.

- Mungojnë procedurat e sinjalizimit të rasteve të parregullsive, mashtrimeve, të veprimeve korruptive, të cilat nuk janë përfshirë edhe në Rregulloren e Brendshme. Ndërsa për ndëshkimin e rasteve ndiqen procedurat e masave disiplinore të parashikuara në legjislacionin për shërbimin civil dhe kodin e punës. Nuk ka programe të trajnimit për integritetin dhe sjelljen.

- Ankesat nga jashtë mund të depozitohen zyrtarisht pranë institucionit (në sportelet e Sektorit të Marrdhënieve me Publikun), duke i'u adresuar strukturave të Bashkisë sipas problemeve, të cilat do të trajtojnë ankesat dhe kërkesat dhe përgjigjet do të firmosen nga Drejtorët sipas fushës përkatëse që ka shqyrtuar problematikën. Kjo procedurë është përcaktuar në nenin 20 të Rregullores së Brendshme.

- Ka proces vlerësimi për punonjësit që kanë lidhur marrëdhëniet e punës në bazë të shërbimit civil sipas formularit tip një herë në 6 muaj. Po ashtu ka vlerësime vjetore dhe për punonjësit që rregullojnë marrëdhëniet e punës me Kod Pune.

Nga drejtuesi i institucionit, duhet të sigurohet mbikëqyrja e monitorimi i punës për secilin punonjës, në mënyrë që të sigurohet si duhet integriteti personal dhe etika profesionale, duke përjashtuar konfliktin e interesit në kryerjen e detyrave funksionale, në përputhje me ligjin nr. 10296, datë 08.07.2010 *“Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”*, i ndryshuar, në lidhje me *“ndarjen e detyrave në fushën e dhënies së autorizimit në atë formë, në mënyrë që i njëjti punonjës të mos jetë përgjegjës në të njëjtën kohë për propozimin, miratimin, zbatimin, dhe kontrollin”*.

Në lidhje me parimin 2 *“Titullari demonstroi pavarësi dhe përgjegjshmëri në ushtrimin e përgjegjësisë për mbikqyrje”*.

- Procedurat e institucionit për ushtrimin e përgjegjësisë mbikëqyrëse nuk funksionojnë dhe nuk ka strukturë të Auditit të Brendshëm.

- Për vitin 2021 nuk ka plan-veprimi për MFK, i cili të përfshijë aktivitete të planifikuara, afatet e realizimit, strukturat përgjegjëse dhe lidhja me komponentin e sistemit, mungojnë raportet periodike të monitorimit të planit të veprimit të Kontrollit të Brendshëm.

- Për vitin 2021, nga Drejtoritë dhe Sektorët janë hartuar planet vjetore dhe mujore të punës dhe raportet vjetore të analizës së veprimtarisë drejtuar Titullarit (NA) dhe Këshillit Bashkiak lidhur me realizimin e objektivave të miratuara sipas programeve. Në Rregulloren e Brendshme, kreu III *“Organizimi i Administratës së Bashkisë”* dhe *“Funksionimi i Administratës së Bashkisë”* neni 13 të është përcaktuar mënyra e hartimit, miratimi, ndjekja e raportimi periodik i realizimit të planeve nga Drejtorët e Përgjithshëm në Aparatin e Bashkisë, Administratorët e NJA si dhe Drejtorët e Njësive të Varësisë drejtuar zëvendës/kryetarëve të bashkisë sipas fushave që ato mbulojnë. Ky rregull nuk është ndjekur për periudhë mujore, por raportimi është realizuar për periudha 6-mujore e vjetore. Mungon dokumentimi i takimeve të menaxherëve me stafin e lartë menaxherial.

- Nuk ka raporte monitorimi periodik por vetëm vjetor për buxhetin vjetor pranë Këshillit Bashkiak dhe NA si dhe në MFE.

- Mungojnë raportet mbi mangësitë në sistemin e kontrollit të brendshëm të njësive publike, për pasojë nuk ka një plan menaxhimi për veprime korrigjuese, kur shfaqen mangësi në sistemin e kontrollit të brendshëm. Nga njësitet e varësisë nuk ka raporte për performancën e përmbushjes së detyrave gjatë ushtrimit të veprimtarisë. Ndërsa nga shoqëritë e përbashkëta, ku bashkia është aksionere dhe nga ndërmarrjet në varësi të saj, bashkia merr raportime në lidhje me vendim-marrjen e këshillit drejtues, por mungojnë raportimet periodike për performancën e veprimtarisë dhe risqet kryesore lidhur me objektivat, përveç raportimeve financiare për efekt argumentimi subvencionit.

- Titullari merr opinione për performancën e institucionit dhe funksionimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm nga institucione të pavarura si KLSH nëpërmjet raporteve të auditimit, dhe Njësia e Harmonizimit në MFE si dhe nga Projekti i Bashkive të Forta.

- Këshilli bashkiak me kompetencat e tij nëpërmjet vendim-marrjes ushtron përgjegjësitë e mbikqyrjes dhe kontrollit të veprimtarisë së bashkisë.

Në lidhje me parimin 3 *“Titullari/NA krijon strukturat organizative, linjat e raportimit, autoritetet dhe përgjegjësitë”*.

- Është hartuar Rregullorja e Brendshme e organizimit dhe funksionimit të Bashkisë Belsh me Vendimin e Kryetarit nr. 06 datë 29.01.2016 “*Mbi organizimin, funksionimin, detyrat dhe kompetencat e administratës së Bashkisë Belsh dhe Njësive Administrative*”.

- Nuk është hartuar dhe miratuar në dokument të veçantë deklarata e misionit, por është bërë pjesë e dokumentit të PBA-ve, por këto nuk janë përfshirë as në rregulloren e brendshme. Në dokumentet e PBA-ve ka miratuar strategjinë me objektivat dhe prioritetet strategjike në përputhje me ligjin organik të buxhetit, si dhe planveprimeve të menaxhimit të financave, të cilat janë dërguar pranë MFE me shkresat përkatëse.

- Nga kontaktet dhe intervistat e bera me menaxhimin, konfirmohet se kanë marrë pjesë menaxherët e programeve, në hartimin e planit strategjik, për të cilat nuk disponohen procesverbale të takimeve të tyre, apo procesverbale të tryezave të rrumbullakta me palët e treta si me grupet e interesit, si dhe për degjësat me publikun. Nuk janë bërë përcaktimet e treguesve të performancës për çdo program dhe janë dërguar menaxherëve për plotësim tabelat përmbledhëse të treguesve të performancës për PBA.

- Për periudhën objekt auditimi është miratuar struktura organizative me Urdhërin nr. 1, datë 21.01.2021, bazuar në Vendimin e Këshillit Bashkiak nr. 202, datë 16.12.2020 “*Për miratimin e numrit maksimal të punonjësve të Bashkisë Belsh*”, konfirmuar nga Prefekti i Qarkut Elbasan me shkresën nr. 1712/1 prot, datë 30.12.2020.

Në Rregulloren e Brendshme janë përfshirë baza ligjore që i përket gjithë fushave të veprimtarisë saj. Për çdo Drejtori janë përcaktuar objekti, qëllimi, detyrat dhe përgjegjësitë sipas hierarkisë në nivel drejtori, përgjegjës sektori dhe specialist, por nuk janë përcaktuar objektivat për secilën drejtori sipas funksioneve që ato mbulojnë. Po kështu edhe në dosjet e personelit janë vendosur përshkrimet e punës për çdo pozicion, por jo objektivat për secilin punonjës. Në përcaktimin e pozicioneve nuk ka mbivendosje.

- Në këtë njësi ekzistojnë linja raportimi vertikal për realizimin dhe horizontal për përmbushjen e përgjegjësiave dhe rrjedhën e informacionit.

- Mungon raporti i vlerësimit nga mos ekzistenca e njësisë së auditit të brendshëm për përputhjen e rregullores me strukturën organike.

- Nuk është kryer vlerësimi i punës së strukturës organike, sepse bashkia duhet ta kryejë nëpërmjet plotësimit të vetëvlerësimit, nëpërmjet raporteve të auditimit, të cilat mungojnë.

Në lidhje me parimin 4 “*Njësia publike demonstron angazhimin në realizimin e kompetencave*”

- Në Bashkinë Belsh nuk është hartuar “*Harta e procesit të Menaxhimit të Burimeve Njerëzore*”, për periudhën e auditimit, nuk ka një plan afatmesëm ose vjetor të trajnimeve.

- Mungon një program strategjik dhe vjetor i trajnimit dhe zhvillimit të stafit e për rrjedhojë nuk ka një buxhet të planifikuar për trajnime, pra nga vetë Bashkia nuk ka organizime dhe realizime trajnimesh për fusha të ndryshme. Nga Bashkia Belsh është hartuar një tabelë me kërkesat për trajnime nga menaxherët e programeve, e cila i është dërguar Shkollës Shqiptare të Administratës Publike (ASPA) për trajnimin e stafit me qëllim ngritjen profesionale sipas nevojave.

- Procedurat e rekrutimit bëhen sipas nevojave që dalin gjatë vitit, por nuk ka një plan vjetor rekrutimi.

- Janë hartuar përshkrimet e punës për çdo pozicion pune dhe janë rishikuar në fillim të vitit. Janë kryer vlerësimet periodike të rezultateve individuale në punë të punonjësve sipas nëndarjeve dhe fushave përkatëse.

- Për Bashkinë Belsh, Nëpunësi Autorizues është Kryetari i Bashkisë, gjithashtu dhe Sekretari i Përgjithshëm. Autorizimi për caktimin e Sekretarit të Përgjithshëm si NA është sipas shkresës nr. 157 prot, datë 01.04.2016, ku nuk janë përcaktuar konkretisht funksionet që do të kryejë, por autorizimi është i përgjithshëm, si dhe nuk është nxjerrë autorizim i ri që prej vitit 2016 edhe pse ka pasur ndryshime të vazhdueshme strukturore në organizimin e Bashkisë Belsh si dhe përfundimin e mandatit 4 vjeçar për të zgjedhurit vendor.

- Nuk ka urdhër për ngritjen e Komitetit të Auditimit, nuk ka rregullore për të, në kundërshtim me përcaktimet e ligjit nr. 114/2015 *“Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”*, neni 13 *“Komiteti i Auditimit të Brendshëm”* i cili përcakton se *“Komiteti i Auditimit të Brendshëm është organ i pavarur, monitorues e këshillëdhënës për titullarin e njësive publike, si dhe mbështetës për njësinë e auditimit të brendshëm”*.

- Nëpunësi zbatues për zbatimin e programit buxhetor është përcaktuar në përputhje me ligjin, ka arsimimin dhe profesionalizmin të përshtatur me pozicionin si Përgjegjës i Zyrës së Financës.

Në lidhje me parimin 5 *“Njësia Publike vepron në përputhje me përgjegjshmërinë menaxheriale”*

- Në Rregulloren e Brendshme është parashikuar *“Delegimi i kompetencave”* në zbatim të ligjit 44/2015 *“Kodi i Proçedurave Administrative”* si dhe nga verifikimi i dokumentacionit të dalë nga protokollin i institucionit rezulton se për periudhën objekt auditimi nuk ka patur Autorizime apo Urdhëresa për delegime detyrash.

Krijimi i grupeve të menaxhimit strategjik (GMS).

Në zbatim të nenit nr. 24 të ligjit nr. 9936 datë 26.06.2008 *“Për menaxhimin e sistemit buxhetor”*, i ndryshuar; ligji nr. 139/2015 *“Për vetëqeverisjen vendore”*, i ndryshuar; ligji nr. 68/2017 datë 27.04.2017 *“Për financat e vetëqeverisjes vendore”*, ligjit nr.10296, datë 08.07.2010 *“Për Menxhimin Financiar dhe Kontrollin”*, i ndryshuar dhe Udhëzimin e MFE nr.23, datë 30.07.2018 *“Për proçedurat standarte për përgatitjen e PBA të njësive të Qeverisjes Vendore”*, me Urdhërin e Brendshëm nr. 613 prot, datë 17.02.2021, është ngritur GMS për hartimin e PBA 2022-2024.

Nga verifikimi i veprimtarisë së Grupi të Menaxhimit Strategjik (GMS) rezultoi se:

- Bashkia Belsh nuk ka miratuar plan pune vjetore lidhur me funksionimin e *“Grupit për Menaxhimin Strategjik”*.

- Nuk administrohen proçesverbalet e takimit të GMS, për të dokumentuar funksionimin e këtij grupi.

- Në Rregulloren e Brendshme nuk janë përfshirë funksionimi, detyrat dhe përgjegjësitë e Komisionet e përhershme, të përkohshme dhe strukturat konsultative të Bashkisë në të cilin të përfshihej Grupi i Menaxhimit Strategjik (GMS) me detyrat dhe përgjegjësitë e tij.

- Në Rregulloren e brendshme nuk janë përfshirë detyrat dhe përgjegjësitë e koordinatorit të riskut dhe grupit të menaxhimit të riskut, gjë që do të kishte ndihmuar në funksionimin e këtij komponenti të MFK në mënyrë më të plotë dhe më gjithëpërfshirëse.

II. Komponenti “Menaxhimi i Riskut”:

Në lidhje me parimin 6: *“Njësia Publike specifikon objektivat si bazë për identifikimin dhe vlerësimin e risqeve në lidhje me realizimin e tyre”*.

- Nga dokumentacioni i vendosur në dispozicion, konstatohet se Bashkia Belsh ka vendosur objektiva në hartimin e PBA-ve, në planet operationale strategjike, në planet vjetore të veprimtarisë, në planifikimin e investimeve, në planet buxhetore vjetore, të cilat janë në përputhje me strategjitë dhe politikat sektoriale si dhe me vizionin dhe misionin e njësive të përcaktuara në Planin e përgjithshëm Strategjik të Zhvillimit të Bashkisë Belsh. Këto objektiva bëhen të njohura, si në stafin e bashkisë nëpërmjet shkresave drejtuara Drejtorive dhe duke u paraqitur bashkë me dokumentin e PBA në MFE, në këshillin Bashkiak, si dhe në dëgjuesat me publikun.

- Nga Bashkia Belsh nuk ka plane operationale të punës, për arritjen e qëllimeve të politikave afatmesme.

- Në disa raste ka mospërputhje midis objektivave afatmesme (PBA) dhe objektivave të parashikuara në buxhetin vjetor të njësive, por këto mospërputhje janë të vogla.

- Mungon evidenca e niveleve të përcaktuara të tolerancës së riskut, dhe si rezultat gjatë monitorimit të zbatimit të Buxhetit, Bashkia nuk mund të përcaktojë nivelin e dëshiruar të

përformancës financiare, dhe nëse janë arritur objektivat në nivelin e dëshiruar.

Në lidhje me parimin 7: *“Njësia Publike identifikon dhe analizon risqet për arritjen e objektivave”.*

- Nuk janë krijuar mekanizmat për vlerësimin e riskut.
- Në Bashkinë Belsh nuk është krijuar strategjia e menaxhimit të riskut, si dhe nuk ka një strukturë të miratuar dhe një koordinator të deleguar të riskut.
- Në Bashkinë Belsh nuk është krijuar regjistri i riskut.
- Sa më sipër konstatohet se, për periudhën objekt auditimi nuk ka një strategji të miratuar të riskut ku të përcaktohet mënyra se si sillet institucioni ndaj risqeve dhe vendos kuadrin e përgjithshëm të procesit të menaxhimit të riskut. Strategjia e riskut e një njësie duhet të miratohet nga titullari i njësisë, e cila përgatitet nga NA dhe duhet t’u vihet në dispozicion punonjësve dhe të njihet prej tyre. Këto mosveprime janë në kundërshtim me nenin 21, pika 2 të ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 *“Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”*, i ndryshuar ku citohet se: *“Titullari i njësisë publike miraton një strategji risku, e cila përditësohet çdo tre vjet ose sa herë që ka ndryshime thelbësore të mjedisit të riskut”.*
- Nuk është ndërmarrë dhe dokumentuar asnjë veprim për të adresuar mangësitë dhe përditësimi i regjistrit të riskut.
- Drejtoria e Burimeve Njerëzore nuk punon me sistem HRMIS, por me hedhje manualisht në programin Microsoft Office Excel. Hedhja, pasqyrimi i të dhënave personale dhe profesionale të çdo punonjësi të punësuar kryhen nëpërmjet programit Excel- it apo Word- it.
- Në Bashkinë Belsh, po ashtu Drejtoria e Shërbimeve Financiare, e të Ardhurave, Pronave Publike, Lejeve dhe Licensave për mbajtjen e Kontabilitetit operon me programin Excel dhe jo me program Kontabiliteti. Duke qenë se ka mungesa të sistemit të hedhjes të të dhënave e cila kryhet nga sektori i financës, niveli i riskut për të gabuar mbetet i lartë. Në bazë të këtij programi me të cilin operohet, është mundësuar monitorimi i shpenzimeve nga Drejtoria e Ekonomike dhe hartimi i Pasqyrave Financiare, gjithashtu edhe Sektori i Tatim-Taksave operon me programin Excel për monitorimin e të ardhurave. Për çdo muaj dhe vit kryhen akt-rakordimet me Degën e Thesarit për të ardhurat dhe shpenzimet, si dhe me Agjentët Tatimorë.

Në lidhje me parimin 8: *“Njësia Publike vlerëson mundësinë e riskut për mashtrime”.*

- Ky institucion nuk ka bërë vlerësimin e riskut të mashtrimit, pasi nuk ekzistojnë politika dhe procedura lidhur me mashtrimin. Nuk janë hartuar evidenca të monitorimit të riskut nga niveli i lartë, duke mos vlerësuar në mënyrë periodike të ekspozimit të bashkisë ndaj veprimtarisë mashtruese, të cilat përbëjnë risk për veprimtarinë e bashkisë, në arritjen e objektivave dhe pengon marrjen e masave kundër mashtrimit, ryshfetit dhe korrupsionit.
- Në Rregulloren e brendshme nuk janë përfshirë detyrat dhe përgjegjësitë e koordinatorit të riskut dhe grupit të menaxhimit të riskut, gjë që do të kishte ndihmuar në funksionimin e këtij komponenti të MFK në mënyrë më të plotë dhe më gjithëpërfshirëse.

Në lidhje me parimin 9: *“Njësia Publike identifikon dhe analizon ndryshimet që mund të ndikojnë në sistemin e kontrollit të brendshëm”.*

Bashkia Belsh nuk ka një sistem të kontrollit të brendshëm, në politikat dhe procedurat e veprimtarisë së saj nuk ka marrë në konsideratë ndikimet e mundshme në sistemin e kontrollit të brendshëm nga ristrukturimi apo riorganizimi i këtij institucioni, apo nga ndryshimet në menaxhim, duke mos marrë masa për ti paraqitur rregullat e nevojshme në përputhje me ndryshimet në rregulloret e brendshme dhe duke mos përcaktuar detyrat në personat zëvendësues përgjegjës për realizimin e funksioneve të ndryshuara.

III. Komponenti: “Aktivitetet e Kontrollit”

Në lidhje me parimin 10: *“Njësia publike përzgjedh dhe zhvillon aktivitete kontrolli”.*

- Në Rregulloren e Brendshme në mënyrë të përgjithshme dhe për çdo strukturë, krahas detyrave, janë identifikuar pak a shumë edhe proceset e punës. Ekzistojnë procedura të

brendshme për proceset e punës, si procedurat standarte të zbatimit të buxhetit, të menaxhimit të aktiveve në sektorin publik, për arkivat, kodit të procedurave administrative, etj.

- Angazhimet financiare miratohen në të njëjtën kohë nga NA dhe NZ, pra urdhër-shpenzimet konfirmohen nga NA dhe NZ.

- Kontrolli i dokumentacionit dhe pranimi i tij para njohjes së shpenzimit në kontabilitet kryhet nga Drejtori i Drejtorisë së Shërbimeve Financiare, e të Ardhurave (NZ). Kontabilizimi i transaksioneve financiare kryhet nga Drejtori i Drejtorisë së Shërbimeve Financiare, e të Ardhurave, hartimi dhe regjistrimi i pagesës kryhet nga specialistët e Sektorit të Financës, ndërsa Autorizimi i pagesës nga NA.

- Për prokurimet nga NA kanë dalë urdhrat e krijimit dhe funksionimit komisionit të përlllogaritjes së fondit limit dhe specifikimeve teknike, njësia e prokurimit, komisioni i vlerësimit të ofertave, komisioni i blerjeve të vogla, komisioni i marrjes në dorëzim të mallrave/punimeve/shërbimeve.

- Për çdo vit buxhetor hartohet regjistri i planit dhe realizimit të prokurimeve, i cili azhurnohet sa herë ka ndryshime fondesh. Ekzistojnë dosjet e procedurave të prokurimeve, ku gjurmën e auditimit e vërteton ekzistenca e evidencave të prokurimeve në këto dosje dhe evidencave financiare si urdhër-shpenzimeve të shoqëruar me dokumenta autorizues, vërtetues dhe justifikues si kontrata, fatura, situacionet akt-marrjet në dorëzim, fletë-hyrjet etj., të vulosura nga dega e Thesarit dhe kalimin e veprimit financiar, pasi ka bërë çeljen e fondeve sipas kërkesës së institucionit, duke konfirmuar fondet disponibël.

- Në Rregulloren e Brendshme për dokumentacionin e financës nuk parashikohet dhe specifikohet ndonjë rregull i veçantë, por veprohet në bazë të legjislacionit për arkivat.

- Për menaxhimin e aktiveve veprohet në bazë të Udhëzimit nr.30 datë 27.12.2011 *“Për menaxhimin e aktiveve në Njësitë e sektorit publik”* i ndryshuar, në bazë të cilit është mbajtur regjistri i aktiveve, i cili përditësohet çdo vit për ndryshimet e pësuar si për shtesat dhe pakësimet. Aktivitet afatgjatë dalin në përdorim në bazë urdhër-dorëzimeve nga personi i autorizuar dhe për to janë hapur kartelat e Zyra dhe kartelat personale të konfirmuar nga përgjegjësit materiale. Është ndjekur kjo praktikë ligjore për të ruajtur nga përdorimi i paautorizuar, keqpërdorimi dhe humbjet e këtyre aktiveve.

- Në përgjithësi për procedurat e inventarizimit, vlerësimin, tjetërsimin dhe nxjerrjen jashtë përdorimit të AAGJM, ka gjurmë auditimi, pasi ekziston dokumentacioni i firmosur nga komisionet dhe punonjësit përkatës si: Urdhri i NA për ngritjet e komisionit të inventarizimit, vlerësimit dhe nxjerrjes jashtë përdorimi si dhe për asgjësimin e tyre. Ekzistojnë fletët e inventarit, relacioni i vlerësimit për aktivet për nxjerrje jashtë përdorimi, procesverbale dhe relacionet për nxjerrjen jashtë përdorimi të aktiveve dhe procesverbalet për asgjësimin e aktiveve të nxjerra jashtë përdorimi. Janë prerë dokumentet bazë (fletë-daljet) dhe kryer veprimet kontabël përkatës.

- Të ardhurat arkëtohen nëpërmjet Bankave të nivelit të dytë në llogarinë e Thesarit për Bashkinë Belsh, kurse një pjesë e taksave dhe tarifave arkëtohen nëpërmjet agjentëve tatimorë sipas marrëveshjes së Bashkisë Belsh të bërë me këta agjentë. Për këto të ardhura në përgjithësi janë bërë akt-rakordimet përkatëse periodike dhe vjetore dhe janë kontabilizuar.

- Bashkia Belsh në bashkëpunim me Degën e Thesarit, kryen kontrollin e disponibiliteteve monetare, kontrolli i angazhimeve, menaxhimi i investimeve sipas planit kontraktual të pagesave dhe gjendjen limit të arkës, ku për çdo transaksion merret konfirmimi i Degës së Thesarit për gjendjen e disponibiliteteve, dhe bëhet çelja e fondeve me shkresë nga Bashkia.

Në lidhje me parimin 11: *“Njësia publike përzgjedh dhe zhvillon aktivitete të kontrollit të përgjithshme të kontrollit të teknologjisë”.*

- Bashkia Belsh nuk ka procedurë të përshtatshme për të siguruar IT të ndryshme në sektorë të ndryshëm si dhe nuk ka plan investimesh për programet e IT. Jo çdo sistem ka procedurën e

vet të ruajtjes së të dhënave nga ndërhyrjet e paautorizuara. Gjithashtu nuk ka procedurë për ruajtjen e të dhënave të aktiveve.

- Në rregulloren e brendshme përcaktohen detyrat e specialistit të IT, i cili varet nga Drejtoria e Burimeve Njerëzore dhe ka vetëm detyra për administrimin dhe mirëmbajtjen e sistemit kompjuterik dhe instalimin e programeve bazë e profesional në kompjuterat e bashkisë.

Gjithashtu ka përgjegjësi dhe menaxhon Serverin kryesor, duke garantuar sigurinë e sistemit të IT në lidhje me ndryshimet e fjalëkalimeve, fireëall-et, kufizimin e ndërhyrjeve në të dhënat e IT. Faqja Zyrtare e bashkisë Belsh në internet ka një sistem back-up. Nuk ka një procedurë të përshtatshme për hedhjen e të dhënave në një sistem rezervë (back-up) apo për ruajtjen e tij, pra nuk ka një plan menaxhimi të riskut të IT për rikuperimin e të dhënave në raste fatkeqësish.

- Nuk ka manuale të përdorimit të sistemit të IT. Në strukturën e Bashkisë Belsh është vetëm 1 specialist IT, duke sjellë që i njëjti person të kontrollojë të gjitha fazat e funksionimit të TI-së. Pra mungon gjurma e auditit për funksionimin e sistemeve të TI të miratuar nga Kryetari si dhe nuk është përfshirë si drejtim auditimi nga mungesa e sektorit të auditit.

Në lidhje me parimin 12: *“Njësia publike vendos aktivitetet e kontrollit përmes politikave dhe procedurave”.*

- Në rregulloren e brendshme nuk janë përcaktuar qartë dhe të ndara detyrat dhe përgjegjësitë e Drejtorëve dhe Përgjegjësve për të gjitha nivelet në të gjitha aktivet e përfshira, duke mos eliminuar riskun që i njëjti person të mos kryejë dy detyra të njëpasnjëshme në 4 fazat e një transaksioni financiar si hartim, miratim, zbatim, monitorim.

- Me vlerësimin, përzgjedhjen, kostimin dhe monitorimin e investimeve merret Drejtoria e Financës dhe Buxhetit, duke i'u referuar dispozitave ligjore në fuqi dhe rregullores së brendshme.

- Ekzistojnë procedura kontrolli të integritetit të të dhënave financiare, pasi nga përgjegjësit e kontabilitetit kryhen kontrole dhe rregullime në lidhje me veprimet e kryera nga specialistët përkatës të kontabilizimeve e mbajtjen e ditareve, hartimin e PF, rakordimet me thesarin e bankat e nivelit të dytë, hartimin e listpagesave, urdhër-shpenzimeve e veprime të tjera, pastaj kontrollohen nga Drejtori. PF konfirmohen nga NA dhe NZ. Këto procedura janë të përfshira në detyrat dhe përgjegjësitë në të gjitha nivelet e Drejtorisë Ekonomike.

- Nuk ushtrohet auditim mbi kontabilitetin dhe PF. Kontabiliteti dhe hartimi i pasqyrave financiare mbahet në bazë të dispozitave ligjore në fuqi (pra Udhëzimit të MFE nr.8 datë 09.08.2018 *“Për hartimin e PF”*). Nga Auditi i Jashtëm (KLSH) jepet opinion mbi besueshmërinë dhe nëse pasqyrat financiare paraqesin në mënyrë të drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozitën financiare të Bashkisë në fund të vitit ushtrimor, mbi të cilat Bashkia është mbështetur për përgatitjen e pasqyrave financiare.

IV. Komponenti: “Informimi dhe Komunikimi”

Në lidhje me parimin 13: *“Njësia publike merr, gjeneron dhe përdor informacion cilësor”.*

Bashkia Belsh disponon faqen e saj zyrtare në Web ku pasqyrohet aktiviteti i saj si Rregullorja e Brendshme, broshura, planet e performancës, projekte të brendshme dhe të huaja, bashkëpunime brenda dhe jashtë vendit, aktivitete, struktura organike, vendimet e këshillit bashkiak, buxheti vjetor, publikime të ndryshme e shumë të dhëna të tjera nga veprimtaria e bashkisë. Të gjithë drejtuesit e programeve kanë informacion mbi miratimet e buxheteve, alokimet dhe rialokimet që ndodhin gjatë vitit buxhetor si dhe realizimet në fakt të shpenzimeve. Mungojnë raporte periodike apo publikime vjetore për performancën e bashkisë në lidhje me shërbimet e ofruara publikut, planifikimin dhe realizimin e prokurimeve, raporte të auditimit, institucionet e varësisë, nuk përditësohet informacioni mbi ndryshimet në strukturën e bashkisë, paketat fiskale.

- Sistemi i raportimit nuk ofron aq sa duhet informacion të plotë për monitorimin e progresit në arritjen e objektivave në tërësi të institucionit dhe të njësive të varësisë të saj.

- Raportet e monitorimit të zbatimit të buxhetit nuk janë hartuar çdo 4-muaj dhe të paraqiten pranë këshillit bashkiak si dhe në Degën e Thesarit. Nuk ka Raportime periodike por vetëm vjetore për realizimin e të ardhurave dhe shpenzimeve kundrejt planit фондеве dhe analizat faktoriale të paraqitura pranë menaxhimit dhe këshillit bashkiak.

- Raportet për detyrimet e konstatuara, por të papaguara nuk janë hartuar çdo 3 muaj dhe të paraqiten në degën e thesarit dhe MFE.

- Drejtoria e Shërbimeve Financiare, e të Ardhurave, për çdo muaj dhe vit kryhen akt-rakordimet me Degën e Thesarit Elbasan për të ardhurat dhe shpenzimet si dhe me Agjentët Tatimorë. Mbahen evidenca inventarizimi për aktivet (AAGJM) dhe lëvizjet e tyre si dhe kryhen procedura për nxjerrjen jashtë përdorimi të tyre.

Në lidhje me parimin 14: *“Njësia publike përdor komunikimin e brendshëm verbal dhe shkresor”.*

Në lidhje me parimin 15: *“Njësia publike përdor komunikimin e jashtëm”.*

Në rregulloren e brendshme janë parashikuar mënyrat e informimit dhe komunikimit, qarkullimit dhe mbajtjes së dokumentacionit brenda dhe jashtë institucionit, përkatësisht në nenet 16 *“Marrëdhëniet me Këshillin Bashkiak”* neni 17 *“Marrëdhëniet me Institucionet të tjera”*, neni 18 *“Marrëdhëniet me publikun”* neni 19 *“Disiplina formale administrative”*.

E-mail zyrtar nuk përdoret dhe ka akses nga të gjithë punonjësit, por komunikimi zyrtar mes punonjësve të bashkisë realizohet me komunikim verbal e shkresor, gjithashtu kryhet edhe nëpërmjet sistemit elektronik përmes postës elektronike personale. Për mbledhjet e ndryshme të stafit drejtues dhe menaxherëve me Këshillin Bashkiak janë mbajtur procesverbale. Në faqen zyrtare në internet të Bashkisë Belsh janë të publikuar dokumentet kryesore, broshura, planet e performancës, projekte të brendshme dhe të huaja, bashkëpunime brenda vendit dhe jashtë vendit, aktivitete, struktura organike, vendimet e këshillit bashkiak, buxheti vjetor, plani i prokurimeve publikime të ndryshme e shumë të dhëna të tjera nga veprimtaria e bashkisë. Të gjithë drejtuesit e programeve kanë informacion mbi miratimet e buxheteve, alokimet dhe rialokimet që ndodhin gjatë vitit buxhetor si dhe realizimet në fakt të shpenzimeve. Mungojnë raporte periodike apo publikime vjetore për performancën e bashkisë në lidhje me shërbimet e ofruara publikut. Përdoret sistemi e-albania për deklarime online për të marrë dokumente të ndryshme informimi. Nëpërmjet sistemit on-line të informimit, Bashkia Belsh nuk ka krijuar të gjitha mundësitë për pjesëmarrjen e publikut dhe të gjitha palëve të interesuara në procesin e prioriteteve buxhetore, nuk ka shpallur publikisht kalendarin e dëgjësive publike për çdo drejtori, sipas programeve respektive për vitin 2021 si:

1. Dëgjesa publike për programin *“Paketa Fiskale”*.
2. Dëgjesa publike për programin *“Investime në infrastrukturë rrugore dhe transport publik”*.
3. Dëgjesa publike për programin *“Strehimi dhe Shërbimi Social”*.
4. Dëgjesa publike për programin *“Arsimi parashkollor dhe parauniversitar”* dhe *“Shërbimet publike, investimet në Arsim”*.

V. Komponenti: “Monitorimi dhe Raportimi”

Në lidhje me parimin 16: *“Njësia publike përzgjedh, zhvillon dhe kryen vlerësime të vazhdueshme”.*

- Proçedurat periodike të raportimit që rregullojnë zbatimin dhe monitorimin e objektivave në këtë institucion nuk konsistojnë në planet mujore dhe vjetore të punës, analizat për aktivitetin e bashkisë, nuk administrohen plotësisht raportimet e drejtuesve të drejtorive përkatëse për përmbushjen e objektivave.

- Monitorimi i progresit lidhur me arritjen objektivave dhe analiza e shkaqeve për dështimet e mundshme nga ana e drejtuesve të programeve buxhetore e lidhin me monitorimin e zbatimit të buxhetit, dokument i cili duhet të hartohet çdo 4 muaj. Në fakt monitorimi i progresit të ngritjes e të zbatimit të sistemit të kontrollit të brendshëm lidhur me arritjen objektivave ka të bëjë me monitorimin e veprimtarive të kontrollit para faktit dhe pas faktit në lidhje me

ligjshmërinë dhe rregullshmërinë, duke marrë parasysh parimet e ekonomizimit, të efikasitetit dhe të efektivitetit. Për këtë fakt mungojnë raportet.

- Bashkia monitorimin e sistemit të menaxhimit financiar dhe kontrollit e kryen nëpërmjet pyetësorit të vetëvlerësimit të sistemit të kontrollit të brendshëm, dokument i cili është dërguar çdo vit pranë Drejtorisë Përgjithshme e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit, pranë Ministrisë së Financave.

- Në bazë të ligjit nr. 10296, datë 8.7.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin” nenet 19 dhe 29, dhe shkresave përkatëse të Ministrisë së Financave nga Bashkia është plotësuar dhe dërguar pranë Njësisë Qendrore të Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit pranë Ministrisë së Financave “Pyetësorin e vetëvlerësimit për funksionimin e sistemeve të menaxhimit financiar” dhe “Deklarata për cilësinë e sistemit të kontrollit të brendshëm të njësisë Bashkia Belsh dhe raporti vjetor mbi funksionimin e sistemit të kontrollit të brendshëm”, ku për vitin 2021 me shkresën nr. 4022/1 prot, datë 15.02.2022.

- Në Bashkinë Belsh mungojnë rregulla të brendshme të miratuara për monitorimin e Sistemit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit.

- Për sistemin e kontrollit të brendshëm janë dhënë rekomandime nga KLSH në auditimet e mëparshme. Gjithashtu nga mosekzistenca e sektorit të Auditit të brendshëm nuk ka rekomandime për Bashkinë Belsh.

- Në Bashkinë Belsh aktivitetet e vlerësimit të njësisë nuk janë në përputhje me burimet dhe pjesërisht të përshtatshme për të përmbushur qëllimet për të cilat janë ngritur, pasi mungojnë Raportet e Zbatimit për Planet e Menaxhimit, nëpërmjet vlerësimeve të përfomancës lidhur me progresin e arritjeve të objektivave përshtatshmërisë dhe efektiviteti i shërbimeve publike e shoqëruar me analizë për shkaqet e mosrealizimeve dhe dhënien e alternativave për zgjidhjet e mundshme.

- Një nga drejtimet e monitorimit kanë të bëjë me aktivitetin e Auditimit të Brendshëm. Auditimi i brendshëm në periudhën objekt auditimi nuk është ngritur dhe nuk ka funksionuar. Për rrjedhojë nuk ka auditime mbi menaxhimin financiar dhe kontrollin e brendshëm dhe vlerësime për sistemin e kontrollit të brendshëm.

Në lidhje me parimin 17: “Njësia publike vlerëson dhe komunikon mangësitë”.

- Sipas kontakteve me menaxhimin nuk ka raportime apo ankesa për çështje të kontrollit të brendshëm. Rastet e veprimeve të gabuara apo në shkelje të rregullave dhe mangësitë e vërejtura janë bërë prezente në mbledhjet periodike me Kryetarin e Bashkisë, ku janë shqyrtuar dhe janë përcaktuar masat për eliminimin e tyre.

- Titullari i këtij institucioni për rekomandimet e lëna nga KLSH, është angazhuar për ndërmarrjen e masave korrigjuese, nëpërmjet plan-veprimit për zbatimin e rekomandimeve shkresa nr. 1149 prot., datë 15.04.2022, si dhe ka organizuar dhe realizuar programe angazhimi të veçantë për ndjekjen e zbatimit të rekomandimeve të lëna nga KLSH.

Titulli i gjetjes: Në Bashkinë Belsh, funksionimi i sistemit të MFK ka shfaqur mangësi, për rrjedhojë sistemet e kontrollit nuk kanë funksionuar.

Situata: Nga auditimi u konstatua se Bashkia Belsh nuk ka ngritur një sistem efektiv të menaxhimit financiar dhe kontrollit të brendshëm, duke mos hartuar një kuadër të plotë rregullash të shkruara për këtë qëllim. Konkretisht janë konstatuar mangësi në 5 komponentët si vijon:

Mjedisi i kontrollit

- Mungojnë procedurat e sinjalizimit të rasteve të parregullsive, mashtrimeve, të veprimeve korruptive, të cilat nuk janë përfshirë as në Rregulloren e Brendshme. Nuk ka programe trajnimi për ruajtjen dhe ngritjen e nivelit profesional të stafit.

- Mungojnë raportet periodike të monitorimit të planit të veprimit të Kontrollit të Brendshëm.

- Nuk janë përcaktuar objektivat konkrete, të matshëm, për secilën drejtori sipas funksioneve që ato mbulojnë.
- Mungon një program strategjik dhe vjetor i trajnimit dhe zhvillimit të stafit.
- Në Rregulloren e Brendshme nuk janë përfshirë funksionimi, detyrat dhe përgjegjësitë e Komisioneve të përhershme, të përkohshme dhe strukturat konsultative të Bashkisë, në të cilin është krijuar Grupi i Menaxhimit Strategjik (GMS) me detyrat dhe përgjegjësitë e tij.

Menaxhimi i Riskut

Nuk ka strategji të menaxhimit të riskut, si dhe regjistër risku, duke mos marrë masa për evidentimin dhe minimizimin e risqeve që çenojnë realizimin e objektivave të institucionit. Mungesa e hartimit të regjistrit të riskut dhe plan-veprimit të MFK dhe riskut, ka sjellë mosidentifikimin dhe mosvlerësimin e të gjitha risqeve të mundshme në të gjithë sistemet e kontrollit të brendshëm, me qëllim hartimin e planeve të plota të veprimit për menaxhimin e riskut. Nuk ka raporte të Auditimit të Brendshëm, nuk trajtohet funksionimi i procesit të menaxhimit të riskut.

- Ky institucion nuk ka bërë vlerësimin e riskut të mashtrimit, pasi nuk ekzistojnë politika dhe procedura lidhur me mashtrimin.

Aktivitetet e Kontrollit

- Bashkia Belsh nuk ka procedurë për ruajtjen e të dhënave të aktiveve.
- Nuk ka një procedurë të përshtatshme për hedhjen e të dhënave në një sistem rezervë (back-up) apo për ruajtjen e tij, pra nuk ka një plan menaxhimi të riskut të TI për rikuperimin e të dhënave në raste fatkeqësish. Nuk ka manuale të përdorimit të sistemit të TI.
- Nuk ka ndarje të detyrave sipas funksionimit të sistemeve të TI, pasi ka vetëm një specialist që mund të kontrollojë të gjitha fazat e funksionimit të TI si instalimin e softuerit, programimin, testimin, menaxhimin e Serverit qendror, sigurimin, mirëmbajtjen dhe administrimin e sistemeve TIK etj. Pra mungon gjurma e auditit për funksionimin e sistemeve të TI të miratuar nga Kryetari.

Informimi dhe komunikimi

- Mungojnë raporte periodike apo publikime vjetore për performancën e bashkisë në lidhje me shërbimet e ofruara publikut.
- Në Rregulloren e Brendshme nuk janë përcaktuar rregulla të shkruara për llojet e raporteve që duhet të përgatiten nga menaxherët kryesorë dhe shpeshësia e këtyre raporteve, me qëllim njohjen e sistuatës ekonomike, financiare etj., nga Kryetari i Bashkisë.

Monitorimi

- Mungojnë raportimet e menaxherëve për përmbushjen e objektivave mbi bazë impakti dhe produkti.
- Në Bashkinë Belsh mungojnë rregulla të brendshme të miratuara për monitorimin e Sistemit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit.
- Nuk ka sektor të auditimit të brendshëm, për rrjedhojë nuk ka vlerësime për sistemin e kontrollit të brendshëm, në kundërshtim me përcaktimet e ligjit nr. 10296, datë 8.7.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin” i ndryshuar, Manualin e MFK, miratuar me Urdhrin e Ministrit të Financave nr. 108, datë 17.11.2016.

Përsa më sipër mbajnë përgjegjësi: Z. A.T., me detyrë Kryetar Bashkie; Z. M.Ç., me detyrë Sekretar i Përgjithshëm; Z. A.N., me detyrë Drejtor i Drejtorisë së Shërbimeve Financiare, e të Ardhurave, Pronave Publike, Lejeve dhe Licensave; Z. A.S., me detyrë Drejtor i Drejtorisë së Burimeve Njerëzore dhe Shërbimeve të Brendshme.

(Më hollësisht trajtuar në Aktin e Konstatimit nr. 1, datë 30.12.2022).

Kriteri: Ligji nr. 10296, datë 8.7.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, nenet 8, 16, 22, 23, 24, Manuali i MFK, miratuar me Urdhërin e MFE nr. 108, datë 17.11.2016; Rregullore e Brendshme “Mbi organizimin, funksionimin, detyrat dhe kompetencat e

administratës së Bashkisë Belsh dhe Njësive Administrative”, miratuar me Vendimin nr. 325, datë 09.08.2016, të Kryetarit të Bashkisë Belsh.

Ndikimi/Efekti: Mosidentifikimi dhe mosmenaxhimi i risqeve, mungesa e analizimit të cilësisë së funksionimit të sistemit të kontrollit të brendshëm, mostrajnimi për rritjen profesionale të stafit, ndikojnë negativisht në arritjen e objektivave të institucionit, lënë hapësira për ndodhjen e anomalive dhe mos informimin e titullarit për këto anomali, nuk nxjerrin qartë përgjegjësitë etj.

Shkaku: Mungesa e trajnimeve të dedikuara për gjithë stafin në drejtim të njohjes së dispozitave të MFK dhe të menaxhimit të sistemit buxhetor.

Rëndësia: E lartë.

Rekomandimi: Nga Titullari i Bashkisë Belsh, të merren masa për hartimin dhe miratimin e një strategjie të risqeve, me qëllim menaxhimin e riskut, ku të bëhet identifikimi, analiza dhe kontrolli i risqeve të cilat mund të kenë impakt në arritjen e objektivave të institucionit. Të miratohen procedura për hedhjen e të dhënave në një sistem rezervë (back-up) si dhe për ruajtjen e tyre. Të hartohen dhe zhvillohen programe trajnimesh për ngritjen profesionale të stafit. Të përcaktohen rregulla të shkruara për llojet e raporteve të cilat duhet të përgatiten nga stafi për Titullarin, për të gjitha fushat e veprimtarisë së institucionit (të ardhurat, shpenzimet, etj.).

2.1.2. Organizimi i njësisë së auditimit të brendshëm

Bashkia Belsh në organikën e miratuar për vitin 2021, nuk ka parashikuar miratimin e strukturës së punës për Njësinë e Auditit të Brendshëm. Sipas informacionit të paraqitur nga personi përgjegjës, kjo ka ardhur si shkak i mungesës së kapaciteteve njerëzore për të kryer këtë detyrë pranë kësaj bashkie. Megjithatë, nuk u paraqit asnjë dokumentacion i cili të provojë se nga ana e Institucionit, të jetë shpallur vend vakant për rekrutimin e punonjësve për pozicionin e punës së audituesit të brendshëm.

Gjithashtu, sipas të dhënave të administruara rezulton se nga Titullari i Institucionit z. A.T., nuk është lidhur asnjë marrëveshje me njësi të tjera publike të cilat kanë njësi auditimi të brendshëm dhe kapacitete të nevojshme për kryerje të auditit të brendshëm, kjo në kundërshtim me nenin 10 pika, c të ligjit me nr. 114/2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”, dhe nenin 6 pika a të VKM-së me Nr. 83, datë 03.02.2016 “Për Miratimin e Kriteve të Krijimit të Njësive të Auditimit të Brendshëm në Sektorin Publik”.

2.1.3. Vlerësim mbi veprimtarinë e njësisë së auditimit të brendshëm

Titulli i gjetjes: Në Bashkinë Belsh është nuk është krijuar Njësia e Auditimit të Brendshëm.

Situata: Nga auditimi rezultoi se Bashkia Belsh, nuk ka strukturë për kryerjen e shërbimit të auditimit të brendshëm. Kryetari i Bashkisë Belsh, në mungesë të strukturës së auditimit të brendshëm, për të realizuar kryerjen e shërbimit të auditimit të njësisë, nuk ka marrë masa për të lidhur marrëveshje me njësi të tjera publike të cilat kanë auditim të brendshëm.

Për veprimet dhe mosveprimet e mësipërme mban përgjegjësi: z. A.T., në cilësinë e Titullarit të Institucionit dhe Nëpunësit Autorizues.

(Më hollësisht trajtuar në Aktin e Konstatimit nr. 1, datë 30.12.2022).

Kriteri: Ligji nr. 114/2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”, neni 10, shkronja c), ligji nr. 139/2015 “Për Vetëqeverisjen Vendore”, neni 64, shkronja a), si dhe VKM nr. 83, datë 3.2.2016, “Për miratimin e kriteve të krijimit të njësive të auditimit të brendshëm në sektorin publik”, pikat 3 dhe 6, shkronja a).

Ndikimi/Efekti: Sistem jo funksional i kontrollit të brendshëm, duke mos dhënë siguri titullarit për aktivitetet kryesore të veprimtarisë së institucionit.

Shkaku: Mosnjohje e ligjit nr. 114/2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”. Mosshpallja e vakancës për vendin e punës së audituesit të brendshëm.

Rëndësia: E lartë.

Rekomandimi: Kryetari i Bashkisë Belsh, të marrë masa për ngritjen dhe miratimin në strukturën organizative të Bashkisë Belsh, Njësinë e Auditimit të Brendshëm për kryerjen e funksioneve kontrolluese të veprimtarisë ekonomike financiare të kësaj njësie vendore. Në rast të mos plotësimit të kësaj strukture me personel të kualifikuar, të shikohet mundësia e lidhjes së aktmarrëveshjes me bashkitë kufitare për kryerjen e këtij shërbimi, si p.sh. Bashkia Elbasan, Cërrik, Kuçovë, Lushnjë, etj.

2.2. Auditim mbi planifikimin, zbatimin dhe monitorimin e planit të buxhetit.

2.2.1. Programimi PBA dhe programimi i buxhetit vjetor për vitin 2021.

- Nga auditimi i procedurave për përgatitjen PBA 2021-2023, u konstatua se janë realizuar fazat e përgatitjes, duke filluar që nga ngritja e grupit të punës “*Grupi i Menaxhimit Strategjik*” me urdhër të Titullarit të institucionit, organizimin e mbledhjes së këtij grupi për përcaktimin e tavaneve të shpenzimeve sipas programeve.

- Janë përcaktuar tendencat e politikave të shpenzimeve sipas funksioneve, si menaxhimi i mbetjeve dhe shërbimeve publike, pastrimi, gjelbërimi, ndriçimi, mirëmbajtja e segmenteve rrugore, programi i administrimit të pyjeve dhe bujqësisë, mirëmbajtja e kushteve për infrastrukturën arsimore, konvikteve, promovimi i politikave kulturore dhe sociale, zhvillimi i aktiviteteve kulturore dhe ekspozitave. Është bërë analiza për pagat dhe janë llogaritur pesha specifike e këtyre llojeve të shpenzimit me totalin.

- Fushat me prioritet në shpenzimet për investime:

- a. Përmirësimi i infrastrukturës dhe transportit.
- b. Ndërtimi i veprave publike (ujësjellës).
- c. Rikonstruksion të objekteve shkollore.
- d. Mirëmbajtje të rrugëve dhe ndriçimi i tyre.
- e. Ndërtime për park lojërash për qytetin.

Këto programe buxhetore afatmesme janë hartuar bazuar në Udhëzimin e MFE nr. 23, datë 30.07.2018 “*Për procedurat standarde të përgatitjes së programit buxhetor afatmesëm të njësisë të qeverisjes vendore*”. Janë organizuar seanca dëgjimore me qytetarët si dhe nuk është prezantuar dokumenti i PBA me shoqërinë civile. Buxhetet janë hartuar mbi bazën e kërkesave shkresore nga njësitë administrative, sektorët e Bashkisë, Sektori i Shërbimeve etj. gjë që vërteton se prej tyre janë marrë kërkesat për nevojat reale e mbi bazën e tyre dhe të buxhetit faktik të mundshëm janë përzgjedhur ato më prioritare.

Buxhetet janë hartuar mbi bazën e kërkesave shkresore nga Njësitë Administrative, sektorët e Bashkisë, sektori i shërbimeve etj. gjë që vërteton se prej tyre janë marrë kërkesat për nevojat reale e mbi bazën e tyre dhe të buxhetit faktik të mundshëm janë përzgjedhur ato më prioritare. PBA dhe buxheti vjetor 2021 janë miratuar në Këshillin Bashkiak, konkretisht:

PBA 2021-2023, bashkë me buxhetin vjetor 2021, janë miratuar me VKB nr.197, datë 16.12.2020, konfirmuar nga Prefekti i Qarkut Elbasan me shkresën nr.prot, 1707/1, datë 30.12.2020.

Planifikimi i të ardhurave dhe shpenzimeve është paraqitur në **Aneksin B1**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

PBA 2021-2023 me planin buxhetor 2021, është paraqitur në **Aneksin B2**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

2.2.2. Çelja e fondeve buxhetore të vitit dhe ndryshimet sipas akteve normative. Kontrolli i realizimit të shpenzimeve bazuar në nivelin e fondeve të çelura:

Në programet buxhetore është bërë shpërndarja e fondeve të vënë në dispozicion nga Qeverisja Qendrore të granteve nëpërmjet transfertës të pakushtëzuar, transfertës së kushtëzuar dhe fondeve të krijuar nga burimet e veta, për kryerjen e funksioneve të veta, ato të deleguara dhe të përbashkëta si dhe shpërndarjen e fondeve të granteve.

Ndarja e plan buxhetit dhe detajimi i tyre në nivel titulli, kapitulli, artikulli dhe nën artikulli është kryer në respektim të disiplinës buxhetore sipas strukturës dhe burimeve të financimit. Gjatë vitit si rezultat i çeljeve të reja në llogarinë e njësisë vendore në thesar, vlerat përkatëse të buxhetit vjetor kanë pësuar ndryshime në kuptimin e vlerës totale, pasi janë çelur fondet për funksionet e deleguara, granteve qeveritare, ndihma ekonomike, gjendja civile, shpërblime lindje etj., të cilat nuk kanë qenë të pasqyruara në çeljen fillestare të vitit.

Gjatë vitit janë kryer ndryshime në buxhet (shtesa/pakësime). Këto lëvizje në rastet e lëvizjeve brenda të njëjtut artikull dhe brenda programit janë kryer me urdhër të Titullarit e përcaktuar kjo me VKB, ndërsa lëvizjet nga programi në program dhe nga një artikull në tjetrin janë kryer me vendim të KB.

Ndryshimet e buxhetit të vitit 2021 janë paraqitur në **Aneksin B3**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

- Në hartimin e projekt buxhetit vjetor, nuk janë marrë në konsideratë kërkesat e dokumentuara të sektorëve, por kryesisht realizimi i artikujve buxhetorë për vitin buxhetor parardhës.

- Planifikimi dhe detajimi i buxhetit në nivel artikulli dhe nënartikulli, është bërë sipas nevojave të paraqitura dhe kërkesave për fonde buxhetore, duke u bazuar në kërkesat e udhëzimeve përkatëse “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit”.

- Akordimi fillestar i buxhetit dhe ndryshimet që kanë pësuar zërat e tij gjatë vitit, janë të rakorduar me Degën e Thesarit Elbasan dhe janë të raportuara periodikisht pranë degës së Thesarit dhe në MFE. Situacionet e shpenzimeve janë të plotësuara sipas klasifikimit buxhetor për të gjithë periudhën e audituar. Fondet e akorduara në planet buxhetore dhe ndryshimet e bëra në periudha të ndryshme, janë evidentuar dhe janë ndjekur në dinamikë, në nivel titulli, kapitulli, artikulli dhe nënartikulli sipas shërbimeve dhe më vete për çdo njësi vartëse e sipas periudhave të planifikuara.

- Analiza e shpenzimeve buxhetore për artikuj dhe nënartikuj është bërë periodikisht mbi bazën e situacioneve mujore të konfirmuara nga Dega e Thesarit. Raportimi i realizimit të buxhetit është i shoqëruar me relacionin e realizimit të buxhetit duke argumentuar edhe shtesat e buxhetit gjatë periudhës ushtrimore për zërat e buxhetit të planifikuara dhe që nuk janë alokuar fonde që në fillim të çeljes së buxhetit.

Nga sa më sipër konstatojmë se janë kryer ndryshime të vazhdueshme, **ku në vitin 2021** kanë ndodhur **8** ndryshime me vlerë **38,193 mijë lekë**, veprime që tregojnë për planifikime optimiste të cilat gjatë vitit ushtrimor nxisin shkurtimin e shpenzimeve, ose rishpërndarje të shpeshta mes kapitujve dhe artikujve, duke e kthyer procesin e planifikimit dhe buxhetit, si edhe atë të përlllogaritjes së kostos së produkteve, në një mjet joreal, të qëndrueshëm dhe efektiv.

Mosrealizimet dhe ndryshimet e mëdha dhe të shpeshta në programet kryesore të veprimtarisë së bashkisë tregojnë se, planifikimi i tyre duhet të bëhet më i argumentuar dhe duke mbajtur parasysh përcaktimin e drejtë të kostos së produkteve në mënyrë që programimet e shpenzimeve buxhetore gjatë vitit koherent, të jenë sa më reale dhe ndryshimet të jenë sa më të vogla dhe vetëm për raste të domosdoshme.

Nga përpunimi i të dhënave të paraqitura dhe auditimi i tyre, konstatohet se buxheti vjetor gjatë vitit 2021 kanë pësuar ndryshime, duke shtuar disa llogari dhe pakësuar disa të tjerë, sipas nevojave të Bashkisë.

Si rezultat i çeljeve të reja në llogarinë e njësisë vendore në thesar, vlerat përkatëse të buxhetit vjetor kanë pësuar ndryshime në kuptimin e vlerës totale, pasi janë çelur fondet për funksionet

e deleguara, grandeve qeveritare, ndihma ekonomike, gjendja civile, shpërblime lindje, etj., të cilat nuk kanë qenë të pasqyruara në çeljen fillestare të vitit. Këto lëvizje në rastet e lëvizjeve brenda të njëjtit artikull dhe brenda programit janë kryer me urdhër të Titullarit e përcaktuar kjo me VKB, ndërsa lëvizjet nga programi në program dhe nga një artikull në tjetrin janë kryer me Vendim të KB. (Tabela e ndryshimeve të buxheteve gjatë viteve 2018-2021, jepet në Aneks 2/1, “Ndryshimet e buxheteve gjatë viteve 2018-2021”).

2.2.3. Auditim mbi saktësinë e realizimit të treguesve buxhetorë dhe pasqyrimi në raportet e monitorimit. Mënyra e përdorimit të të ardhurave.

Për zbatimet e buxheteve është rakorduar çdo muaj me Degën e Thesarit Elbasan, si për shpenzimet e kryera ashtu edhe për të ardhurat, duke mbajtur akt-rakordimet përkatëse. Janë ruajtur kufijtë e miratuar të shpenzimeve në total dhe për çdo artikull e nënartikull sipas klasifikimit ekonomik. Në të gjithë periudhën e audituar janë respektuar të gjitha procedurat ligjore për çeljen e fondeve me Degën e Thesarit Elbasan, duke pasqyruar rregullisht dhe periodikisht ndryshimet në buxhetin fillestar për vitin respektiv, të realizuar me Vendim të KB, ose të diktuar nga transfertat e deleguara nga pushteti qendror, si dhe rishikimet e buxhetit e rritjet e limit nga të ardhurat e realizuara, u konstatua se si në planifikim dhe në realizimin është respektuar disiplina buxhetore.

Realizimi i treguesve të buxhetit për vitin 2021, referuar akt-rakordimet me thesarin është paraqitur në **Aneksin B4**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Referuar të dhënave të **Aneksit B4**, niveli i realizimit të treguesve të buxhetit rezulton nga 80% deri në 97%, gjë e cila tregon se treguesit e buxhetit nuk planifikohen mbi nevojat që Bashkia Belsh ose realizimi faktik nuk i përgjigjet zbatimit të tij sipas afateve kohore të përcaktuara. Peshën specifike më të madhe në buxhet në raport me totalin e zënë Investimet, ndjekur nga shpenzimet e tjera.

Përqindja e zërave në raport me totalin është paraqitur në **Aneksin B5**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Nga grupi i KLSH-së, u konstatua se niveli i realizimit të investimeve të planifikuara për vitin **2021** paraqitet në masën **90%**. Nga vlera e planifikuar prej **400,257 mijë lekë** është realizuar vlera **361,366 mijë lekë**.

Sipas Grupit të KLSH-së, kjo vjen nga planifikimi i procedurave pa fonde në dispozicion, në fazën e hartimit dhe miratimit të buxheteve, veprime këto që bien ndesh me ligjet e buxhetit, pasi bashkia nuk duhet të planifikojë dhe realizojë procedura (investime/ shërbime/blerje malli), në raport me nivelin e planifikimit të të ardhurave, por mbi bazën e realizimit faktik të tyre, nivel ky i cili nuk kalon limitet e 60% për vitin objekt auditimi. Gjithashtu, bashkia në planifikimin e procedurave, fillimisht duhet që në buxhet të planifikojë detyrimet e prapambetura (kreditorët), gjë e cila nuk mbahet në konsideratë gjatë zbatimit të buxhetit dhe në raport me fondet e mbetura të planifikojë procedurat e domosdoshme për vitin pasardhës, kjo për të shmangur në maksimum rritjen e nivelit të kreditorëve në fund të periudhave ushtrimore, ku për vitin **2021** ato janë në shumën **283,922 mijë lekë**.

Veprimet dhe mosveprimet e mësipërme janë në kundërshtim me nenin 40 të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar; pikat 101 dhe 102 të UMFE nr. 2, datë 06.02.2012 “Për Procedurat Standarde të Zbatimit të Buxhetit” me ndryshime; nenin 47 të ligjit nr. 68/2017 “Për Financat e Vetëqeverisjes Vendore”; nenet 79, 80 dhe 81 të UMFE nr. 9, datë 20.03.2018 “Për Procedurat Standarde të Zbatimit të Buxhetit”, me ndryshime.

Miratimi i buxhetit faktik

Në fund të periudhave ushtrimore nga Bashkia Belsh janë miratuar buxhetet faktike. Në relacionet përfundimtare të zbatimit të buxhetit është hartuar vetëm realizimi i treguesve

buxhetorë për të ardhurat dhe shpenzimet dhe nuk shoqërohen me analizë faktoriale për realizimet e fondeve dhe rekomandimet për përmirësimin e situatës.

Fondi rezervë dhe i kontigjencës

Për vitin **2021**, është miratuar në vlerën 9,635,874 lekë, vlerë e cila është përdorur vetëm në shumën 150,000 lekë.

Subvencionet nga/dhe për Bashkinë Belsh

Nga dokumentacioni i paraqitur, konstatohet se Bashkia Belsh ka marrë donacione për periudhën objekt-auditimi përkatësisht **për vitin 2021** në vlerën 13,754,253 lekë. Kjo shumë përfaqëson fonde nga:

1. “*Projekti i Përmirësimit të aksesit tek shërbimet speciale dhe rritja e kapaciteteve të kujdestarëve të individëve me aftësi të kufizuara*” në Bashkinë Belsh, donacion nga UNDP Albania në shumën 879,150 lekë;
2. “*Projekti Ndricimi rrugor me ndriçues solar LED*”, për lagjet Dragot, Hysë, Qafshkallë, Tafan, Bashkia Belsh, donacion nga qeveria Bullgare në shumën 12,875,103 lekë.

Ndërsa nga Bashkia Belsh gjatë kësaj periudhe janë kryer subvencione, si vijon:

Për vitin 2021, është subvencionuar vlera prej 4,792,000 lekë, vlerë e cila i përket subvencionit për ShA Ujësjiellës Belsh, fond i transferuar nga AKUM me objekt shpenzime energjie elektrine për ShA Ujësjiellës Belsh.

2.2.4. Vlerësimi i risqeve buxhetore nga niveli i faturave të palikujduara, vendimet gjyqësore, vendimet e shpronësimeve; (Faturat e palikujduara të shoqërohen me listë analitike, të detajuara me numër fature dhe datë krijimi etj, sipas raportimit në MF, ku të evidentohen detyrimet nga mungesa e burimeve të veta dhe detyrimet nga mungesa e alokimit të granteve si FZHR, Ministrinë e linjës etj.)

Nga grupi i auditimit të KLSH-së, u konstatua se në Bashkinë Belsh (Drejtoria e Financë/Buxhetit), ka fatura të cilat nuk janë likuiduar në vlerën e tyre të plotë, duke kryer pagesa pjesore të tyre kjo për efekt të mungesës së fondeve nga realizmi i të ardhurave vendore. Kështu për periudhën objekt auditimi 01.01.2021-31.12.2021, paraqiten gjithsej 41 fatura me vlerë 283,453,573 lekë.

Ky fenomen vjen nga mosrealizim i të ardhurave nga taksat e tarifatat vendore, veprime në kundërshtim me ligjin nr. 9936, datë 26.06.2008 “*Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë*”, i ndryshuar, neni 52.

Me miratimin e fondeve sipas funksioneve dhe zërave të shpenzimeve, prioritet duhet të kenë detyrimet e papaguara të vitit paraardhës. Me fondet e vitit buxhetor 2021, nuk janë likuiduar edhe detyrimet për fatura të palikujduara të viteve të mëparshme, duke bërë pagesat pjesë-pjesë të detyrimeve kontraktuale sipas çeljeve të fondeve nga rritja e limitit nga të ardhurat për shpenzimet e përballuara me fondet e veta, ndërsa për investimet e financuara nga Ministrinë e linjës apo FZSHH sipas fondeve të çelura për çdo vit buxhetor të përcaktuar në PBA e periudhës përkatëse në bazë të shkresave përkatëse të alokimit të fondeve.

Situata e planifikimit të detyrimeve të papaguara nga vitet paraardhës në buxhetet respektive është paraqitur në **Aneksin B6**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Nga të dhënat e **Aneksit B6**, konstatohet se në fund të periudhës ushtrimore 2021, vlera e detyrimeve të planifikuara për vitin buxhetor është më e lartë.

Detyrimet e palikujduara janë raportuar në mënyrë periodike pranë Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, të cilat referuar dhe të dhënave të rubrikës “*Detyrimet e prapambetura*”, sipas viteve dhe llojeve të detyrimeve të grupuara në raportet vjetore të detyrimeve të prapambetura është paraqitur në **Aneksin B7**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Nga krahasimi i të dhënave të analizës së faturave të palikujduara me raportet e detyrimeve të prapambetura në MFE dhe me gjendjet e llogarive të klasës 4 në bilanc në fund të periudhave ushtrimore, rezultoi se për vitin 2021, detyrimet e raportuara janë vlerën 283,453,573 lekë,

sipas ditarit të bankës dhe urdhër-shpenzimeve e dokumentacionit financiar shoqërues të vënë në dispozicion.

Të dhënat për faturat e palikuiduara janë paraqitur në **Aneksin B8**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Raportet e Monitorimit

Për vitin 2021, nuk janë përgatitur raporte 4-mujore monitorimi për procesin e realizimit të buxhetit në nivel programesh, duke përfshirë misionin dhe objektivat dhe ndjekjen e realizimit të tyre.

2.2.5. Çelja dhe ekzekutimi i fondeve të përfituara përmes FZHR, saktësia e raportimit buxhetor të tyre:

Nga auditimi i evidencave të marra nga Drejtoria e Financë/Buxhetit për periudhën 01.01.2021– 31.12.2021, në lidhje me investimet publike, u konstatua se:

Për financimet nga Ministritë e linjës dhe donatorë të tjerë, janë lidhur për vitin 2021 vetëm 2 kontrata në vlerën 32,034 mijë lekë. Për këto kontrata në vitin 2021 është likuiduar vlera 18,062 mijë lekë dhe në vitin 2022 vlera 12,335 mijë lekë. Rezulton se mbetet akoma për likuidim vlera 1,608 mijë lekë.

Për financimet nga buxheti i Bashkisë Belsh dhe Grante, janë lidhur për vitin 2021 gjithsej 8 kontrata në vlerën 11,101 mijë lekë, për të cilën është likuiduar vlera 2,714 mijë lekë dhe vazhdon të mbetet e palikuiduar vlera 3,985 mijë lekë.

Kontratat nuk janë likuiduar sipas afateve të përcaktuara por në periudha të mëvonshme, kjo si rezultat i mosalokimit të fondeve nga Ministritë e linjës dhe për pjesën e Bashkisë Belsh nga mosrealizimi i të ardhurave nga taksat/tarifat vendore. Depozitimi i kontratave në thesar është hartuar me shkresë përcjellëse, ku është përcaktuar struktura buxhetore përkatëse sipas plan-buxhetit.

Nga të dhënat e mësipërme, konstatohet se fondet e akorduara nga Ministritë e Linjës nuk janë të planifikuara në vlerën e plotë në momentin e kryerjes së procedurës, por janë të ndara në periudha. Ndërsa në lidhje me zbatimin e procedurave me fondet e vetë Bashkisë Belsh për vitin 2021-2022 dhe grandeve të qeverisë, moslikuidimi i kontratave nuk vjen nga ndarja me vite të financimit, por nga mosrealizimi i të ardhurave nga taksat/tarifat vendore dhe planifikimi i procedurave pa një studim të mirëfilltë. Veprime këto në kundërshtim me nenin 40 të Ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar; pika 101 dhe 102 të UMFE nr. 2, datë 06.02.2012 “Për Procedurat Standarde të Zbatimit të Buxhetit” me ndryshime; neni 47 të ligjit nr. 68/2017 “Për Financat e Vetëqeverisjes Vendore”; nenet 79, 80 dhe 81, të UMFE nr. 9, datë 20.03.2018 “Për Procedurat Standarde të Zbatimit të Buxhetit” me ndryshime.

Të dhënat mbi financimet e kontratave për investime, burimet e financimit si dhe likuidimet sipas viteve, janë paraqitur në **Aneksin B9**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Titulli i gjetjes: Performancë e dobët në planifikimin dhe realizimin e buxhetit për periudhën objekt auditimi.

Situata: Nga përpunimi i të dhënave të paraqitura dhe auditimi i tyre, konstatohet se buxhetet vjetore gjatë viteve kanë pësuar ndryshime, duke shtuar disa llogari dhe pakësuar disa të tjerë, sipas nevojave të Bashkisë.

Si rezultat i çeljeve të reja në llogarinë e njësisë vendore në thesar, vlerat përkatëse të buxhetit vjetor kanë pësuar ndryshime në kuptimin e vlerës totale, pasi janë çelur fondet për funksionet e deleguara, grandeve qeveritare, ndihma ekonomike, gjendja civile, shpërblime lindje, etj., të cilat nuk kanë qenë të pasqyruara në çeljen fillestare të vitit. Këto lëvizje në rastet e lëvizjeve

brenda të njëjtit artikull dhe brenda programit janë kryer me urdhër të Titullarit e përcaktuar kjo me VKB, ndërsa lëvizjet nga programi në program dhe nga një artikull në tjetrin janë kryer me Vendim të KB.

(Më hollësisht trajtuar në Aktin e Konstatimit nr. 2, datë 30.12.2022).

Kriteri: Ligji nr. 9936, datë 26.6.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë” nenet 42, 43, 47, 50, 52 dhe 65, me UMF nr. 2 datë 06.02.2012 “Për procedurat standarde të zbatimit të Buxhetit” i ndryshuar, pikat 253 dhe 354.

Ndikimi/Efekti: Kthim i procesit të planifikimit, buxhetimit, si edhe atë të përlogaritjes së kostos së produkteve, në një mjet joreal, të qëndrueshëm dhe efektiv.

Shkaku: Planifikime optimiste të cilat gjatë vitit ushtrimor nxisin shkurtimin e shpenzimeve, ose rishpërndarje të shpeshta mes kapitujve dhe artikujve.

Rëndësia: E lartë

Rekomandim: Drejtoria Ekonomike, në bashkëpunim me Drejtoritë dhe Sektorët e tjerë në Bashki, të kryejnë një proces planifikimi të buxhetit në mënyrë të kujdesshme dhe të përgjegjshme, që programimet e shpenzimeve buxhetore gjatë vitit koherent, të jenë sa më të argumentuara dhe ndryshimet të jenë sa më të vogla dhe vetëm për raste të domosdoshme.

2.2.6. Burimi i krijimit të të ardhurave. Planifikimi dhe realizimi i të ardhurave. Vlerësimi i mbledhjes së të ardhurave në përputhje me dispozitat ligjore në fuqi. Ligjshmëria e lidhjes së kontratave për dhënie me qira të aseteve dhe arkëtimi i detyrimeve. Evidentimi i detyrimeve tatimore të paarkëtuara progresive dhe për secilin vit buxhetor sipas programit të auditimit:

➤ **Mbi planifikimin, zbatimin dhe monitorimin e të Ardhurave:**

Menaxhimi i të ardhurave nga taksat dhe tarifave vendore në Bashkinë Belsh, kryhet nga Sektori i Taksave dhe Tarifave Vendore, ku për vitin 2021 është miratuar struktura nga Kryetari i Bashkisë me 9 punonjës, nga të cilët 1 Përgjegjës Sektori dhe 8 inspektorë.

Për vitin 2021, paketa fiskale është miratuar me VKB-në nr 196, datë 16.12.2020 “Për miratimin e nivelit të taksave dhe tarifave vendore të Bashkisë Belsh të vitit 2021”.

Të dhënat mbi numrin e subjekteve që kanë ushtruar aktivitetet, ndaj të cilëve janë planifikuar taksa dhe tarifa vendore, janë paraqitur në **Aneksin B10**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit, nga ku rezulton se për vitin 2021, në Bashkinë Belsh kanë ushtruar aktivitetet 478 subjekte (459 subjekte të biznesit të vogël, 46 subjekte të biznesit të madh), kanë kryer regjistrim si aktivitete të reja 19 subjekte dhe kanë bërë çregjistrim 15 subjekte.

Përsa më sipër konstatohet se:

- Kjo situatë sipas Bashkisë Belsh tregon nivelin e ulët ekonomik të kësaj Bashkie, por sipas mendimit të Grupit të KLSH-së, është edhe puna e pamjaftueshme e strukturave të Sektorit të Tatimit Taksave.

- Nuk janë mbajtur regjistra manualë për bizneset që ushtrojnë aktivitetet tregëtar etj., për të rritur sigurinë e informacionit që disponojnë, nisur nga fakti se Sektori i Taksave dhe Tarifave Vendore nuk disponon program kompiuterik të licensuar dhe të mbrojtur, veprim që bie në kundërshtim me pikën 7, neni 4 të ligjit nr.9632, datë 30.10.2006 “Për sistemin e taksave vendore”, i ndryshuar.

- Nga informacioni i marrë nëpërmjet intervistimit dhe kontrollit fizik të dokumentacionit rezulton se nga Sektori i Taksave dhe Tarifave Vendore në Bashkinë Belsh, nuk janë administruar në dosjet e bizneseve që janë subjekt i Tatimit të thjeshtuar mbi fitimin, deklarata tatimore vjetore mbi xhiron e parashikuar vjetore, veprim që bie në kundërshtim me nenin 16 të ligjit nr. 9632, datë 30.10.2006 “Për sistemin e taksave vendore”.

- Nga informacioni i marrë nëpërmjet intervistimit dhe auditimi fizik i dokumentacionit, rezulton se nga Zyra e Taksave Vendore nuk është marrë informacion nga Drejtoria Rajonale Tatimore Elbasan, mbi xhiron e subjekteve, ku mbi bazën e këtyre të dhënave aplikohet dhe

taksat vendore sipas llojeve të biznesit (fizik/juridik), pasi referuar VKB tarifat kanë nivele të ndryshme, veprim në kundërshtim me nenin 16 të ligjit nr. 9632, datë 30.10.2006 “Për sistemin e taksave vendore”, kjo për të mundësuar evidentimin e subjekteve që kalojnë nga subjekte me status fizik në subjekte me status juridik, për të cilat taksat e tarifat vendore kanë vlera të ndryshëm.

➤ **Planifikimi dhe realizimi i të ardhurave nga taksat dhe tarifat vendore:**

Bashkia Belsh sipas VKB nr. 196, datë 16.12.2020, ka miratuar treguesit e planit të të ardhurave, për vitin 2021, të cilat janë paraqitur në **Aneksin B11**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Në mënyrë të përmbledhur planifikimi dhe realizimi i të ardhurat për taksat dhe tarifat vendore është paraqitur në **Aneksin B12**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Nga analiza e të dhënave të **Aneksit B12** rezulton se për vitin 2021 të ardhurat nga taksat e tarifat vendore nga **102,060 mijë** lekë të parashikuara, janë realizuar në vlerën **68,700 mijë** lekë ose **67%**, me një diferencë në vlerën **33,360 mijë** lekë të parealizuar, nga të cilat të ardhurat nga taksat nuk janë realizuar në vlerën 2,028 mijë lekë ose 52% të planifikimit dhe të ardhura nga debitorët nuk janë planifikuar dhe realizuar.

Kjo situatë tregon një nivel të ulët dhe punën e pamjaftueshme të kësaj administrate në planifikimin e të ardhurave dhe më kryesorja në arkëtimin e tyre, ku si rezultat i mosarkëtimeve bën që një pjesë e investimeve të parashikuara në buxhetin e vitit 2021 të prokurohen pa fonde në dispozicion, duke rritur në fund të periudhave ushtrimore gjëndjen e faturave të palikujdurara dhe borxhin.

- Për vitin 2021 vlerën më të lartë të mos realizimit të të ardhurave vendore e zenë të ardhura nga Taksat Vendore në shumën **33,360 mijë** lekë.

- Nga planifikimi i të ardhurave nga arkëtimi i debitorëve të ndryshme nuk është realizuar asnjë e ardhur nga ky zë.

- Të ardhura nga taksat kombëtare për vitin 2021 nuk janë planifikuar, kjo tregon për mosnjohje të burimeve dhe resurseve që ka Bashkia Belsh, si dhe mosnjohja e kuadrit ligjor që rregullon përfitimin e njësive vendore nga këto taksa.

- Taksa e mjeteve të përdorura është planifikuar sipas të dhënave historike, por nuk ka një databazë të saktë për numrin e mjeteve në përdorim që gjenden në territorin e Bashkisë Belsh. Të dhënat e nxjerra nga Sektori i Tatim Taksave Bashkia Belsh në lidhje me sipërfaqen e tokës gjithsej të ndarë sipas ligjit, janë paraqitur në **Aneksin B13**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

- Sektori i Taksave dhe Tarifave Vendore për planifikimin e të ardhurave nga taksa për tokën bujqësore nuk është mbështetur në fondin e disponueshëm, ndarjen sipas kategorisë së saj, dhe numrit të familjeve që posedojnë tokë bujqësore. Kështu konstatohet se ka mospërputhje të madhe midis planifikimit dhe asaj çfarë duhej të ishte planifikuar sipas bazës së taksueshme përsa i përket taksës së tokës bujqësore. Kjo tregon se Sektori i Taksave dhe Tarifave, gjatë procesit të përgatitjes së paketës fiskale, nuk është konsultuar me sektorët e tjerë në bashki për të grumbulluar evidencë të saktë, dhe për të realizuar një procesë sa më real të planifikimit të të ardhurave, veprim ose mosveprim që bie në kundërshtim me pikën 1 të nenit 23 të ligjit nr. 9632, datë 30.10.2006 “Për sistemin e taksave vendore”, i ndryshuar.

Nga **Aneksi B13**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit, vihet re se në Bashkinë Belsh janë posedues të tokës bujqësore sipas ligjit, gjithsej 5,398 familje të cilat duhet t'i nënshtrohen taksës për këtë pasuri të paluajtshme sipas kuadrit ligjor.

Në bashkinë Belsh rezulton se toka bujqësore u përket kategorive të bonitetit II deri VII. Mungojnë regjistra dhe database ku të specifikohen saktë ndarja e fondit të tokës sipas kategorive, por nga analizat e hershme rezultojnë të jenë kategoria II nga vlerësimi i kryer nga Instituti Bujqësor.

Vlerësimi i tokës sipas sipërfaqes/kategorisë/çmimit për efekt të llogaritjes së taksës, është

paraqitur në **Aneksin B14**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Nga sa më sipër, diferenca në planifikim është 27,163,823 lekë për vitin 2021 (42,700,000 – 15,536,177), gjë e cila ka sjell të ardhura të planifikuara më pak për buxhetin e bashkisë për vitin 2021 në vlerën 27,163,823 lekë. Sektori i Taksave Vendore, Bashkia Belsh, për planifikimin e të ardhurave nga taksa për tokën bujqësore, nuk është mbështetur në fondin e disponueshëm, nuk ka ndarje të argumentuar sipas kategorisë dhe numrit të familjeve që posedojnë tokë bujqësore. Kështu referuar të dhënave të pasqyrave të mësipërme, konstatohet se ka mospërputhje të madhe midis planifikimit dhe asaj çfarë duhet të ishte planifikuar sipas bazës së taksueshme. Kjo tregon se Zyra e Taksave, gjatë procesit të përgatitjes së paketës fiskale, nuk është konsultuar me sektorët e tjerë në bashki për të grumbulluar evidencë të saktë dhe për të realizuar një proces sa më real të planifikimit të të ardhurave, veprim ose mosveprim që bie në kundërshtim me pikën 12 të nenit 23 të ligjit nr.9632, datë 30.10.2006 “*Për sistemin e taksave vendore*”, i ndryshuar.

Këto veprime kanë çuar në mosplanifikimin e saktë të taksës së tokës për diferencën prej 27,163,823 lekë, e ardhur e munguar në buxhetin e Bashkisë Belsh.

Titulli i gjetjes: Mosplanifikim i rregullt i taksës së tokës.

Situata: Sektori i Taksave Vendore, Bashkia Belsh, për planifikimin e të ardhurave nga taksa për tokën bujqësore, nuk është mbështetur në fondin e disponueshëm, ndarjen sipas kategorisë dhe numrit të familjeve që posedojnë tokë bujqësore. Kështu referuar të dhënave të pasqyrave të mësipërme, konstatohet se ka mospërputhje të madhe midis planifikimit dhe asaj çfarë duhet të ishte planifikuar sipas bazës së taksueshme. Kjo tregon se Zyra e Taksave, gjatë procesit të përgatitjes së paketës fiskale, nuk është konsultuar me sektorët e tjerë në bashki për të grumbulluar evidencë të saktë dhe për të realizuar një proces sa më real të planifikimit të të ardhurave.

Këto veprime kanë çuar në mosplanifikim të taksës së tokës për diferencën prej 27,163,823 lekë, e ardhur e munguar në buxhetin e Bashkisë Belsh.

(Më hollësisht trajtuar në Aktin e Konstatimit nr. 2, datë 30.12.2022).

Kriteri: Ligji nr. 9632, datë 30.10.2006 “*Për sistemin e taksave vendore*”, neni 23.

Ndikimi/Efekti: Mos planifikim i saktë i taksave shkakton mangësi dhe probleme në likuidimin e shpenzimeve të kryera nga institucioni, si dhe është shkak kryesor për krijimin e detyrimeve të prapambetura.

Shkak: Mos njohja e situatës nga strukturat përgjegjëse, neglizhenca dhe mosrespektimi i akteve ligjore e nënligjore në fuqi.

Rëndësia: E lartë.

Rekomandim: Bashkia Belsh, të marrë masa për evidentimin e të gjithë personave të pajisur me certifikatë pronësie të ndarjes së tokës bujqësore sipas të dhënave të sektorit të bujqësisë për planifikimin e të ardhurave nga taksa e tokës bujqësore në shumën prej 27,163,823 lekë, si e ardhur e munguar në buxhetin e Bashkisë Belsh.

➤ **Realizimi i të ardhurave nga sipërfaqet e dhëna me qera në Bashkinë Belsh:**

Nga dokumentacioni i Lejeve Minerare të dhëna nga Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes, që ndodhen në territorin e Bashkisë Belsh, rezultojnë 4 subjekte, nga ku konstatohet që nga ana e Bashkisë Belsh, nuk janë zbatuar përcaktimet ligjore të bëra në VKM-në nr. 391, datë 21.06.2006 “*Për përcaktimin e tarifave në sektorin e pyjeve dhe të kullotave*”, i ndryshuar, përsa i përket arkëtimit të të ardhurave nga qiratë për sipërfaqet e tokave pyjore e kullimore dhe Inproduktive që ndodhen në territorin e Bashkisë Belsh, pika 2; lidhja nr. 2, pika 6/1 dhe pika 9/4.

Në lidhje me auditimin e kryer për realizimin e të ardhurave të institucionit, nga dhënia me qira e sipërfaqeve pyjore dhe kullimore dhe Inproduktive, në pronësi dhe në përdorim të Bashkisë,

për të cilat nuk janë lidhur kontrata qiraje, bazuar në dokumentet e paraqitura nga Sektori i të Ardhurave, Bashkia Belsh, konstatohet se në territorin e Bashkisë Belsh ushtrojnë aktivitet privat 4 subjekte të pajisura me leje minerare nga Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes, subjekte të cilat nuk kanë lidhur kontratë qiraje për sipërfaqet pyjore dhe kullosore, por që i shfrytëzojnë këto pasuri për qëllime biznesi nga subjektet private.

Subjektet e pajisur me leje minerare nga MIE dhe statusi i tyre për vitin 2021, është paraqitur në **Aneksin B15**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit:

U auditua dokumentacioni për periudhën 01.01.2021 deri më datën 31.12.2021, në lidhje me dhënien me qira të sipërfaqeve pyjore dhe kullosore, dhe Inproduktive, nga ku konstatohet se nga Bashkia Belsh, nuk është vepruar për të dhënë me qira, sipërfaqet pyjore dhe kullosore për të cilat të lidhte kontrata qiraje, të cilat janë miratuar me leje nga Ministria e Energjetikës dhe Industrisë me subjektet e trajtuara në vijim.

Detyrimet e subjekteve të cilët janë të pajisur me leje minerare janë paraqitur në **Aneksin B16**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Sa më sipër arrihet në konkluzionin se:

Nga auditimi i kryer për realizimin e të ardhurave të institucionit, nga dhënia me qira e sipërfaqeve pyjore dhe kullosore dhe Inproduktive, në pronësi dhe në përdorim të Bashkisë Belsh, për të cilat nga Bashkia Belsh, nuk është vepruar, për të lidhur kontratë qiraje me subjektet private të cilat janë pajisur me leje minerare të miratuara nga Ministria e Energjetikës dhe Industrisë, për shfrytëzimin e sipërfaqeve pyjore dhe kullosore me sipërfaqe totale prej 0.71 ha, ku ushtrojnë aktivitetin e tyre për qëllime biznesi, për nxjerrje, prodhim dhe depozitim materialesh inerte, direkt nga sipërfaqja (karrierë) me afat 6-10 vjet ku tarifa vjetore është 440,000 lekë/ha/vit në territor tokë Inproduktive, veprimi është jo në përputhje me kërkesat dhe përcaktimet e bëra në VKM nr 391, datë 21.06.2006, i ndryshuar “*Për përcaktimin e tarifave në sektorin e pyjeve dhe të kullotave*”, lidhja nr. 2, pikat 6/1, me pasojë **të ardhura të munguara për buxhetin e bashkisë Belsh, në vlerën 1,753,576 lekë.**

Veprimet e mësipërme bien në kundërshtim me përcaktimet ligjore e nënligjore të bëra në:

VKM nr. 391, datë 21.06.2006 të ndryshuar me VKM nr. 1064, datë 22.12.2010 “*Për përcaktimin e tarifave në sektorin e pyjeve dhe të kullotave*”, lidhja nr. 2, pikat 6 dhe 9.

➤ **Gjendja e debitorëve për taksa e tarifa në datën 31.12.2021:**

Në datën 31.12.2021 për mospagesën e detyrimeve ndaj Bashkisë Belsh në vlerën gjithsej **81,235 mijë** lekë, janë debitorë subjektet e biznesit të vogël dhe biznesit të madh gjithsej **4,810** subjekte. Gjendja në fund të vitit 2021 është paraqitur në **Aneksin B17**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Sektori i Taksave dhe Tarifave, në zbatim të ligjit nr. 9920, datë 19.05.2008 “*Për Procedurat Tatimore në Republikën e Shqipërisë*”, i ndryshuar, për subjektet debitorë, vijon me procedurat e arkëtimit të detyrimeve në zbatim të kreut XI “*Mbledhja me forcë e detyrimeve tatimore të papaguara*”, të neneve 88 deri 104.

Nga auditimi në lidhje me debitorët familjarë u konstatua se në datën 31.12.2021, janë gjithsej **1,581 familje debitorë për vlerën gjithsej 5,292,983 lekë**, në lidhje me të cilat konstatohen mangësi, pasi nga ana e sektori të tatim taksave vendore nuk është kryer rakordim me zyrën e gjendjes civile për të nxjerrë të dhënat reale të numrit të familjeve në Bashkinë Belsh.

Gjendja në fund e detyrimeve debitorë nuk janë pasqyruar në kontabilitet, nuk ka patur korrespondencë midis sektorit të financës dhe të taksave për të kryer rakordin dhe pasqyrimin e debitorëve. Për rrjedhojë nuk është pasqyruar në bilanc për vitin 2021, vlera e debitorëve për **81,235,509 lekë.**

Titulli i gjetjes: Detyrime të subjekteve ndaj Bashkisë Belsh.

Situata: Nga auditimi i të dhënave, rezulton se më datën 31.12.2021 për mospagesën e detyrimeve ndaj Bashkisë Belsh në vlerën gjithsej 81,235,509 lekë, janë debitorë subjektet e

biznesit të vogël dhe biznesit të madh gjithsej 148 subjekte në vlerën 7,903,426 lekë, e pakontabilizuar, dhe 1,581 familje për taksë toke, taksë ndërtese, taksë trualli dhe tarifa vendore, në vlerën prej 5,292,983 lekë, debitorë nga toka bujqësore 2,850 familje në vlerën 64,489,485 lekë, si dhe nga taksa mbi ndikimin në infrastrukturë 104 subjekte në vlerën 2,128,184 lekë. Sektori i Tatim Taksave Vendore në Bashkinë Belsh, në procesin e ndjekur për arkëtimin e detyrimeve nga debitorët e taksave dhe tarifave vendore, ka zbatuar vetëm procedurën e bllokimit të llogarive bankare në bankat e nivelit të dytë dhe **asnjë procedurë tjetër**, ku dhe kjo procedurë që në fillimet e saj rezultoi e dështuar pasi sidomos për abonentët familjarë nuk kanë të deklaruar pranë sektorit të taksave nr. llogarie bankare për të vërtetuar nëse këto subjekte operojnë ose jo nëpërmjet bankës.

(Më hollësisht trajtuar në Aktin e Konstatimit nr. 2, datë 30.12.2022).

Kriteri: Ligji nr. 9920, datë 19.05.2008 “Për procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, Kreu XI “Mbledhja me forcë e detyrimeve të papaguara”, të neneve 88 deri 104, neni 70, pika 3 “E drejta për të nxjerrë njoftimin e vlerësimit tatimor”, ligji nr. 7895, datë 27.01.1995, “Kodi Penal i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar, neni 181 “Mospagimi i taksave dhe tatimeve”.

Ndikimi/Efekti: Veprime që çojnë në mungesë të ardhurash në Buxhetin e Bashkisë Belsh dhe mos kontabilizimi i debitorëve në pasqyrat financiare.

Shkaku: Mos zbatimi i kuadrit ligjor në arkëtimin e detyrimeve nga debitorët.

Rëndësia: E lartë.

Rekomandimi: Sektori i Taksave dhe Tarifave Vendore, Bashkia Belsh të marrë masat duke ndjekur të gjitha rrugët administrative e ligjore për arkëtimin e detyrimeve të paarkëtuara të subjekteve fizikë/juridikë, për të gjitha detyrimet tatimore të pambledhura për 148 subjekte në vlerën 7,903,426 lekë, 1581 familje për taksë toke, taksë ndërtese, taksë trualli dhe tarifa vendore, në vlerën prej 5,292,983 lekë, debitorë nga toka bujqësore 2,850 familje në vlerën 64,489,485 lekë, si dhe nga taksa mbi ndikimin në infrastrukturë 104 subjekte në vlerën 2,128,184 lekë, duke ndjekur rrugët e mëposhtme:

T’u dërgohen bankave të nivelit të dytë urdhër bllokime në llogarit bankare;

- T’i dërgohet Drejtorisë Rajonale të Transportit, kërkesa për vendosje barrë siguruese (për mjetet) dhe në ASHK (për pasuritë e paluajtshme);

- Në funksion mbledhjes së detyrimit të papaguar, Sektori i Taksave dhe Tarifave Vendore, të angazhojë strukturat e tij, për të verifikuar dhe monitoruar në vend aktivitetin tregtar të tatim paguesit, me qëllim konfiskimin në fund të çdo dite të një shume jo më pak se 50 % të qarkullimit të realizuar;

- Nëse edhe pas njoftimeve zyrtare subjektet, nuk pranojnë të paguajnë detyrimet, Sektori i Taksave dhe Tarifave Vendore dhe “Sektori Juridik”, të marrin masa administrative, apo sekuestro dhe pas shterimit të këtyre masave të bëhet kallëzim penal.

➤ **Për taksën e lëshimit të Autorizimeve/Licencave për subjektet që tregtojnë karburante për konsumatorët fundorë:**

Nga ana e Zyrës së Tatim Taksave nuk është zbatuar VKM nr. 970, datë 2.12.2015 “Për përcaktimin e procedurave dhe të kushteve për dhënien e licencave për tregtimin e naftës bruto dhe nënprodukteve të saj”, i ndryshuar.

Nga auditimi i dosjeve të subjekteve që tregtojnë karburante në Bashkinë Belsh për vitin 2021, paraqiten 16 subjekte të tregtimit të karburanteve, të cilat nuk janë pajisur me autorizime/licenca për tregtimin me pakicë të karburanteve, gazit të lëngshëm të naftës, për automjetet, vajrave lubrifikante dhe për dhënien dhe përsëritjen e licencës për njësitë e shitjes së lëndëve djegëse për përdorim nga konsumatorët fundorë, detyrimet, arkëtimet dhe vlera e tarifës së palikuiduar e të cilave në mënyrë të përmblodhur është paraqitur në **Aneksin B18**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit, nga ku shihet se tarifa e pajisjes me autorizim

për tregtimin e hidrokarbureve nuk është llogaritur dhe vlera prej 7,400,000 lekë, e cila përfaqëson mos arkëtim të tarifave të autorizimeve/licencave, për subjektet e tregtimit me pakicë të karburanteve, gazit të lëngshëm të naftës, për automjetet, vajrave lubrifikante dhe lëndëve djegëse për përdorim nga konsumatorët fundorë, do të konsiderohet e ardhur e munguara e paplanifikuar për Buxhetin e Bashkisë Belsh, veprim i cili bie në kundërshtim me Ligjin nr. 9632, datë 30.10.2006 “Për Sistemin e Taksave Vendore”, i ndryshuar dhe nenin 35, të VKM-së nr. 170, datë 25.4.2002 “Për përcaktimin e procedurave dhe të kushteve për dhënien e lejeve e të autorizimeve për tregtimin e naftës, gazit e nënprodukteve të tyre”, i ndryshuar, kapitulli II dhe kapitulli III, pika 4, VKM nr. 970, datë 2.12.2015 “Për përcaktimin e procedurave dhe të kushteve për dhënien e licencave për tregtimin e naftës bruto dhe nënprodukteve të saj” i ndryshuar kapitulli II, pika 1; germa “b”, dhe pika 9, VKM nr. 344, datë 19.04.2017, kapitulli II, pika 1; germa “b” dhe pika 9.

Titulli i gjetjes: Mangësi në plotësimin e të dhënave dhe në vjeljen e detyrimeve nga subjektet e tregtimit të hidrokarbureve.

Situata: Nga auditimi u konstatua se subjektet që tregtojnë hidrokarbure dhe derivatet e tyre, kanë mangësi në plotësimin e të dhënave, si në krijimin e një regjistri të posaçëm për këto lloj subjektësh, në evidentimin e subjekteve që e ushtrojnë këtë lloj aktiviteti dhe në mbledhjen e detyrimeve specifike për këto kategori biznesi. Nga auditimi i kësaj kategorie biznesi, në lidhje me pajisjen me lejet përkatëse të tregtimit dhe pagesat e tyre, u konstatua se nga Bashkia Belsh, nuk është aplikuar tarifa për pajisjen me leje tregtimi për karburantet në shumën prej 7,400,000 lekë, vlerë e cila konsiderohet e ardhur e munguar për Buxhetin e Bashkisë Belsh.

(Më hollësisht trajtuar në Aktin e Konstatimit nr. 2, datë 30.12.2022).

Kriteri: Ligji nr. 9632, datë 30.10.2006 “Për sistemin e taksave vendore”, neni 35, VKM nr. 170, datë 25.4.2002 “Për përcaktimin e procedurave dhe të kushteve për dhënien e lejeve e të autorizimeve për tregtimin e naftës, gazit e nënprodukteve të tyre”, i ndryshuar, kapitulli II, kapitulli III, pika 4.

Ndikimi/Efekti: Ndikim negativ në buxhetin e Bashkisë Belsh në vlerën **7,400,000 lekë**.

Shkaku: Mosndjekja e procedurave nga strukturat përgjegjëse. Mangësi në përcaktimin specifik të detyrave dhe mungesë e personelit përgjegjës.

Rëndësia: E lartë.

Rekomandimi: Nga Bashkia Belsh, të merren masa për të pajisur subjektet me licenca për tregtimin me pakicë të karburanteve, gazit të lëngshëm të naftës, për automjetet, vajrave lubrifikante dhe lëndëve djegëse për përdorim nga konsumatorët fundorë dhe të arkëtojnë tarifën e plota për subjektet që kanë bërë pagesa pjesore për pajisje me autorizime, për shumën debitoare prej 7,400,000 lekë, sipas Aneksit B18 bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit. Në rastet kur këto subjekte nuk paraqiten për licencim apo për arkëtimin e plotë të tarifës së licencë/autorizimit në bashkëpunim me Inspektoriatin Shtetëror Teknik të ndërmerren veprime administrative e ligjore deri në mbylljen e aktivitetit të këtyre subjekteve.

Për veprimet dhe mosveprimet e mësipërme ngarkohen me përgjegjësi: Z. A.T., në funksionin e Kryetarit të Bashkisë Belsh; Z. A.N., në funksionin e Drejtorit të Drejtorisë së shërbimeve financiare, të ardhurave, pronave publike, lejeve dhe licencave dhe Z. D.P., në funksionin e Përgjegjësit të Sektorit të të ardhurave.

2.3. Auditim mbi vlerësimin e raportimit financiar, për të arritur në opinionin nëse pasqyrat financiare për vitin 2021, japin një paraqitje të vërtetë e të drejtë të pozicionit financiar, performancës financiare dhe fluksit të parasë, bazuar në kuadrin rregullator në fuqi.

2.3.1. Plotësia dhe saktësia në pasqyrimin e përmbajtjes së ngjarjeve ekonomike.

2.3.2. Plotësia e shënimeve në pasqyrat financiare për të dhënë një pamje të përgjithshme të pozicionit financiar, performancës financiare dhe fluksit të parasë të njësisë.

- Bashkia Belsh ka përgatitur dhe raportuar Pasqyrat Financiare të vitit 2020 dhe 2021, mbështetur nënë Udhëzimin e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë nr. 8, datë 09.03.2018 “Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të Pasqyrave Financiare vjetore në Njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme”. Lidhur me operacionet buxhetore, është rakorduar dhe konfirmuar nga Dega e Thesarit Elbasan, si dhe nuk ka patur në asnjë rast kontestime.
- Pjesë përbërëse të Pasqyrave Financiare të vitit 2021 janë:
 - Pasqyra e pozicionit financiar (F1);
 - Pasqyra e performancës financiare (F2);
 - Pasqyra e flukseve monetare (F3);
 - Pasqyra e ndryshimeve në aktivet neto/fondet neto (F4);
 - Pyetësor dhe shënimet shpjeguese mbi pasqyrat financiare (F5);

Pasqyrat statistikore:

- Investimet dhe burimi i financimit (F6);
- Gjendja dhe ndryshimet në aktivet afatgjata, kosto historike (F7.a);
- Gjendja dhe ndryshimet në aktivet afatgjata, vlera neto (F7.b);
- Numri i punonjësve dhe fondi i pagave (F8);
- Gjithashtu, Pasqyrat Financiare për nga forma janë përgatitur dhe janë plotësuar sipas kërkesave të udhëzimit nr. 8, datë 09.03.2018, ku janë dhënë informacion mbi:
 - Emrin e njësisë ekonomike raportuese, Bashkia Belsh me NIPT KI;
 - Nëse pasqyrat financiare mbulojnë një njësi ekonomike raportuese individuale apo grup njësisish;
 - Periudhën kontabël të mbuluar nga pasqyrat financiare, nga 01.01.2021-31.12.2021;
 - Monedhën e paraqitjes së pasqyrave financiare, në lekë;
 - Data e hartimit të Pasqyrave Financiare, 30.03.2022;
 - Përgatitur nga z. A.N.,
 - Pasqyrat Financiare janë dërguar në Degën e Thesarit Elbasan me shkresën nr. 936, datë 30.03.2022 nënshkruar nga Kryetari i Bashkisë Belsh z. A.T..
 - Pjesë përbërëse e dokumentacionit mbi pasqyrat financiare dhe raportimin financiar janë Aktrakordimet mbi shpenzimet dhe të ardhurat me Degën e Thesarit Elbasan të konfirmuara dhe nënshkruara nga NZ dhe NA i Bashkisë Belsh, kontabilisti dhe Përgjegjësi i Degës së Thesarit Elbasan.

Nisur nga gjykimi dhe ndjeshmëria e zonave të llogarisë, duke ditur që materialiteti shpreh nivelin maksimal të devijimit që audituesi e vlerëson si të mundshëm për të influencuar të përdoruesit e informacionit financiar, kemi përcaktuar materialitetin në masën 2% për të gjitha zonat e llogarisë të planifikuara për t’u audituar.

Metodologjia e aplikuar gjatë planifikimit konsiston në auditimin e të dhënave të disponueshme dhe të siguruara nga vetë subjekti. Në gjykimin profesional të audituesit, grupi i punës për vitin 2021 ka marrë në konsideratë vlerën e materialitetit **18,819,999 lekë** për shpenzimet dhe **16,764,093 lekë** për të ardhurat, sipas **Aneksit PF1**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Pasqyrat Financiare viti 2021 (Bashkia Belsh, Aparati)

Paraqitja dhe raportimi i tyre është kryer në përputhje me Udhëzimin nr. 8, datë 03.09.2018, Kapitulli V “Procedurat e paraqitjes dhe raportimit të Pasqyrave Financiare vjetore”. Aktiviteti i Bilancit Kontabël të Bashkisë Belsh, është paraqitur në **Aneksin PF2**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Nga auditimi i pasqyrave financiare individuale rezultoi:

1. Pasqyra e pozicionit financiar (F1)

- Aktivët neto janë të barabarta me Aktivët-Pasivët = 0 lekë.
- Aktivët 3,115,360,904 lekë
- Pasivët 3,115,360,904 lekë
- Aktivët neto 0 lekë.

I. Aktivët Afatshkurtra

Aktivët afatshkurta më datë 31.12.2021 paraqiten në vlerën 482,847,513 lekë dhe përbëhen nga:

- Llogaritë e Klasës 5 “Mjetet monetare dhe ekuivalentet e tyre” në shumën 96,122,793 lekë;
- Llogaritë e Klasës 3 “Gjendje inventari qarkullues” në shumën 25,283,592 lekë;
- Llogaritë e Klasës 4 “Llogari të arkëtueshme” në shumën 82,184,437 lekë.
- Llogaria e Klasës 4 “Të tjera aktive afatshkurtra” në shumën 279,256,691 lekë.

Klasa 5 “Mjete monetare dhe ekuivalentet e tyre”, përbëhet nga:

- Gjendja e llogarisë nr. 520 “Disponibilitete në Thesar”, sipas mbylljes së bilancit të vitit 2021 është në vlerën prej 95,604,480 lekë dhe në mbyllje të vitit 2020 në vlerën prej 66,278,168 lekë, të cilat rakordojnë me rubrikën V “Teprica në fillim të vitit ushtrimor” në vlerën 72,992,360 lekë dhe rubrikën VI “Teprica e Likuiditeve në fund të vitit ushtrimor” në vlerën 96,122,793 lekë.

Rakordimi i llogarive me degën e thesarit, llogaria nr. 520 “Disponibilitete në Thesar”, llogaria nr. 466 “Mjete në ruajtje” dhe llogaritë e të ardhurave:

Viti 2021

Llogaria nr. 520 “Disponibilitete në Thesar”, në pasqyrat financiare të vitit 2021 paraqitet në vlerën prej 95,604,480 lekë. Referuar aktit të rakordimit me Degën e Thesarit është paraqitur e detajuar në **Aneksin PF3**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Në këtë rast, llogaria 520 “Disponibilitete në Thesar” e rakorduar me të dhënat e Degës së Thesarit, në pasqyrat financiare, pasqyron saktë vlerën e saj në fund të vitit ushtrimor **në përputhje** me kërkesat e UMF nr. 8, datë 9.03.2018 “Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në Njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme”, Kap. III, pikat 29, 30, 39, 50.

Për vitin 2021 nga verifikimi për cdo muaj i ditarit kontabël të bankës sipas natyrës së shpenzimeve e klasës 6 dhe klasës 2 me akt rakordimin e thesarit duke analizuar dokumentat e nxjerrjes së llogarive nga thesari për cdo muaj, për shumat e llogarive në çdo muaj dhe në total për vitin ushtrimor rezultoi se nuk ka diferenca. Për këtë janë përdorur ditarit i bankës i vitit 2021 i mbajtur sipas natyrës për autorizimet buxhetore (çelje) dhe përdorimi i fondeve sipas llojit të shpenzimeve.

Llogaritë e Klasës 3 “Gjendje inventari qarkullues”, janë paraqitur në **Aneksin PF4**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

- Llogaritë e Klasës 3, sipas Pasqyrës së Pozicionit Financiar të Bashkisë Belsh në 31.12.2021 paraqiten në vlerën 25,283,592 lekë dhe përbëhen nga llogaria kontabël 31 “Materiale” në vlerën 1,113,887 lekë dhe nga llogaria kontabël 32 “Objekte inventari” në vlerën 24,169,705 lekë.

- Diferenca me vitin e mëparshëm përfaqëson lëvizjen e inventarit në shumën (3,816,062) lekë e cila kuadron me llogarinë 63 “Ndryshimi gjendjes së inventarit” në shumën (3,816,062) lekë.

- Llogaria 312 “*Materiale*”, ka vlerën 1,113,887 lekë dhe lëvizjet e kësaj llogarie për vitin 2021. Gjendja e llogarisë në 31.12.2021 sipas komisionit të inventarizimit të magazinës përbëhet nga:

- Gazoil;
- Materiale konsumi, kancelarike, elektrike, hidraulike...etj;
- Llogaria 327 “*Objekte inventari*”, ka vlerën 24,169,705 lekë dhe përputhet me rezultatin e inventarizimit vjetor.

Gjendja e llogarive të mësipërme është e kuadruar me gjendjen e inventarëve. Për kryerjen e tyre është zbatuar udhëzimi i MF nr. 30, datë 27.12.2012 “*Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik*”. Titullari i Bashkisë Belsh ka nxjerrë Urdhërat e inventarizimit nr. 3420, 3421 Prot., datë 04.11.2021, ku janë përcaktuar Grupet për inventarizimin dhe vlerësimin e aktiveve. Nga inventarizimi nuk kanë rezultuar diferenca.

Llogaritë e klasës 3 kanë funksionuar duke u debituar për shtesat në kredi të llog. 63 “*Ndryshimi i gjendjeve të inventarit*” dhe duke u kredituar për daljet e inventarit në debi të llogarisë 63 “*Ndryshimi i gjendjeve të inventarit*”.

Llogaritë e Klasës 4 “*Llogari të arkëtueshme*” & “*Të tjera aktive afatshkurtra*” janë paraqitur në **Aneksin PF5**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Llogaria 468 “*Debitorë të ndryshëm*”, në fund të vitit 2021 është në vlerën 55,440,044 lekë dhe është paraqitur e përmbledhur në **Aneksin PF6**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Nga të dhënat në Aneksin PF6, konstatohet që për vitin 2021, si edhe për vitin 2020, në pasqyrat financiare janë pasqyruar “*Debitorët e lënë nga Klsh*” ndër vite, në vlerën 48,326,044 lekë.

Duke analizuar analitikun e paraqitur nga Drejtoria e Financës për llogarinë nr. 468 “*Debitorë të ndryshëm*”, vihet re se gjobat nga Inspektoriati i Ndërtimit të vendosura në vite, janë të pasqyruara në bilanc. Nga dokumentacioni i marrë nga Sektori i Aseteve rezulton se, në vitin 2019 debitorët (4 fizik/juridik) që rrjedhin nga gjobat e Inspektoriatit të mbrojtjes së Territorit janë trashëguar nga vitet e mëparshme në vlerën 6,000,000 mijë lekë.

Gjobat e detajuara janë paraqitur në **Aneksin PF7**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Llogaria 4342 “*Të tjera operacione me shtetin (debitorë)*”, në fund të vitit 2021 paraqitet në vlerën 26,744,393 lekë dhe kuadron me Llogarinë 7206 “*Financim i pritshëm nga buxheti*” të Pasqyrës së Performancës Financiare, e cila paraqitet në shumën 26,744,393 lekë, në përputhje me Udhëzimin nr. 8, datë 09.03.2018, Kapitulli III, pika 32. Vlera prej 26,744,393 lekë përfaqëson llogaritë e Klasës së 4 të Pasivit të Pasqyrës Financiare të Pozicionit Financiar dhe është paraqitur e detajuar në **Aneksin PF8**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Duke analizuar llogaritë analitike të paraqitura nga Drejtoria e Financës për llogarinë nr. 468 “*Debitorë të ndryshëm*”, nga sistemi i taksave dhe tarifave vendore në Bashkinë Belsh konstatohet se vlera e debitorëve të nxjerrë nga Klsh (vetëm për taksat dhe tarifatat që mbledhen nga Drejtoria e Taksave) për vitin 2020 dhe 2021 për 119 subjekte është në shumën prej 8,391,446 lekë. Shumë kjo, e cila nuk është e pasqyruar në bilanc, në llogarinë nr. 468 “*Debitorë të ndryshëm*”. Kjo procedurë e ndjekur është në kundërshtim me ligjin 9228 datë 29.04.2004 “*Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare*” neni 5, 6, 7, 9 dhe 10, ligjin 10296 datë 08.07.2010 “*Për menaxhimin financiar dhe kontrollin*”, UMF nr. 64 datë 22.07.2014 “*Për shpallje të Standardeve Kombëtare të Kontabilitetit të Përmirësuar*” dhe Standardit Kombëtar të Kontabilitetit nr. 8 “*Të ardhurat*”, pika 8, ku përcaktohet njohja fillestare e të ardhurës.

Titulli i gjetjes: Kontabilizimi në vlerë më të ulët, për llogarinë nr. 468 “*Debitorë të ndryshëm*”

Situata: Nga auditimi u konstatua se, duke analizuar analitikun e paraqitur nga Drejtoria e Financës për llogarinë nr. 468 “*Debitorë të ndryshëm*”, nga sistemi i taksave dhe tarifave vendore në Bashkinë Belsh konstatohet se vlera e debitorëve të nxjerrë nga Klsh (vetëm për

taksat dhe tarifat që mbliidhen nga Drejtoria e Taksave) për vitin 2020 dhe 2021 për 119 subjekte është në shumën prej 8,391,446 lekë. Shumë kjo, e cila nuk është e pasqyruar në bilanc, në llogarinë nr. 468 “Debitorë të ndryshëm”.

Për veprimet dhe mosveprimet e mësipërme mban përgjegjësi z. A.N., në funksionin e Drejtorit të Drejtorisë së shërbimeve financiare, të ardhurave.

Trajtuar gjerësisht në Aktin e Konstatimit nr. 3, datë 30.12.2022.

Kriteri: Ligji nr. 9228 datë 29.04.2004 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, neni 5, 6, 7, 9 dhe 10, ligji nr. 10296 datë 08.07.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, UMF nr. 64 datë 22.07.2014 “Për shpallje të Standardeve Kombëtare të Kontabilitetit të Përmirësuar” dhe Standardit Kombëtar të Kontabilitetit nr. 8 “Të ardhurat”, pika 8.

Ndikimi/Efekti: Mos kontabilizimi i plotë dhe i saktë i të drejtave të Bashkisë për arkëtim nga të tretët.

Shkaku: Moszbatimi i plotë dhe i rregullt i procedurave kontabël për regjistrimin e veprimeve financiare.

Rëndësia: E mesme.

Rekomandimi: Drejtoria e Financës Bashkia Belsh, të marrë masat e nevojshme që të kryhet vlerësimi, si dhe kontabilizimi i plotë dhe i saktë i të drejtave të Bashkisë për arkëtim nga të tretët, në shumën prej 8,391,446 lekë, në llogarinë nr. 468 “Debitorë të ndryshëm”.

Llogaria 486 “Shpenzime të periudhave të ardhshme”, në fund të vitit 2021 paraqitet në vlerën 279,256,691 lekë. Vlera e kësaj llogarie duhet të përfaqësojë detyrime për shpenzime të kryera, por jo të financuara në vitin ushtrimor. Kjo llogari ka si kundërparti gjendjen e llogarisë nr. 401-408 “Furnitorë e llogari të lidhura me to” në pasiv të bilancit në vlerë 281,230,034 lekë, e cila përbëhet nga vlerat 279,256,691 lekë për detyrime të prapambetura dhe 1,973,343 lekë për faturat e mujit dhjetor 2021. Të dhënat e kësaj llogarie janë është paraqitur të detajuara në **Aneksin PF9**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Titulli i gjetjes: Mbi kontabilizimin e Aktiveve Afatgjata Financiare në Pasqyrën e Pozicionit Financiar për viti 2021.

Situata: Nga auditimi rezultoi se në Qendren Kombëtare të Biznesit (QKB), se në datën 15.07.2016 Bashkia Belsh paraqitet si aksionere me 100% të aksioneve të Ujësjiellës Kanalizime Belsh SHA me NUIS “L.R” e cila është shoqëri aksionare me objekt “Shërbimi i furnizimit me ujë të pijshëm i konsumatorëve dhe shitja e tij”. Numri i aksioneve është 100 me vlerë nominale 45,434,140 lekë/aksion dhe kapital në vlerë monetare prej **45,434,140 lekë**.

Kjo vlerë e kapitalit me 100% aksione në pjesmarrje të Bashkisë Belsh në “Ujësjiellës Kanalizime Belsh” Sh.A. në asnjë rast nuk paraqitet në aktivet afatgjata financiare të Bilancit kontabël 2018, 2019 dhe 2020, në llogarinë 26 “Pjesmarrje në kapitalet e veta” në kundërshtim me UMF nr. 64 datë 22.07.2014 “Për shpallje të Standardeve Kombëtare të Kontabilitetit të Përmirësuar”, me Standardin Kombëtar të Kontabilitetit nr. 5 “Aktivet Afatgjata Materiale dhe Aktivet Afatgjata Jomateriale” pikat 55, 56, 57 si dhe me Standardin Kombëtar të Kontabilitetit nr. 14 “Trajtimi kontabël i investimeve në pjesmarrje”.

Në këtë rast, investimi përbën aksionet me vlerë kontabël (kosto) **45,434,140 lekë** dhe Investitori është Bashkia Belsh. Kjo procedurë mospasqyrimi në Aktivet Afatgjata Financiare të Bilancit Kontabël të vlerës së aksioneve të cilat janë investime në pjesëmarrje me vlerë kontabël **45,434,140 lekë** përbën mos pasqyrim të informacionit financiar. Kjo situatë është në kundërshtim me Ligjin nr. 9228 datë 29.04.2004 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, UMF nr. 64 datë 22.07.2014, “Për shpallje të Standardeve Kombëtare të Kontabilitetit të Përmirësuar” me Standardin Kombëtar të Kontabilitetit nr. 5 “Aktivet Afatgjata Materiale dhe Aktivet Afatgjata Jomateriale” pikat 55, 56, 57 si dhe me Standardin Kombëtar të Kontabilitetit nr. 14 “Trajtimi kontabël i investimeve në pjesëmarrje”, duke deformuar

informacionin financiar përsa i përket gjendjes kontabël të paraqitur në Pasqyrat e Pozicionit Financiar për vitin 2018 dhe 2019 të llogarisë 26 “Pjesëmarrje në kapitalin e vet”.

Për veprimet dhe mosveprimet e mësipërme mban përgjegjësi z. A.N., në funksionin e Drejtorit të Drejtorisë së shërbimeve financiare, të ardhurave.

Trajtuar gjerësisht në Aktin e Konstatimit nr. 3, datë 30.12.2022.

Kriteri: Ligji nr. 9228 datë 29.04.2004 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare” neni 5, 6, 7, 9 dhe 10, ligji nr. 10296 datë 08.07.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, UMF nr. 64, datë 22.07.2014 “Për shpallje të Standarteve Kombëtare të Kontabilitetit të Përmirësuar” dhe Standardi Kombëtar i Kontabilitetit nr. 8 “Të ardhurat”, pika 8.

Ndikimi/Efekti: Mosregjistrimi në kontabilitet dhe deformim i informacionit financiar përsa i përket gjendjes kontabël të paraqitur në Pasqyrat e Pozicionit Financiar për vitin 2021 të llogarisë 26 “Pjesëmarrje në kapitalin e vet”.

Shkaku: Moszbatimi i kuadrit ligjor nga personat përgjegjës.

Rëndësia: E lartë.

Rekomandimi: Nga Bashkia Belsh, nëpërmjet Nëpunësit Zbatues, të merren masa për të bërë sistemimet në kontabilitet dhe regjistrimin e pjesëmarrjes 100% në kapitalin aksionar të “Ujësjellës Kanalizime Belsh” SHA me vlerë kontabël 45,434,140 lekë, në debi të llogarisë 26 “Pjesëmarrje në kapitalin e vet” dhe kredi të llogarive financiare të klasës 5, për pjesëmarrjen me kapitalin e vet.

II. Aktivet afatgjata jomateriale (AAJM)

Llogaritë e Klasës 20 “Aktivet Afatgjata Jomateriale”, përbëhen nga llog. 202 “Studime dhe kërkime”, në vlerën 9,640,277 lekë në fund të vitit 2020 dhe në vitit 2021 në vlerën 24,180,382 lekë.

Gjithashtu sipas formatit 7/b “Gjendja dhe ndryshimet e aktiveve afatgjata (kosto historike)” në fund të vitit ushtrimor 2021 llogaria nr. 202 “Studime dhe kërkime” paraqitet në vlerën 24,180,382 lekë. Kjo llogari është paraqitur e detajuar në **Aneksin PF10**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Analitiku i llogarisë nr. 202 “Studime dhe kërkime” përbëhet nga disa projekte të Bashkisë Belsh në vlerën 42,792,471 lekë. Për këto aktive ka inventar, si dhe ka një regjistër kontabël ku të specifikohen të dhënat për secilin aktiv në përputhje me Udhëzimin nr. 30, datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik”, pika 26 dhe pika 30.

Këto studime dhe kërkime janë të mbartura nga vitet e mëparshme nga ish Komunat (sot njesi ADM) në territorin e Bashkisë Belsh dhe projekte të reja, të krijuara nga viti 2015.

Për studimet dhe kërkimet të cilat kanë mbetur gjëndje në vlerën bruto 102,045,460 lekë, llogaritja e amortizimit bëhet në masën 15%. Nga auditimi i kësaj llogarie rezulton se amortizimi në vitin ushtrimor 2021 është kryer në kundërshtim me Udhëzimin nr. 8, datë 09.03.2018 “Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në Njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme”, Kreu III “Procedurat për përgatitjen, paraqitjen dhe konsolidimin e pasqyrave financiare në Njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme”, pika 36.

Titulli i gjetjes: Mbi rivlerësimin e Aktiveve Afatgjata Jomateriale, si dhe mos kontablizimi i projekteve të bëra dhuratë në llogarinë nr. 202 “Studime dhe Kërkime”.

Situata: Nga auditimi i kontratave të lidhura për investimet në Bashkinë Belsh, rezultoi se, për kontrata punimesh të lidhura nga Bashkia Belsh, projekti është kryer nga operatorë ekonomikë privatë si më poshtë:

1. Kontrata “Rikonstruksion i shkollës 9-vjecare Seferan”, lidhur në datën 24.01.2019 në vlerën 12,450,730 lekë, nga të dhënat e mara nga Bashkia Belsh rezulton se projekti është dhuratë me akt dhurimin nr. 2748 datë 29.10.2018. Ky projekt nuk është bërë hyrje në magazinë dhe të

paraqitej te pasqyra e pozicionit financiar me vlerën kontabël të vlerësuar në llogarinë nr. 202 “*Studime dhe Kërkime*”.

2. Kontrata “*Sistemim dhe ndërtimi i terreneve sportive në shkollën 9-vjecare Grekan*”, lidhur në datën 23.05.2019 në vlerën 3,243,114 lekë, nga të dhënat e mara nga Bashkia Belsh rezulton se projekti është dhuratë me marrëveshje bashkëpunimi nr. 667 datë 26.02.2019. Ky projekt nuk është bërë hyrje në magazinë dhe të paraqitej te pasqyra e pozicionit financiar me vlerën kontabël të vlerësuar në llogarinë nr. 202 “*Studime dhe Kërkime*”. Veprimet dhe mosveprimet e mësipërme janë në kundërshtim me Udhëzimin nr. 30, datë 27.12.2011 “*Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik*”, pika 57.

Për veprimet dhe mosveprimet e mësipërme mban përgjegjësi z. A.N., në funksionin e Drejtorit të Drejtorisë së shërbimeve financiare, të ardhurave.

Trajtuar gjerësisht në Aktin e Konstatimit nr. 3, datë 30.12.2022.

Kriteri: Ligji 10296 datë 08.07.2010 “*Për menaxhimin financiar dhe kontrollin*” neni 6; të nenit 10 dhe 11, të ligjit nr. 9228, datë 29.4.2004, “*Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare*” UMFE nr. 8 datë 09.03.2018 “*Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në njësitë e qeverisjes së përgjithshme*”, UMF nr. 30, datë 27.12.2011 “*Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik*”, pika 57.

Ndikimi/Efekt: Efekt negativ në vërtetësinë dhe besueshmërinë e llogarive financiare lidhur me gjendjen e aktiveve të Bashkisë Belsh.

Shkaku: Moszbatimi i plotë dhe i rregullt i procedurave kontabël për regjistrimin e veprimeve financiare.

Rëndësia: E mesme.

Rekomandimi: Nga Drejtoria Ekonomike e Bashkisë Belsh, të bëhet regjistrimi në kontabilitet i 2 projekteve të dhuruara në llogarinë nr. 202 “*Studime dhe Kërkime*” duke u bazuar në dokumentacion shoqërues (marrëveshja/akti i dhurimit), si dhe Titullari i Institucionit të autorizojë rivlerësimin e tyre.

III. Aktivetafatgjata materiale (AAM)

Llogaritë e Klasës 21 “*Aktivet Afatgjata Materiale*”, AAM sipas të dhënave të pasqyruara për vitin ushtrimor 2021, vlera kontabël neto paraqitet në shumën 1,887,437,538 lekë. Në vitin paraardhës 2020, vlera kontabël neto e AAM-ve paraqitet në shumën 1,743,481,493 lekë, me një rritje të AAM-ve në shumën 143,956,044 lekë. Këto llogari janë paraqitur të detajuara në **Aneksin PF11**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Sipas formatit 7/a “*Gjendja dhe ndryshimet e aktiveve afatgjata (kosto historike)*” paraqiten në mbylljen e vitit ushtrimor 2021 në vlerën 2,453,774,273 lekë dhe në fund të vitit ushtrimor 2020 në vlerën 2,224,713,101 lekë. Llogaritë analizohen si vijon:

- Llogaria nr. 210 “*Toka, troje, terrene*” paraqitet me vlerë neto 5,263,276 lekë, në vitet ushtrimore 2021 dhe në vitin 2020 në vlerën neto 5,263,276 lekë, pra nuk ka pësuar ndryshime.
- Llogaria nr. 211 “*Pyje, Kullota, Plantacione*” paraqitet me vlerë neto 4,433,200 lekë, në vitet ushtrimore 2021 vitin 2020, në vlerën 2,788,000 lekë.

Nga auditimi i llogarive më sipër konstatohet se është përgatitur regjistri i pronave si dhe është bërë regjistrimi i disa aktiveve në pronësi të Bashkisë Belsh.

- Llogaria nr. 212 “*Ndërtesa dhe Konstruksione*”, në fund të vitit 2021 paraqitet në vlerën neto 461,982,159 lekë dhe në fund të vitit ushtrimor 2020 paraqitet në vlerën prej 552,558,903 lekë. Referuar formatit 7/a “*Gjendja dhe ndryshimet e aktiveve afatgjata (kosto historike)*”, në fund të vitit 2020 paraqitet në koston historike prej 552,558,903 lekë dhe në fund të vitit 2021 në vlerën 577,185,684 lekë, gjendje në mbyllje të vitit 2021 është rritur me vlerë 24,626,781 lekë. Përmbledhësja e llogarisë 212 “*Ndërtesa dhe Konstruksione*” (Vlera Historike), është paraqitur e detajuar në **Aneksin PF12**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Analitiku i llogarisë nr. 212 “Ndërtesa dhe Konstruksiione” përbëhet nga 71 ndërtesa dhe konstruksiione, ku për Bashkinë Belsh janë 39 në vlerën 509,760,037 lekë, për NJA Fierzë janë 8 aktive në vlerën 29,171,641 lekë, për NJA Grekan 12 aktive në vlerën 14,167,978 lekë, NJA Kajan 10 aktive në vlerën 18,369,310 lekë dhe NJA Rrasë 2 aktive me vlerë 5,716,718 lekë.

Për këto aktive ndodhet një regjistër kontabël ku specifikohen të dhënat për secilin aktiv në përputhje me Udhëzimin nr. 30, datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik”, pika 26 dhe pika 30.

Analitiku i llogarisë nr. 212 “Ndërtesa dhe Konstruksiione”, është paraqitur i detajuar në **Aneksin PF13**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Llogaria nr. 213 “Rrugë, rrjete, vepra ujore”, në fund të vitit 2021 paraqitet në vlerën neto 136,1437,173 lekë dhe në fund të vitit ushtrimor 2020 paraqitet në vlerën neto prej 1,562,990,922 lekë. Referuar formatit 7/a “Gjendja dhe ndryshimet e aktiveve afatgjata (kosto historike)”, në fund të vitit 2021 paraqitet në vlerën 189,441,436 lekë.

Përmbledhësja e llogarisë 213 “Rrugë, rrjete, vepra ujore” (Vlera Historike), është paraqitur e detajuar në **Aneksin PF14**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Analitiku i llogarisë nr. 213 “Rrugë, rrjete, vepra ujore” përbëhet nga 246 objekte, në vlerën totale 1,752,432,358. Për këto aktive ka një regjistër kontabël ku specifikohen të dhënat për secilin aktiv, në përputhje me Udhëzimin nr. 30, datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik”, pika 26 dhe pika 30.

Llogaria nr. 215 “Mjete transporti”, në mbyllje të vitit 2021 paraqitet në vlerën neto 5,078,408 lekë dhe në mbyllje të vitit 2020 në vlerën neto 33,387,123 lekë. Ndërsa referuar formatit 7/a “Gjendja dhe ndryshimet e aktiveve afatgjata (kosto historike)”, në fund të vitit 2020 paraqitet në koston historike prej 33,387,123 lekë dhe në fund të vitit 2021 në vlerën 34,297,923 lekë.

Analitiku i llogarisë nr. 213 “Mjete transporti”, është paraqitur i detajuar në **Aneksin PF15**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Analitiku i llogarisë nr. 215 “Mjete transporti” përbëhet nga 13 mjete, në vlerën totale 34,297,923 lekë. Për këto aktive ka një regjistër kontabël ku specifikohen të dhënat për secilin aktiv në përputhje me Udhëzimin nr. 30, datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik”, pika 26 dhe pika 30.

Llogaria nr. 218 “Inventar ekonomik”, në mbyllje të vitit 2021 paraqitet në vlerën neto 23,377,038 lekë dhe në mbyllje të vitit 2020 në vlerën neto 33,032,129 lekë. Ndërsa referuar formatit 7/a “Gjendja dhe ndryshimet e aktiveve afatgjata (kosto historike)”, në fund të vitit 2020 paraqitet në koston historike prej 33,032,129 lekë dhe në fund të vitit 2021 në vlerën 34,353,173 lekë. Gjatë vitit ushtrimor kemi pasur shtesa në llogari të materialeve në vlerën 1,321,044 lekë.

Gjendja e llogarisë nr. 219 “Amortizimi i AAGJM & AAJM”: Kjo llogari sipas pasqyrave financiare të Bashkisë Belsh në fund të vitit 2021 paraqitet në vlerën (584,948,824) lekë.

Pasqyra statistikore nr. 7.b “Gjendja dhe ndryshimet e aktiveve afatgjata me vlerën neto të tyre”, është paraqitur e detajuar në **Aneksin PF16**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Përlllogaritja e amortizimit të AAGJM-ve është bërë sipas normave të amortizimit sipas llojit të aktivitetit të përcaktuar në UMFE nr. 8, datë 09.03.2018 “Për procedurat e përgatitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore, në njësitë e qeverisjes së përgjithshme”, pika 36. Përlllogaritja është bërë mbi vlerën neto në çelje të periudhës ushtrimore për cdo grup aktivesh. Referuar tabelës formati 7/b “Gjendja dhe ndryshimet e aktiveve afatgjata, vlera neto”, totali i amortizimit për vitin 2021 për klasat e aktiveve është përlllogaritur në vlerën prej (425,071,008) lekë, duke debituar llogarinë nr. 1013 “Nga konsumi i AAGJ” (formati 4 “Pasqyra e ndryshimeve në aktivet neto/fondet neto”), në kredi të llogarive nr. 2192 “Amortizimi ndërtesa dhe konstruksiione” në vlerën 227,804,084 lekë, llogarisë nr. 2194 “Amortizim makineri dhe pajisje” në vlerën 32,509,056 lekë, llogarisë nr. 2195 “Amortizim mjete transporti” në vlerën

87,015,936 lekë, llogarisë nr. 2198 “Amortizim inventar ekonomik” në vlerën 77,741,932 lekë. Pakësime gjatë vitit ushtrimor 2021 nuk ka pasur.

Inventarizimi i aktiveve për vitin ushtrimor 2021, Bashkia Belsh.

Është kryer inventarizimi i aktiveve afatshkurtra, bazuar në urdhërat e Kryetarit të Bashkisë Belsh. nr. 3421 datë 04.11.2021, “Për ngritjen e komisionit të inventarizimit, komisionit të vlerësimit dhe komisionit të nxjerrjes jashtë përdorimit të pasurisë së bashkisë dhe Njësive Administrative për vitin 2021”, në bazë të Udhëzimit nr. 30, datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik”.

Komisionet e nxjerrjes jashtë përdorimit të aktiveve të Bashkisë Belsh.

Me Urdhërin nr. 149 datë 17.01.2022 është ngritur nga Titullari komisioni për nxjerrjet jashtë përdorimit të inventarit të imët e materialet. Urdhëri është për daljen jashtë përdorimit dhe shkarkimin nga kontabilitetit për inventarët sipas **Aneksit PF17**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Janë hartuar relacionet mbi vlerësimin e inventarëve të Bashkisë Belsh dhe Njësive Administrative, si dhe janë firmosur nga Nëpunësi Autorizues. Janë hartuar procesverbalet e vlerësimit për materialet e propozuara për nxjerrje jashtë përdorimit dhe këto procesverbale janë miratuar dhe janë me firmën e Titullarit të Bashkisë Belsh.

Në relacionet e vlerësimit thuhet që materialet e propozuara për nxjerrje jashtë përdorimi janë të papërdorshme, kanë humbur cilësitë e tyre të përdorimit në kushtet teknike si dhe nuk mund të riparohen për tu a rikthyer vlerën, megjithëse nuk u ka kaluar afati i vlefshmërisë. Komisioni në këto kushte ka vlerësuar se këto materiale duhet të nxirren jashtë përdorimit nëpërmjet asgjësimit fizik.

Me Urdhërin nr. 149 datë 17.01.2022, është ngritur komisioni i asgjësimit të aktiveve për vitin 2020 për Bashkinë Belsh, i përbërë nga: I.B., kryetare; M.E., anëtare; D.P., anëtar; R.U., anëtare dhe P.F., anëtar. Pas procedurës së asgjësimit, nga bashkia është bërë kërkesë për fillimin e procedurës së Ankandit, sipas Udhëzimit nr. 30, datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik”, pika 109. Sasia totale e hekurishteve me qëllim shitjen në ankand është 1,428.27 kg hekurishte. Gjithashtu bashkëlidhur dokumentave ka dhe një kopje të fletë hyrjes së hekurishteve në magazinë, në vlerën totale 1731,75 lekë.

Gjendja e llogarisë nr. 231 “Shpenzime për rritjen e Aktiveve Afatgjata të Trupëzuara” në mbyllje të vitit ushtrimor 2020 paraqitet në vlerën 591,716,630 lekë dhe në mbyllje të vitit ushtrimor 2021 paraqitet në vlerën 720 895 471 lekë dhe është paraqitur e detajuar në **Aneksin PF18**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Sipas analitikëve të paraqitur nga Drejtoria Ekonomike, për vitin 2020 ka 24 Investime në proces, ndërsa për vitin 2021 ka 43 Investime në proces, nga të cilat 19 janë shtuar të reja në vitin 2021.

Pasivet (Detyrimet)

Pasivi i Bilancit Kontabël është paraqitur në **Aneksin PF19**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Pasivet Afatshkurtra

Llogaritë e klasës 4, në pasiv të Pasqyrës së Pozicionit Financiar, janë llogari të pagueshme. Ato paraqesin detyrimet e Bashkisë Belsh më 31.12.2021, pagat e punonjësve të muajit dhjetor 2021, detyrimet kundrejt tatimeve, sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore të muajit dhjetor 2021, kreditorë për mjete në ruajtje të cilat kryesisht kanë të bëjnë me garancitë e kontratave, kreditorë të ndryshëm etj., sipas **Aneksit PF20**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Llogaria 401-408 “Furnitorë e llogari të lidhura me to”, në fund të vitit ushtrimor 2021 është në vlerën 281,230,034 lekë, sipas **Aneksit PF21**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Gjendja e llogarisë 467 “*Kreditorë të ndryshëm*”, në shumën **4,866,854** lekë përbëhet nga fatura të palikuiduara për detyrime energjie, uji, postare, internet të muajit dhjetor, për mallra të paraqitura dhe analitikisht në **Aneksin PF22**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit. Vlera kontabël e cila nuk është përfshirë te llogaritë e pagueshme 467 “*Kreditorë të ndryshëm*” në 31.12.2019, është paraqitur në **Aneksin PF23**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Për vitin ushtrimor 2021, gjendja e llogarisë nr. 467 “*Kreditorë të ndryshëm*” prej **328,589,357** lekë rakordon me vlerën reale të detyrimeve që rrjedhin nga faturat e palikujduara për mallra, shërbime, investime, detyrime nga vendimet gjyqësore të pa paguara.

Llogaria 42, “*Detyrime ndaj personelit*”, sipas pasqyrave financiare të paraqitura pranë Bashkisë Belsh, paraqitet në vlerën 17,032,476 lekë dhe përfaqëson vlerën e pagave të muajit dhjetor për t’u paguar në muajin janar të vitit pasardhës, e cila rakordon me vlerën sipas listë pagesave të muajit Dhjetor.

Konkretisht, sipas dokumentave të bankës të muajit Janar 2022, ka rezultuar sipas **Aneksit PF24**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Llogaria 431, “*Detyrime ndaj shteti për tatim taksa*”, paraqitet në vlerën 770,608 lekë dhe përfaqëson vlerën për t’u paguar për taksa e tatime ndaj shtetit për muajin dhjetor, sipas **Aneksit PF25**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Llogaria 435, “*Sigurime shoqërore*” dhe llogaria 436 “*Sigurime shëndetësore*” paraqet vlerën e pa paguar për sigurime shoqërore e shëndetësore për pagat e muajit dhjetor 2021 që paguhën në muajin janar 2022 dhe janë përkatsisht në vlerat 2,299,715 lekë dhe 316,397 lekë, sipas **Aneksit PF26**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Llogaria nr. 466 “*Kreditorë për mjete në ruajtje*”, nga pasqyra e pozicionit financiar për vitin 2021 paraqitet në vlerën kontabël prej 32,032,194 lekë, vlerë kjo e cila është e rakorduar me degën e thesarit Belsh, sipas **Aneksit PF27**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Formati nr. 2 “Pasqyra e Performancës Financiare”.

Paraqet llogaritë e të ardhurave dhe shpenzimeve me klasifikim sipas natyrës ekonomike të pasqyruara për vitin ushtrimor 2021, sipas **Aneksit PF28**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Nga analizimi i Pasqyrës së Performancës Financiare përsa i përket të ardhurave:

Llogaritë e financimit nga buxheti i shtetit për vitin 2021 (grant) paraqiten në shumën 453,881,289 lekë. Të ardhurat e realizuara nga Bashkia Belsh për vitin 2021 janë 68,814,100 lekë nga të cilat: Të ardhurat tatimore në vlerën 49,940,381 lekë dhe të ardhurat jo tatimore në vlerën 18,873,719 lekë, sipas aktit të rakordimit me degën e Thesarit Elbasan.

Llogaria nr. 7002 “*Tatim mbi Biznesin e vogël*”, pasqyrohet në bilanc për vitin 2021 në vlerën 422,701 lekë e cila referuar dhe aktrakordimit me thesarin. Nga viti 2020 ky zë vjen me rritje nga vlera 413408 lekë.

Llogaria nr. 7020 “*Tatim mbi pasurinë e palujtshme*”, pasqyrohet në bilanc për vitin 2021 në vlerën 28,136,892 lekë me një shtesë prej 17,168,674 nga viti 2020.

Llogaria nr. 7035 “*Taksa vendore mbi perdorimin e mallrave e lejim veprimtarie*”, paraqitet në bilanc për vitin 2021 në vlerën 14,150,896 lekë, me një rritje prej (6,254,504) lekë nga viti 2020, ku sipas aktrakordimit me thesarin është paraqitur në **Aneksin PF29**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Llogaria nr. 7109 “*Të ardhura të tjera jo tatimore nga ndërmarrjet dhe pronësia*”, paraqitet në bilancin e vitit 2021 në vlerën 932,283 lekë, me një rritje prej (319,775) lekë.

Llogaria nr. 711 “*Të ardhurat nga shërbimet administrative dhe të ardhura sekondare*” pasqyrohet në bilancin e vitit 2021 për vlerën kontabël 16,605,515 lekë me një rritje prej 1,394,272 lekë nga viti 2020.

Llogaritë e shpenzimeve të konstatuara sipas Pasqyrë së Performancës Financiare, sipas natyrës dhe klasifikimit të këtij formati rakordojnë me shumat e rezultuar në llogaritë e shpenzimeve sipas klasifikimit buxhetor me akt rakordimet e thesarit.

Në analizë Kontratat për investime

Për vitin 2021 janë kryer investime me burim financimi nga fondet e siguruara nga transfertat e pakushtëzuar, nga të ardhurat e veta dhe nga fondet e alokuara nga ministritë e linjës e FZHR. Në analizë këto investime janë paraqitur në **Aneksin PF30**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit.

Konkluzion: Për vitin 2021 janë lidhur dhe zbatuar 10 kontrata në vlerën 36,817,574 lekë për blerje aktive materiale dhe jo materiale, si mallra apo projekte investimesh, të financuara nga buxheti i Bashkisë, Ministritë e linjës dhe FZHR. Për këto kontrata është kryer kontabilizimi i veprimeve ekonomike as në momentin e çeljes së fondeve dhe në momentin e mbërritjes së faturave. Efektet e veprimeve ekonomike dhe të ngjarjeve ekonomike të kryera janë marrë në llogari në kohën e kryerjes së veprimit apo të ndodhjes së ngjarjes, si dhe kur është bërë pagesa. Janë kryer veprimet kontabël në kohën e lindjes të detyrimit për t'u paguar nga njësi ekonomike, detyrime këto që sjellin pagesa, dhe që kanë sjellë për ushtrimin e dhënë shpenzime. Po kështu janë kryer veprimet përkatëse kontabël në lidhje me fondet buxhetore të përdorura për investime deri në momentin e kapitalizimit të aktivitetit.

Nga testi i kontrollit për vitin 2021 në lidhje me veprimet me bankë:

Ligjshmëria dhe saktësia e veprimeve dhe ngjarjeve të kryera nëpërmjet bankës në lekë.

Transaksionet financiare të kryera nëpërmjet bankës janë regjistruar në mënyrë kronologjike në ditarin e bankës në bazë të urdhër-shpenzimeve të cilat ishin të nënshkruara nga nëpunësi autorizues dhe zbatues të konfirmuar nga nëpunësi i Thesarit dhe të vulosura nga të dy palët.

Përpilimi i urdhër-shpenzimeve ishte i bazuar në dokumentet vërtetues dhe autorizues sipas natyrës së shpenzimit si urdhër prokurimi, procesverbale, oferta, kontrata, fatura e furnitorit, preventiva, situacione, fletëhyrje, listpagesa, deklarimet e tatimit mbi të ardhurat, formularët e përlllogaritjeve të kontributeve të sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore si nga punëdhënësi dhe nga punonjësi etj. Vlerat e shënuara në urdhër-shpenzim përputhen me vlerat e këtyre dokumenteve financiare që mbështesin këtë shpenzim. Kontabilizimi i veprimeve ekonomike nëpërmjet bankës është bërë në mënyrë të saktë sipas destinacionit dhe sipas natyrës së shpenzimeve. Totali i shpenzimeve mujore dhe progresive kuadronin me konfermat bankare mujore. Nga verifikimi një për një i shumave të urdhër-shpenzimeve për periudhën 12-mujore rezultoi se totali është i barabartë me shumën e totale të shpenzimeve të akt-rakordimit përfundimtar të shpenzimeve me thesarin. Kontabilizimi i veprimeve ekonomike nëpërmjet bankës sipas destinacionit dhe natyrës së shpenzimeve është bërë i saktë. Në fund të çdo viti ushtrimor është bërë rakordimi i llogarive që preken dhe është bërë prerja e artikujve kontabël.

Paga, shpërblime e të tjera personeli (llog. 600) dhe sigurimet shoqërore (llog. 601)

Nga auditimi i dokumentacionit të vënë në dispozicionit nga zyra e personelit dhe zyrës së financës në lidhje me zbatimin e dispozitave ligjore, që rregullojnë pagat dhe shpërblimet u konstatua se:

Me vendimin e Këshillit të Bashkisë nr. 202, datë 16.12.2020 për vitin 2021, është miratuar numri i punonjësve për funksionimin dhe ushtrimin e aktivitetit të administratës së Bashkisë Belsh dhe shërbimeve mbështetëse. të cilat janë paraqitur dhe konfirmuar brenda afateve ligjore nga Prefekti Qarkut Elbasan.

Organika për vitin 2021 është 220 punonjës, dhe gjendja civile 5 punonjës.

Për të gjithë periudhën e audituar janë respektuar struktura dhe organika.

Përcaktimi i nivelit të pagave për vitin 2021 është bërë në përputhje me kërkesat e VKM Nr. 165, datë 2.3.2016 “Për grupimin e njësive të vetëqeverisjes vendore, për efekt page, dhe

caktimin e kufijve të pagave të funksionarëve të zgjedhur e të emëruar, të nëpunësve civilë e të punonjësve administrativë të njësive të vetëqeverisjes vendore”, i ndryshuar me VKM nr. 177 datë 08.03.2017. Në hartimin e këtyre strukturave janë zbatuar kriteret e klasifikimit të vendeve të punës për organet e qeverisjes vendore në lidhjen nr. 5, duke përshtatur dhe respektuar kufijtë e niveleve të pagave në përputhje me kategorinë e kësaj njësie vendore (50,001-100.000 mbas zbatimit të Reformës Teritoriale).

Realizimi i fondit të pagave, sigurimeve shoqërore dhe numrit të punonjësve për Aparatin e Bashkisë, është paraqitur në **Aneksin PF31**, bashkëlidhur Raportit Përfundimtar të Auditimit, nga ku konstatohet se pagat dhe sigurimet shoqërore rezultojnë me mosrealizim për vitin 2021, i cili është efekt kryesisht i mos plotësimit të strukturës organike.

Është mbajtur dhe përditësuar libri i pagave dhe ditari i pagave.

Nga auditimi i listëpagesave u konstatua se listëpagesat hartoheshin sipas standarteve të kontabilitetit, ku plotësoheshin pagat me të gjithë elementet dhe shtesa të ndryshme të përfituara deri tek shuma bruto. Po kështu pasqyroheshin llojet e ndalesave deri tek paga neto. Përmbledhëset janë të kuadruara me listëpagesat dhe me urdhër pagesat respektive, të nënshkruara nga punonjësi i financës dhe titullari.

2.4. Auditimi i zbatimit të rekomandimeve të lëna në auditimin e mëparshëm.

2.4.1. Hartimi i programit (plan veprimit) me persona përgjegjës dhe respektimi i afatit 20 ditor për zbatimin e rekomandimeve.

Nga verifikimi, rezultoi se KLSH ka dërguar në Bashkinë Belsh rekomandimet e auditimit me shkresën nr. 1000/18 Prot, datë 24.03.2022, protokolluar në Bashkinë Belsh me nr. 915 Prot., datë 28.03.2022. Nga Bashkia Belsh, për zbatimin e rekomandimeve të KLSH-së, është dërguar planveprimi me shkresën nr. 1149 Prot., datë 15.04.2022 “*Kthim përgjigje për zbatimin e rekomandimeve të lëna*”. Sa më sipër, përgjigja e Bashkisë për zbatimin e rekomandimeve të KLSH është bërë **brenda 20 ditësh**, në përputhje me ligjin nr. 154/2014 “*Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit*”, neni 15, “*Të drejtat dhe detyrat e KLSH-së*”, shkronja j). Për zbatimin e rekomandimeve të KLSH-së, nga Bashkia Belsh janë ngritur urdhërat përkatës, të cilët janë detajuar më poshtë, përkatësisht sipas rekomandimeve.

2.4.2.a. Realizimi i programit (plan veprimit) e raportimi në KLSH për ecurinë e zbatimit të rekomandimeve brenda afatit 6-mujor.

Nga verifikimi, rezultoi se Bashkia Belsh nuk e ka zbatuar afatin për raportimin në KLSH mbi ecurinë e zbatimit të rekomandimeve brenda 6 muajve nga data e njoftimit të Raportit Përfundimtar të auditimit, në kundërshtim me ligjin nr. 154/2014, datë 27.11.2014 “*Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit*”, neni 30, “*Rekomandimet e KLSH-së dhe ecuria e zbatimit*”, pika 2.

2.4.2.b. Mbi raportimin rregullisht në Këshillin Bashkiak të ecurisë të zbatimit të rekomandimeve të KLSH-së.

Nga verifikimi, rezultoi se nga Bashkia Belsh është përgatitur plani i veprimit për zbatimin e rekomandimeve të raportit të auditimit nga Kontrolli i Lartë i Shtetit, por nuk është raportuar në Këshillin Bashkiak, në kundërshtim me ligjin nr. 68/2017, datë 27.04.2017 “*Për financat e vetëqeverisjes vendore*”, neni 50 “*Auditimi i jashtëm*”, pika 4 dhe 5.

2.4.3. Statusi i rekomandimeve të lëna në auditimin e mëparshëm

1.1. Rekomandimi: Drejtoria ekonomike, në bashkëpunim me Drejtoritë dhe Sektorët e tjerë në Bashki, të kryejnë një proces planifikimi të buxhetit në mënyrë të kujdesshme dhe të

përgjegjshme, që programimet e shpezimeve buxhetore gjatë vitit koherent, të jenë sa më të argumentuara dhe ndryshimet të jenë sa më të vogla dhe vetëm për raste të domosdoshme.

Menjëherë dhe në vijimësi

1. Nga verifikimi rezultoi se: Kryetari i Bashkisë Belsh me urdhërin nr. 12 datë 15.04.2022 ka urdhëruar që Drejtoria e Financave dhe të Ardhura Vendore në bashkëpunim me Grupin e Menaxhimit Strategjik (GMS) të kryejë një proces planifikimi të buxhetit në mënyrë të kujdesshme dhe të përgjegjshme, që të jenë të argumentuara dhe ndryshimet të jenë sa më të vogla.

Në proces zbatimi

2.1. Rekomandimi: Drejtoria Ekonomike, të marrë masa që me miratimin e fondeve sipas funksioneve dhe zërave të shpenzimeve, prioritetet të kenë detyrimet e papaguara të vitit paraardhës, për të cilat të bëhet përcaktimi i tyre në vlerë dhe detajimi për çdo program, si dhe të sigurojë raportim të saktë të tyre në MFE dhe në Kontabilitet.

Menjëherë dhe në vijimësi

2. Nga verifikimi rezultoi se: Kryetari i Bashkisë Belsh me urdhërin nr. 13, datë 15.04.2022 ka urdhëruar që Drejtoria e Financave dhe të Ardhurave Vendore të marrë masa për planifikimin e procedurave për investime, shërbime, për blerje mallrash, të cilat duhet të bëhen mbi bazën e realizimit të të ardhurave dhe shpërndarje e fondeve buxhetore të bazohet në parashikimin e fluksit të hyrjeve të parasë dhe të angazhimeve.

Në proces zbatimi

3.1. Rekomandimi: Kryetari i Bashkisë në cilësinë e Nënpunësit Autorizues në bashkëpunim me Grupet e Menaxhimit të Programeve të kryejnë një proces planifikimi të buxhetit në mënyrë të kujdesshme dhe të përgjegjshme, në mënyrë që programimet e shpenzimeve buxhetore gjatë vitit koherent, të jenë sa më të argumentuara.

Planifikimi i të ardhurave të bëhet mbi baza reale dhe shpërndarja e fondeve të bazohet në parashikimin e fluksit të hyrjeve të parasë dhe të angazhimeve, ku të sigurohet një përdorim eficient i burimeve financiare, duke rritur financimet nga të ardhurat e veta.

3.2. Rekomandimi: Drejtoria Ekonomike, të marrë masa që me miratimin e fondeve sipas funksioneve dhe zërave të Shpenzimeve prioritetet të kenë detyrimet e papaguara të vitit paraardhës, për të cilat të bëhet përcaktimi i tyre në vlerë dhe detajimi për çdo program, të sigurojë raportim të saktë të tyre në MFE dhe evidentimim i plotë në kontabilitet.

Menjëherë dhe në vijimësi

3. Nga verifikimi rezultoi se: Kryetari i Bashkisë Belsh me urdhërin nr. 13, datë 15.04.2022 ka urdhëruar që Drejtoria e Financave dhe të Ardhurave Vendore të marrë masa për planifikimin e procedurave për investime, shërbime, për blerje mallrash, të cilat duhet të bëhen mbi bazën e realizimit të të ardhurave dhe shpërndarje e fondeve buxhetore të bazohet në parashikimin e fluksit të hyrjeve të parasë dhe të angazhimeve.

Në proces zbatimi

4.1. Rekomandimi: Drejtimi i Bashkisë Belsh, në bashkëpunim me Grupet e Menaxhimit të Programeve të kryejnë një proces planifikimi të buxhetit në mënyrë që programimet e shpenzimeve buxhetore gjatë vitit koherent, të jenë sa më të argumentuara.

Nënpunësi Autorizues si dhe Drejtoria Ekonomike, të marrë masa që të rishikohet plani i shpërndarjes së fondeve për investimet në ujësjellës duke mos tejkaluar limitin 3 vjeçar, si dhe të parandalohet krijimi i likuidimeve pjesore për shkak të mungesës së fondeve.

Menjëherë dhe në vijimësi

4. Nga verifikimi rezultoi se: Drejtoria e Financave dhe të Ardhurave vendore ka marrë masa për planin e shpërndarjes së fondeve për investime në ujësjellës. Me shkresën nr. 1046 datë

08.04.2022, ku i kërkon AKUM-it çeljen e fondeve për shlyejn e detyrimeve të prapambetura për objektin e ujësjellësit për të tre fazat e saj në mënyrë që të mos tejkalojë limitin 3-vjecar.

Zbatuar

5.1. Rekomandimi: Kryetari i Bashkisë, në cilësinë e Titullarit të Autoritetit Kontraktor (AK), të marrë masa që në komisionet e njësive së hartimit të dokumenteve të procedurës së prokurimit, komisionet e vlerësimit të ofertave dhe komisionet e shqyrtimit të ankesave nga operatorët ekonomikë, të emërojnë persona me profil sipas llojit të procedurës, ku të aplikojnë kriteret në përputhje me natyrën e procedurës së zhvilluar.

5.2. Rekomandimi: Kryetari i Bashkisë, në cilësinë e Titullarit të AK, për shkeljet e konstatuara nga grupi i auditimit të KLSH, të analizojë dhe të nxjerrë përgjegjësitë për arsyet e përcaktimit të kriterëve të veçanta për kualifikim jo në lidhje të ngushtë me objektin e prokurimit dhe kualifikimit të padrejtë të operatorëve ekonomikë.

5.3. Rekomandimi: Kryetari i Bashkisë, në cilësinë e Titullarit të AK, të marrë masa për eliminimin e praktikave të tilla në të ardhmen, kjo për të bërë të mundur përdorimin më me efektiv të fondeve që do të prokurohen.

Menjëherë dhe në vijimësi

5. Nga verifikimi rezultoi se: Kryetari i Bashkisë që nga momenti i marrjes dijeni të raportit përfundimtar dhe në vazhdim, ka marrë masa për të emëruar persona me profil sipas llojit të procedurës për komisionet e përllogaritjes së fondit limit dhe specifikimeve teknike, Njësive së hartimit të dokumentave, komisionet e vlerësimit të ofertave dhe komisionet e shqyrtimit të ankesave, me qëllim përdorimin më efektiv të fondeve që do të prokurohen në mënyrë që të eliminohen praktikat negative.

Zbatuar

6.1. Rekomandimi: Nga ana e Kryetarit të Bashkisë të merren masa për nxjerrje Urdhërash për marrje në dorëzim nga një grup i specializuar, projektet dhe preventivat për të gjitha rastet për kontratat për punë civile, me qëllim të plotësimit të DT.

Menjëherë

6. Nga verifikimi rezultoi se: Kryetari i Bashkisë nuk ka marrë masa për të ngritur urdhëra që nga momenti i marrjes dijeni të raportit përfundimtar dhe në vazhdim, për marrjen në dorëzim nga një grup i specializuar/i profilizuar për projektet dhe preventivat për kontratat e punëve civile që janë prokuruar.

Pa zbatuar

7.1. Rekomandimi: Titullari i Autoritetit Kontraktor të analizojë shkaqet dhe të nxjerrë përgjegjësitë për rastet e konstatuara, në lidhje me mospërcaktime të sakta të grafikut të punimeve. Në vijimësi në procedurat e prokurimit publik për kontrata për punë civile të merren masa që të respektohet grafiku i punimeve të përcaktuara nga projektuesi i objektit.

Menjëherë dhe në vijimësi

7. Nga verifikimi rezultoi se: Kryetari i Bashkisë nuk ka marrë masa për të ngritur urdhëra që nga momenti i marrjes në dijeni të raportit përfundimtar dhe në vazhdim, për kontratat për punë civile që do të prokurohen të respektohet me përpikmëri grafiku i punimeve si nga ana e Autoritetit Kontraktor por edhe nga Sipërmarrësi i punimeve.

Pa zbatuar

8.1. Rekomandimi: Titullari i Autoritetit Kontraktor të analizojë shkaqet dhe të nxjerrë përgjegjësitë për rastet e konstatuara, në lidhje me mos përcaktime të sakta të fondit limit për kontratat për punë civile, si dhe në rastet në vijim të përcaktojë saktë vlerën e përllogaritur të kontratës.

Menjëherë dhe në vijimësi

8. Nga verifikimi rezultoi se: Kryetari i Bashkisë nuk ka marrë masa për të ngritur urdhëra që nga momenti i marrjes në dijeni të raportit përfundimtar dhe në vazhdim, për kontratat për punë civile që do të prokurohen të bëhen përcaktime të sakta të fondit limit nga grupet e ngritura më specifike të fushës.

Pa zbatuar

9.1. Rekomandimi: Bashkia Belsh të marrë masa për të operuar vetëm me projekte të zbatimit të hartuara nga projektues, të pajisur me licencat përkatëse.

Menjëherë dhe në vijimësi

9. Nga verifikimi rezultoi se: Kryetari i Bashkisë nuk ka marrë masa për të ngritur urdhëra që nga momenti i marrjes në dijeni të raportit përfundimtar dhe në vazhdim, duke prokuruar projekte të cilat janë hartuar më projektues më licencë përkatëse sipas objektit të prokurimit.

Pa zbatuar

10.1. Rekomandimi: Nga Bashkia Belsh të merren masa që komunikimi ndërmjet institucioneve si dhe midis drejtorive të saj, të kryhet në mënyrë shkresore, me qëllim dokumentimin dhe zyrtarizimin e veprimeve, duke lënë gjurmën e auditimit.

10.2. Rekomandimi: Nga Bashkia Belsh të merren masa që përpara fillimit të procedurave të prokurimit publik për kontrata për punë civile dokumentacioni teknik, pjesë përbërëse e dokumenteve standarde të tenderit si projektet, preventivat, relacionet e ndryshme teknike, të jenë të zyrtarizuara.

10.3. Rekomandimi: Nga Bashkia Belsh të merren masa për mos fillimin e procedurave të prokurimit për kontrata për punë civile, pa pasur më parë të depozituar pranë kësaj Bashkie opinionin teknik sipas rastit, me reflektimet përkatëse të saj.

Menjëherë dhe në vijimësi

10. Nga verifikimi rezultoi se: Kryetari i Bashkisë ka urdhëruar që të gjithë Drejtoritë e Bashkisë Belsh, të kenë komunikim nëpërmjet tyre dhe institucioneve në mënyrë shkresore, për të zyrtarizuar dhe dokumentuar veprimet e tyre.

Në proces zbatimi edhe në vijimësi

11.1. Rekomandimi: Nga Titullari i Bashkisë Belsh, të merren masa për ngritjen e strukturës së GMS, dhe të caktohet Koordinatori i Riskut, të merren masa për njohjen nga stafi i ligjit për MFK dhe komponentëve të tij, për hartimin dhe miratimin e një strategjie të risqeve, me qëllim menaxhimin e riskut, ku të bëhet identifikimi, analiza dhe kontrolli i risqeve që mund të kenë impakt në arritjen e objektivave të institucionit. Të kryejë investime në programe kompjuterike të licencuara në shërbim të njësisë si dhe të kryejë procedura në drejtim të ruajtjes së të dhënave nga ndërhyrjet e paautorizuara. Hartimin dhe zhvillimin e programeve të trajnimeve për ngritjen profesionale të stafit. Të sigurojë raportime të vazhdueshme nga menaxherët e programeve realizimin e objektivave mbi bazë produkti dhe impakti. Vendosijen e një sistemi komunikimi që të ofrojë informacionin e duhur për të gjithë punonjësit, menaxherët e lartë dhe titullarin e njësisë.

Menjëherë

11. Nga verifikimi rezultoi se: Me urdhërin e brendshëm nr. 756 Prot., datë 09.03.2022 është ngritur Struktura e GMS, si dhe me urdhërin nr. 1021 Prot., datë 06.04.2022 është caktuar koordinatori i riskut.

Zbatuar

12.1. Rekomandimi: Kryetari i Bashkisë Belsh, të marrë masa për organizimin e shërbimit të auditimit të brendshëm, në një nga format e përshtatshme që përcakton kuadri ligjor.

Menjëherë

12. Nga verifikimi rezultoi se: Kryetari i Bashkisë Belsh me urdhërin e brendëshëm nr. 1, datë 14.04.2022, ka urdhëruar Drejtorinë e Burimeve Njerëzore të bëjë njoftimin për vendin vakand për organizimin e shërbimit të auditimit të brendshëm. Nga Drejtoria e Burimeve Njerëzore është shpallur vendi vakant për auditimin e brendshëm për Bashkinë Belsh, me njoftimin me nr. 1115 prot. datë 14.04.2022.

Zbatuar

13.1. Rekonmandimi: Nga Drejtoria Ekonomike e Bashkisë Belsh të bëhet sistemimi në kontabilitet, respektivisht për:

- llogarinë nr. 231 “Investime në proces” dhe llogarinë nr. 213 “Rrugë, rrjete dhe vepra ujore” me mbylljen e bilancit të vitit pasardhës, për vlerën kontabël prej 85,321,966 lekë të 3 objekteve të cilat janë marrë në dorëzim, duke kryer veprimin kontabël në debi të llogarisë nr.215 dhe në kredi të llogarisë nr. 251.

- llogarinë nr. 230 “Investime në proces” dhe llogarinë nr. 202 “Studime dhe kërkime” me mbylljen e bilancit të vitit pasardhës, për vlerën kontabël prej 3,445,200 lekë të 3 projekteve të cilat janë marrë në dorëzim, duke kryer veprimin kontabël në debi të llogarisë nr.202 dhe në kredi të llogarisë nr.230.

Me mbylljen e pasqyrave financiare të vitit 2021

13. Nga verifikimi rezultoi se: Kryetari i Bashkisë Belsh ka ngritur Urdhërin nr. 14, datë 15.04.2022, ku është urdhëruar Drejtoria e Financës dhe të Ardhurave Vendore që të marrë masa për hedhjen e këtyre vlerave kontabël në pasqyrat financiare të vitit 2022 pasi pasqyrat financiare të vitit 2021 janë mbyllur dhe dorëzuar përpara se të vinte raporti përfundimtar nga Kontrolli i Lartë i Shtetit.

Në proces zbatimi, në mbylljen e pasqyrave financiare të vitit 2022

14.1. Rekomandimi: Nga Drejtoria Ekonomike e Bashkisë Belsh të bëhet sistemimi në kontabilitet i llogarisë nr. 231 “Investime në proces”, duke kryer veprimin kontabël në debi të llogarisë nr. 231 për shumën prej 19,444,097 lekë, të shpronësimeve të likuiduara nga Ministria e Infrastrukturës dhe Energjetikës, dhe në momentin e përfundimit të projektit “Ansambli i Rilindjes Urbane Belsh”, vlera e plotë e investimit të kapitalizohet te klasa e Aktiveve Afatgjata Materiale.

Me mbylljen e pasqyrave financiare të vitit 2021

14. Nga verifikimi rezultoi se: Kryetari i Bashkisë Belsh ka ngritur Urdhërin nr. 15, datë 15.04.2022 ku është urdhëruar Drejtoria e Financës dhe të Ardhurave Vendore që të marrë masa për kryerjen e veprimit kontabël në debi të llogarisë nr. 231 në vlerën 19,444,097 lekë lidhur me shpronësimet e likuiduara nga Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë si dhe në përfundim të kapitalizohet tek klasa e aktiveve afatgjata materiale.

Në proces zbatimi, në mbylljen e pasqyrave financiare të vitit 2022

15.1. Rekomandimi: Nga Drejtoria Ekonomike e Bashkisë Belsh, të bëhet regjistrimi në kontabilitet i 2 projekteve të dhuruara në llogarinë nr. 202 “Studime dhe Kërkime” duke u bazuar në dokumentacion shoqërues (marrëveshja/akti i dhurimit), si dhe Titullari i Institucionit të autorizojë rivlerësimin e tyre.

Me mbylljen e pasqyrave financiare të vitit 2021

15. Nga verifikimi rezultoi se: Kryetari i Bashkisë Belsh ka ngritur Urdhërin nr. 16, datë 15.04.2022, ku është urdhëruar Drejtoria e Financës dhe të Ardhurave Vendore për të bërë hyrjen në magazinë si dhe hedhjen e këtyre projekteve të dhuruara në pasqyrat financiare të vitit 2022 në llogarinë nr. 202 “Studime dhe kërkime” pasi pasqyrat financiare të vitit 2021 janë mbyllur dhe dorëzuar përpara se të vinte raporti përfundimtar nga Kontrolli i Lartë i shtetit.

Në proces zbatimi, në mbylljen e pasqyrave financiare të vitit 2022

16.1. Rekomandimi: Nga Bashkia Belsh, të merren masa nga Nëpunësi Zbatues ku të krijohet e mbahet regjistri i aktiveve të njësisë, duke specifikuar në mënyrë analitike secilin aktiv me informacione në lidhje me: datën e hyrjes ose marrjes në dorëzim, përshkrimin e aktivit, vlerën e blerjes, datën e daljes në përdorim, datë e skadencës, vlerën e shpenzimeve kapitale të mëpasshme që sjellin rritje të vlerës së aktivit, vendndodhjen, personin përgjegjës, vlerën e akumuluar të amortizimit, kohën e shërbimeve të mirëmbajtjes, vlerën e akumuluar të shpenzimeve të mirëmbajtjes, datën e daljes nga pronësia.

Menjëherë

16. Nga verifikimi rezultoi se: Kryetari i Bashkisë Belsh ka ngritur Urdhërin nr. 17, datë 15.04.2022 ku është urdhëruar Drejtoria e Financës dhe të Ardhurave Vendore në bashkëpunim me specialstin e magazinës të krijojnë një regjister kontabël ku të shënohen aktivet e njësisë dhe të specifikohet në mënyrë analitike secili aktiv.

Në proces zbatimi

17.1. Rekomandimi: Nga Bashkia Belsh, të merren masa nga Titullari i Institucionit ku të nxirren përgjegjësitë për komisionet që kanë kryer nxjerrjen jashtë përdorimit të materialeve me profil drusor dhe metalik duke mos i bërë hyrje në magazinë dhe më pas të shiteshin në formë ankandi.

Grupi i Menaxhimit Strategjik, për vitin ekzistues të hartojë një procedurë të drejtë dhe në përputhje me Udhëzimin nr. 30 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit Publik”, për komisionet që do të ngarkohen për vlerësimin dhe asgjëzimin e materialeve të propozuara për nxjerrje jashtë përdorimit.

Menjëherë

17. Nga verifikimi rezultoi se: Kryetari i Bashkisë Belsh me urdhërin nr. 18 Prot., datë 15.04.2022 ka urdhëruar Grupin e Menaxhimit Strategjik në bashkëpunim me Drejtorinë e Financës dhe të Ardhurave Vendore të hartojnë një procedurë të drejtë, mbështetur në Udhëzimin nr. 30 datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e Aktiveve në Njësinë e sektorit Publik”, për vlerësimin dhe asgjësimin e materialeve të propozuara për tu nxjerrë jashtë përdorimit.

Në proces zbatimi

18.1. Rekomandimi: Nga Bashkia Belsh, nëpërmjet Nëpunësit zbatues, të merren masa për të bërë sistemimet në kontabilitet dhe regjistrimin e pjesëmarrje 100% në kapitalin aksinar të “Ujësjellës kanalizime” Belsh SHA me vlerë kontabël 45,434,140 lekë, në debi të llogarisë 26 “Pjesëmarrje në kapitalin e vet” dhe kredi të llogarive financiare të klasës 5, për pjesëmarrjen me kapitalin e vet.

Me mbylljen e pasqyrave financiare të vitit 2021

18. Nga verifikimi rezultoi se: Kryetari i Bashkisë Belsh me Urdhërin nr. 19, datë 15.04.2022 ka urdhëruar Drejtorinë e Financës dhe të Ardhurave Vendore dhe Sektorin e tatim-taksave të bëjë sistemimet në kontabilitet dhe regjistrin e pjesëmarrjes të vlerës kontabël të “Ujësjellës kanalizime Belsh” në pasqyrat financiare të vitit 2022, pasi pasqyrat financiare të vitit 2021 janë mbyllur dhe dorëzuar përpara se të vinte raporti përfundimtar nga Kontrolli i Lartë i Shtetit.

Në proces zbatimi

19.1. Rekomandimi: Nga Bashkia Belsh, nëpërmjet Nëpunësit Zbatues, të merren masa për të bërë sistemimet në kontabilitet të llogarisë 468 “Debitorë të ndryshëm” duke e debituar për vlerën 6,520,911 lekë për vitin 2018, për vlerën 7,644,902 lekë për vitin 2019 dhe për vlerën 11,126,626 lekë për vitin 2020, për debitorët nga taksat dhe tarifat vendore.

Gjithashtu të sistemohet e ardhura e akumuluar ndër vite nga taksat dhe tarifat vendore, për secilin vit përkatës në llogarinë 1210 “Rezultat i mbartur i seksionit të funksionimit” të vitit në vazhdim.

Me mbylljen e Pasqyrave Financiare të vitit 2021

19. Nga verifikimi rezultoi se: Kryetari i Bashkisë Belsh me urdhërin nr. 6, datë 14.04.2022 ka urdhëruar Sektorin e Tatim-taksave të bëjë sistemimet në kontabilitet pasqyrat financiare të vitit 2022 pasi pasqyrat financiare të vitit 2021 janë mbyllur dhe dorëzuar përpara se të vinte raporti përfundimtar nga Kontrolli i Lartë i shtetit në llogarisë 468 “Debitorë tëndryshëm” duke debituar në vlerën përkatësisht 6,320,911 lekë për vitin 2018, 7,644,902 lekë për vitin 2019 dhe 11,126,626 lekë për vitin 2020, si dhe të sistemohen të ardhurat e akumuluar ndër vite nga taksat dhe tarifat vendore në llogarinë 1210 “Rezultat i mbartur i seksionit të funksionimit”. Nga Ana e zyrës së tatim –taksave është bërë njoftimi i debitorëve të ndryshëm me shkresë njoftim detyrimi ose “letër kujtesë për pagesë”.

Në proces zbatimi, në mbylljen e pasqyrave financiare të vitit 2022

20.1. Rekomandimi: Nga Bashkia Belsh, nëpërmjet Drejtorisë Ekonomike, të merren masa që të evidentohen detyrimet në pasqyrat financiare duke i njohur në çastin e ndodhjes si shpenzime, pavarësisht nga data e pagesës së tyre nga llogaritë financiare.

Nga Drejtoria Ekonomike të merren masa për të bërë sistemimet në kontabilitet të llogarisë nr. 486 “Shpenzime të periudhave të ardhshme” dhe kundër partisë së saj 467 “Kreditorë të ndryshëm” për shumën 270,312,270 lekë për vitin ushtrimor 2020. Këto veprime të kryhen me mbylljen e pasqyrave financiare të vitit 2021.

Nga ana e Bashkisë Belsh, pas saktësimit të detyrimeve të prapambetura, duhet të merren masa për raportimin e tyre në Ministrinë e Financave.

Me mbylljen e pasqyrave financiare të vitit 2021

20. Nga verifikimi rezultoi se: Kryetari i Bashkisë Belsh me urdhërin nr. 20, datë 15.04.2022 ka urdhëruar Drejtorinë e Financës dhe të Ardhurave Vendore të bëjë saktësimin e detyrimeve që rrjedhin nga shpronësimet për realizimin e projekteve publike në pasqyrat financiare të vitit 2022 pasi pasqyrat financiare të vitit 2021 janë mbyllur dhe dorëzuar përpara se të vinte raporti përfundimtar nga Kontrolli i Lartë i shtetit dhe kontabilizimi i tyre në llogarisë 486 “Shpenzime të periudhave të ardhshme”.

Në proces zbatimi edhe në vijimësi

21.1. Rekomandimi: Bashkia Belsh duhet të marrë masa për evidentimin e të gjithë subjekteve që deklarojnë mbyllje aktivitet nëse deklarimi është i saktë si dhe regjistrimin e Subjekteve që ushtrojnë aktivitet pa leje dhe të paregjistruar në QKB. Bashkia Belsh duhet të marrë informacion nga Drejtoria Rajonale Tatimore Elbasan mbi xhiron e subjekteve për të evidentuar numrin e subjekteve fizik/juridik si dhe mbi bazën e të ardhurave të realizuara të bëhet aplikimi i taksave dhe tarifave vendore.

Menjëherë dhe në vijimësi

21. Nga verifikimi rezultoi se: Kryetari i Bashkisë Belsh me urdhërin nr. 7, datë 14.04.2022 ka urdhëruar Sektorin e tatim-taksave të bëjë verifikimet në terren të të gjithë subjekteve që kanë deklaruar në QKB se e kanë mbyllur aktivitetin tyre, nëse deklarimi i tyre është i saktë dhe të bëhet regjistrimi i atyre subjekteve që ushtrojnë aktivitet pa leje dhe si të mbajnë korrespondencë të rregullt me QKR dhe me Drejtorinë Rajonale Tatimore Elbasan në lidhje me xhirot që realizojnë këto subjektet për të bërë një aplikim të saktë të taksave dhe tarifave vendore.

Zbatuar

22.1. Rekomandimi: Bashkia Belsh duhet të marrë masa që në të ardhmen të kryejë një proces planifikimi sa më real si dhe më kryesorja të ketë rritje të nivelit të të ardhurave dhe arkëtimit të tyre duke kryer periodikisht analiza për ecurinë duke nxjerrë objektivat përkatëse, në mënyrë të tillë që në fund të periudhave ushtrimore të ulet gjendja e faturave të palikujduara dhe borxhi.

Menjëherë dhe në vijimësi

22. Nga verifikimi rezultoi se: Kryetari i Bashkisë Belsh me urdhërin nr. 21, datë 15.04.2022 ka urdhëruar Drejtorinë e Financës dhe të Ardhurave Vendore që në bashkëpunim me Sektorin e tatim-taksave të bëjnë planifikim sa më real për njoftimin tatimpaguesve familjarë nëpërmjet dërgimit në rrugë postare në mënyrë që të ketë rritje të të ardhurave.

Zbatuar pjesërisht

23.1. Rekomandimi: Nga Bashkia Belsh, të merren masat e nevojshme për të ndjekur me prioritet zbatimin e masave që forcojnë disiplinën financiare dhe rrisin përgjegjshmërinë e nëpunësve shtetërore. Për të gjitha detyrimet e mundshme për t'u ri kërkuar, të vijohet me procedurat administrative dhe ligjore për të siguruar arkëtimin e shumave në buxhetin e bashkisë Belsh. Të zbatohen plotësisht rekomandimet e përcaktuara dhe ri kërkuara nga KLSH-ja me shkresën nr. 06/9, datë 14.05.2018 të KLSH-së.

Menjëherë

23. Nga verifikimi rezultoi se: Në lidhje me zbatimin e rekomandimeve të lëna nga auditi i ushtruar në vitin 2018 nuk është marrë asnjë masë nga propozimet e APP-së për dënimet me gjobë për 18 persona, pasi procedurat në të cilën këta persona kanë qenë i përfshirë, janë në proces hetimor nga prokuroria bazuar në shkresën nr. 1675 Prot., datë 25.06.2018, me vendim sekuestrimi i dosjeve, për këtë arsye nuk është kryer asnjë veprim i mëtijshëm nga ana e Bashkisë.

Në proces zbatimi

24.1. Rekomandimi: Nga DPZHT Bashkia Belsh të merren masa konkrete për:

- mos lëshimin e lejeve të ndërtimit pa u pajisur fillimisht me vërtetim për Riskun.
- mos lëshimin e lejeve të ndërtimit pa u pajisur me miratimet nga institucionet që duhet.
- mos lëshimin e lejeve të ndërtimit pa u respektuar distanca nga objekti me kufirin e pronës si dhe distanca nga objekti në objekt.
- mos lëshimin e lejeve të ndërtimit pa u zbatuar koeficienti i shfrytëzimit dhe intensitetit të lejuar.

Menjëherë dhe në vijimësi.

24. Nga verifikimi rezultoi se: Kryetari i Bashkisë Belsh në urdhërin e brendshëm nr. 3, datë 14.04.2022 ka Urdhëruar Drejtorinë e Urbanistikës që të mos lëshojë më leje ndërtimi: 1. pa u pajisur me vërtetim për riskun, 2. pa marrë miratimin e institucioneve përkatëse, 3. të respektohet distanca nga objekti në objekt dhe nga objekti me kufinjtë e pronës.

Në proces zbatimi

25.1. Rekomandimi: Titullari i Bashkisë Belsh në bashkëpunim me Drejtorinë e Planifikimit dhe Kontrollit të Zhvillimit të Territorit, të marrin masa që në vazhdimësi të miratojnë leje infrastrukturore vetëm atëherë kur të jetë hartuar dhe plotësuar i gjithë dokumentacioni tekniko ligjor të parashikuar në kuadrin ligjor në fushën e planifikimit dhe kontrollit të territorit.

Në vijimësi

25. Nga verifikimi rezultoi se: Kryetari i Bashkisë Belsh me urdhërin nr. 3 datë 14.04.2022 ka Urdhëruar Drejtorinë e Urbanistikës që të mos lëshojë më leje infrastrukturore pa qenë i plotësuar i gjithë dokumentacioni tekniko-ligjor të parashikuar në fushën e planifikimit dhe kontrollit të territorit.

Në proces zbatimi

26.1. Rekomandimi: Nga Bashkia Belsh, bazuar në faktin që kontrata e shërbimit është në proces (5 vite) të merren masa për rakordimin e diferencës, nga Kontraktori “K” SHPK vlerë kjo e cila duhet të argumentohet saktë në dokumentacionin justifikues dhe në situacionet mujore progresive të zërave të shërbimeve pa rritur ose zvogëluar vlerën 26,989 lekë sipas përcaktimeve të aneksit nr. I të kontratës në situacion mujor.

Menjëherë

2.2. Nga verifikimi rezultoi se: Me shkresën me nr. 1031 datë 07.04.2022 është dërguar shkresë kontraktorit “K” shpk ku i kërkohet saktësimi i diferencës dhe argumentimi i saktë në situacionet mujore progresive të zërave të shërbimeve.

Zbatuar pjesërisht

27.1. Rekomandimi: Titullari i Bashkisë Belsh, të marrë masa që të ngrejë grup pune me specialistë të fushës në bashkëpunim me mbikëqyrësin e punimeve, që të vlerësojnë e të analizojnë volumet për zërat e punimeve në objektin “Rikonstruksionii i shkollës 9-vjecare Seferan” të cilat rezultuan të paargumentuara qartësisht në librezën e masave (fakt-librezë) nga sipërmarrësi dhe mbikëqyrësi i punimeve, dhe të realizohet pasqyrimi me saktësi sipas faktit në librezën e masave.

Menjëherë

27. Nga verifikimi rezultoi se: Kryetari i Bashkisë Belsh me urdhërin nr.4 datë 14.04.2022 ka urdhëruar Drejtorinë e urbanistikës që në bashkëpunim me një grup pune me përbërje po nga kjo zyrë së bashku me sipërmarrësin dhe mbikëqyrësin e punimeve që të bëjnë saktësimin e zërave të punimeve të përcaktuara si të paargumentuar në raport dhe pasqyrimi i tyre në librezën e masave .

Pa zbatuar

B. MASA PËR SHPËRBLIM DËMI

Janë rekomanduar 4 masa për shpërblim dëmi, lëshuar Urdhërat e Shpërblimit të dëmit për pagesën në mënyrë vullnetare në vlerën **1,249,341 lekë**, në të kundërtën do të bëhen paditë ligjore, sipas rekomandimeve të KLSH, si më poshtë:

1.1. Rekomandimi: Nga Bashkia Belsh, të merren masa për arkëtimin e vlerës prej **234,221** lekë pa TVSH nga Kontraktori JV “E.” Shpk & “I.” Shpk, në cilësinë e sipërmarrësit në kontratën me nr. -- prot, datë 07.08.2019 të kontratës me objekt “*Rikonstruksion i shkollës së mesme Sami Frashëri*”, Bashkia Belsh, vlerë kjo e cila përfaqëson dëm ekonomik në buxhetin e njësisë vendore, si rrjedhojë e situacionimit të punimeve të pakryera jo në përputhje me specifikimet teknike.

2.1. Rekomandimi: Nga Bashkia Belsh, të merren masa për arkëtimin e vlerës prej **324,400** lekë pa TVSH nga Kontraktori BOE “C.” Shpk & “B.” Shpk & “E.” Shpk, përfaqësuar nga OE “E.” Shpk, në cilësinë e sipërmarrësit në kontratën me nr. 1737/12 prot, datë 07.08.2019 të kontratës me objekt “*Furnizimi me ujë të pijshëm i Zonës së Dumresë, Bashkia Belsh, (Faza e Parë)*”, Bashkia Belsh, vlerë kjo e cila përfaqëson dëm ekonomik në buxhetin e njësisë vendore, si rrjedhojë e situacionimit të punimeve të pakryera në volumet e situacionuara.

3.1. Rekomandimi: Nga auditimi i zbatimit të punimeve të ndërtimit të kontratës për punë publike me objekt “*Rikualifikim Urban i Fasadave të Qendrës Belsh*”, me vlerë 21,102,624lekë me TVSH, fituar nga BOE “F.C. Shpk” & “V.H.” Shpk, rezultuan diferenca volumesh në zëra punime ndërtimi si dhe volume të paargumentuara, në vlerën **559,320 lekë pa TVSH**. Veprimet e mësipërme janë në kundërshtim me kontratën e sipërmarrjes së punimeve nr. 291/11 prot datë 30.01.2019 të lidhur mes Autoritetit Kontraktor Bashkisë Belsh dhe BOE “F.C. Shpk” & “V.H.” Shpk.

4.1. Rekomandimi: Nga Bashkia Belsh, të merren masa për arkëtimin e vlerës prej 559,320 lekë pa TVSH nga BOE “F.C. Shpk” & “V.H.” Shpk, në cilësinë e sipërmarrësit në kontratën me nr. 291/11 prot, datë 30.01.2019 të kontratës me objekt “Rikualifikim Urban i Fasadave të Qendrës Belsh”, vlerë kjo e cila përfaqëson dëm ekonomik në buxhetin e njësisë vendore, si rrjedhojë e situacionimit të punimeve të pakryera në volumet e situacionuara apo me të argumentuara me dokumentacion teknik, si foto, proces verbal, etj.

Deri më datë 30.05.2022

Nga verifikimi rezultoi se: Bazuar në rekomandimin nr. 1, 2, 3 dhe 4, është ngritur Urdhëri nr. 5, datë 14.04.2022 ku është urdhëruar Sektori i Tatim-taksave dhe Zyra juridike të bëjnë njoftimet për pagesën vullnetare të vlerës (shpërblim dëmi) ngarkuar për secilin subjekt (3 subjektet) dhe zyra Juridike të bëjë paditë ligjore në një fazë të mëvonshme nëse këto pagesa nuk kryen vullnetarisht. Me shkresat nr. 1578-1581, datë 31.05.2022 është dërguar shkresë 4 subjekteve të lartpërmendur nga sektori i taksave dhe tatimeve për njoftim pagese vullnetare pranë bashkisë duke ju njoftuar dhe masa shpërblim dëmi.

Në proces zbatimi

C. MASA PËR ELEMENIMIN E EFEKTEVE NEGATIVE TË KONSTATUARA NË ADMINITRIMIN E FONDEVE PUBLIKE DHE PËR MENAXHIMIN ME EKONOMICITET, EFICIENTË DHE EFEKTIVITET TË FONDEVE PUUBLIKE.

1.1. Rekomandimi: Sektori i Taksave dhe Tarifave Vendore, Bashkia Belsh të marrë masat duke ndjekur të gjitha rrugët administrative e ligjore për arkëtimin e detyrimeve të pa arkëtuara të subjekteve fizik/juridik, për të gjitha detyrimet tatimore të pa mbledhura për 160 subjekte në vlerën 3,988,885 lekë, e pa kontabilizuar, 1,484 familje për taksë toke, taksë ndërtese, taksë trualli dhe tarifa vendore, në vlerën prej 5,042,048 lekë, debitorë nga toka bujqësore 2,772 familje në vlerën 66,235,729 lekë, si dhe nga taksa mbi ndikimin në infrastrukturë 22 subjekte në vlerën 749,670 lekë, bazuar në neni 70, pika 3 “E drejta për të nxjerrë njoftimin e vlerësimit tatimor” ligji nr.9920, datë 19.05.2008 “Për Procedurat tatimore” i ndryshuar, duke ndjekur rrugët e mëposhtme:

T’u dërgohen bankave të nivelit të dytë urdhër bllokime në llogarit bankare;

- T’i dërgohet Drejtorisë Rajonale të Transportit, kërkesa për vendosje barrë siguruese (për mjetet) dhe në ASHK (për pasuritë e paluajtshme);
- Në funksion mbledhjes së detyrimit të papaguar, Sektori i Taksave dhe Tarifave Vendore, të angazhojë strukturat e tij, për të verifikuar dhe monitoruar në vend aktivitetin tregtar të tatim paguesit, me qëllim konfiskimin në fund të çdo dite të një shume jo më pak se 50 % të qarkullimit të realizuar;
- Nëse edhe pas njoftimeve zyrtare subjektet, nuk pranojnë të paguajnë detyrimet, Sektori i Taksave dhe Tarifave Vendore dhe Sektori Juridik, të marrin masa administrative, apo sekuestro dhe pas shterimit të këtyre masave të bëhet kallëzim penal.

Menjëherë

Nga verifikimi rezultoi se: Bazuar në rekomandimin nr. 1, është ngritur Urdhëri nr. 8, datë 14.04.2022, ku është urdhëruar Sektori i Tatim-taksave të bëjë njoftimet për arkëtimin e detyrimeve të paarkëtuara nga subjektet fizik/juridik ,për të gjitha detyrimet tatimore të pa mbledhura për 160 subjekte në vlerën 3 988 885 lekë,për 1484 familje për taksën e tokës ,taksë ndërte ,taksë trualli dhe tarifa vendore me vlerë5 042 048 lekë ,debitorë nga toka bujqësore 2772 familje në vlerën 66 235 729 lekë duke ndjekur më parë rrugën administrative dhe më pas gjyqësore.

Me shkresat nr. 297, 298 dhe 299, datë 28.01. 2022, shkresën 335 datë 31.01.2022, shkresën nr. 343 datë 01.02.2022 dhe shkresën nr. 570 datë 18.02.2022 nga sektori i taksave dhe tatimeve

janë njoftuar subjektet për pagesën e taksave familjare, taksave të tokës, taksë ndërtese si dhe taksave të tjera .

Në proces zbatimi

C1. MASA PËR ELEMENIMIN E SUBJEKTEVE LIDHUR ME LLOGARITJEN EDETYRIMEVE PËR TAKSA DHE TARIFA VENDORE NE TE ARDHURA E MUNGUARA NE BASHKINË BELSH.

1.1. Rekomandimi: Bashkia Belsh duhet të marrë masa për evidentimin e të gjithë personave të pajisur me certifikatë pronësie të ndarjes së tokës bujqësore sipas të dhënave të sektorit të bujqësisë për planifikimin e të ardhurave nga taksa e tokës bujqësore në shumën prej **22,046,823 lekë**, si e ardhur e munguar në buxhetin e Bashkisë Belsh.

Menjëherë

1. Nga verifikimi rezultoi se: Bazuar në rekomandimin nr. 1, është ngritur Urdhëri nr. 9, datë 14.04.2022, ku është urdhëruar Sektori i Tatim-taksave të marrë masa për evidentimin e të gjithë personave të pajisur me certifikatë pronësie të ndarjes së tokës bujqësore sipas të dhënave të sektorit të bujqësisë për planifikimin e të ardhurave nga taksa e tokës bujqësore në shumën prej 22,046,823 lekë, si e ardhur e munguar dhe të bashkëpunojë me Drejtorinë e Bujqësisë për marrjen e masave të nevojshme dhe përcaktimin e kategorisë së tokës për çdo famije duke ndjekur të gjitha rrugët administrative e ligjore për arkëtimin e vlerës.

Me shkresën me nr. 1245 datë 28.04.2022 nga sektori i taksave dhe tatimeve janë njoftuar Drejtoria e Bujqësisë pranë Bashkisë bashkëpunim për ti mundësuar një (printim nr .3)me qëllim kategorizimin e sipërfaqeve të tokës.

Zbatuar pjesërisht

2.1. Rekomandimi: Bashkia Belsh të marrë masa për arkëtimin e shumës prej **1,753,576 lekë** si rezultat i mos aplikimit të tarifave për shfrytëzim të sipërfaqeve pyjore dhe kullimore për 4 operatorë ekonomikë, që janë pajisur me leje minerare nga MIE respektivisht për subjektet si më poshtë:

- Subjekti “A.D.” shpk, për vlerën prej **84,216 lekë**;
- Subjekti “J.” shpk, për vlerën prej **154,000 lekë**;
- Subjekti “I.E.” shpk, për vlerën prej **1,203,840 lekë**;
- Subjekti “H.” shpk, për vlerën prej **311,520 lekë**.

Menjëherë

2. Nga verifikimi rezultoi se: Bazuar në rekomandimin nr. 2, është ngritur Urdhëri nr. 10, datë 14.04.2022, ku është urdhëruar Sektori i Tatim-taksave të marrë masa për arkëtimin e shumës prej 1,753,576 lekë si rezultat i mos aplikimit të tarifave për shfrytëzimin e sipërfaqeve pyjore dhe kullimore për 4operatorë ekonomik të pajisur me leje minerare nga MIE.

Me shkresat me nr. 1653-1656 datë 07.06.2022 është dërguar shkresë 4 subjekteve të lartpërmendur nga sektori i taksave dhe tatimeve për njoftim për arkëtimin e taksave dhe tarifave për shfrytëzimin e sipërfaqeve pyjore dhe kullimore.

Në proces zbatimi

3.1. Rekomandimi: Bashkia Belsh të marrë masa për arkëtimin e detyrimit prej **13,700,000 lekë**, për subjektet që tregtojnë karburant me pakicë dhe që janë të pa pajisur me autorizim/licencë, për tregtimin e karburanteve kundrejt tarifës së përcaktuar në VKM nr. 970, datë 02.12.2015 ndryshuar me VKM nr. 344 datë 19.04.2017, respektivisht për subjektet si në tabelë:

Nr.	Subjekti	Vlera në lekë
1	“M.V.” shpk	600,000
2	“M.O.” shpk	800,000
3	“S.P.” shpk	600,000

4	"H." shpk	600,000
5	"K.O." shpk	400,000
6	"M.O." shpk	200,000
7	"F.O." shpk	600,000
8	"V.F." shpk	600,000
9	"R." shpk	600,000
10	"K." shpk	600,000
11	"D.O." shpk	1,000,000
12	"Z." shpk	1,000,000
13	"D.O." shpk	1,000,000
14	"M.O." shpk	1,000,000
15	"G.O." shpk	1,000,000
16	"V.E." shpk	1,000,000
17	"K." shpk	1,000,000
18	"H.O." shpk	1,000,000
19	"A.G.D." shpk	100,000

Menjëherë

3. Nga verifikimi rezultoi se: Bazuar në rekomandimin nr. 3, është ngritur Urdhëri nr. 11, datë 15.04.2022, ku është urdhëruar Sektori i Tatim-taksave të marrë masa për njoftimin dhe verifikimin në terren për subjektet që tregtojnë karburant me pakicë dhe që janë të papajisur me autorizim/liçencë, për tregtimin e karburanteve si dhe arkëtimin e detyrimit prej 13,700,000 lekë nga këto subjekte. Ndërkohë nga sektori i tatim-taksave është kryer verifikimi në terren nga inspektorët e taksave dhe në bashkëpunim me policinë bashkiake janë bërë bllokime të pikave të karburanteve që kanë rezultuar të parregullt.

Me shkresën me nr. 2057 datë 21.07.2022 është dërguar shkresë të gjithë listës së subjekteve të konstatuar nga Auditi i KLSH-së nga sektori i taksave dhe tatimeve për njoftim për arkëtimin e tarifës së autorizimit/liçensës për tregtimin e karburanteve.

Zbatuar pjesërisht

D. MASA DISIPLINORE.

Me urdhërin e brendshëm nr. 2, datë 14.04.2022 është urdhëruar Drejtoria e Burimeve Njerëzore dhe komisioni disiplinor i Bashkisë Belsh për shqyrtimin e shkeljeve të konstatuara në raportin e KLSH dhe të fillojë procedurat për të dhënë masën disiplinore sipas analizës në raportin e KLSH për pikën E.

Menjëherë

2.2. Nga verifikimi rezultoi se: Komisioni disiplinor i ngritur nga titullari me shkresë nr. 1120/1 datë 14.04.2022, ka kryer një mbledhje dhe kanë dokumentuar me procesverbal veprimtarinë e tyre, por nuk kanë marrë asnjë vendim.

Zbatuar pjesërisht

Titulli i Gjetjes: Mangësi dhe parregullsi në zbatimin e Rekomandimeve të lëna nga auditimi i fundit i KLSH-së.

Situata: Nga verifikimi i dokumentacionit për zbatimin e rekomandimeve, në mënyrë të përmblodhur zbatimi i rekomandimeve paraqitet si më poshtë:

Zbatimi i rekomandimeve të lëna në auditimet e mëparshme të evidentuara është dërguar nga ana e KLSH-së me Raport Përfundimtar, me shkresën nr. 1000/18 Prot. datë 24.03.2022.

Nga auditimi i KLSH-së në Bashkinë Belsh, janë lënë gjithsej **35** rekomandime për përmirësimin e gjendjes, të cilat paraqiten si më poshtë:

- Për **18 masa** organizative, nga të cilat pikat: 22, 26, janë zbatuar pjesërisht, pikat: 1, 2, 3, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24 dhe 25 janë në proces zbatimi dhe pikat 6, 7, 8, 9 dhe 27 nuk janë zbatuar;

- Për **4 masa** për shpërblim dëmi në vlerën **1,249,341 lekë**, të cilat janë pranuar plotësisht, duke dërguar njoftimet përkatëse për pagesë vullnetare dhe janë në proces zbatimi;
- Për **1 masë** për eliminimin e efekteve negative të konstatuara në adminitrimin e fondeve publike dhe për menaxhimin me ekonomikitet, eficientë dhe efektivitet të fondeve publike për **160** subjekte në vlerën **3,988,885 lekë**, e pakontabilizuar, **1,484** familje për taksë toke, taksë ndërtese, taksë trualli dhe tarifa vendore, në vlerën prej **5,042,048 lekë**, debitorë nga toka bujqësore **2,772** familje në vlerën **66,235,729 lekë**, si dhe nga taksa mbi ndikimin në infrastrukturë **22** subjekte në vlerën **749,670 lekë**, të cilat janë në proces zbatimi;
- Për **3 masa** për eliminimin e subjekteve lidhur me llogaritjen e detyrimeve për taksat dhe tarifat vendore në të ardhurat e munguara në Bashkinë Belsh, në vlerën **37,500,399 lekë**, të cilat janë pranuar plotësisht, janë në proces zbatimi dhe janë zbatuar pjesërisht;
- Për masat disiplinore për punonjësit e atakuar (i është rekomanduar kryetarit të bashkisë marrje masash disiplinore bazuar në shkeljet e konstatuara pa emra konkretë). Në bazë të rekomanimit për “*Masa Disiplinore*”, Kryetari i Bashkisë Belsh ka ngritur komisionin disiplinor për shqyrtimin e ecurisë disiplinore sipas rasteve konkrete të punonjësve, bazuar në shkeljet e konstatuara në Raportin Përfundimtar të KLSH-së.

Për sa më sipër, mbajnë përgjegjësi Z. A.T., Kryetar i Bashkisë Belsh, Nëpunës Autorizues; Z. A.N., me detyrë Drejtor i Drejtorisë së shërbimeve financiare, të ardhurave, pronave publike, lejeve dhe licencave; Znj. R.M., me detyrë Nënkyetare e Bashkisë Belsh; Z. J.T., me detyrë Përgjegjës i Sektorit të prokurimeve; Znj. A.L., me detyrë Përgjegjëse e Sektorit juridik; Z. V.I., me detyrë Përgjegjës i Sektorit të lejeve, në Drejtorinë e urbanistikës dhe Z. A.S., Drejtor i Drejtorisë së Burimeve Njerëzore.

(Më hollësisht trajtuar në Aktin e Verifikimit nr. 1, datë 30.12.2022).

Kriteri: Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë, miratuar me ligjin nr. 8417, datë 21.10.1998, nenet 162-165 i ndryshuar, Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (ISSAI) të INTOSAI-t dhe (ISA) IFAC, Ligji nr. 154/2014, datë 27.11.2014 “*Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit*”, neni 15, germa j), neni 30 pika 2 dhe neni 31 “*Raportimi në Kuvend*”.

Shkaku: Neglizhenca dhe mosveprimi sipas kërkesave ligjore kryesisht nga Kryetari i Bashkisë Belsh dhe personat e tjerë të përmendur më sipër, për hartimin e planit të veprimit dhe ngritjen e grupit të punës me personat përgjegjës, me qëllim marrjen e masave dhe zbatimin e rekomandimeve të lëna nga KLSH.

Ndikimi/Efekt: Mungesë efience në arritjen e objektivave dhe politikave të miratuara për Bashkinë Belsh. Mos ndjekje të procedurave në arkëtimin e detyrimeve për masa shpërblim dëmi në vlerën **1,249,341 lekë**.

Rëndësia: E lartë.

Rekomandimi: Rikërkojmë që Kryetari i Bashkisë Belsh të hartojë plan pune të veçantë e të marrë të gjitha masat e duhura ligjore për rizbatimin e rekomandimeve të pa zbatuara të KLSH në auditimin e mëparshëm, dërguar nga KLSH me shkresën 574/9 prot., datë 04.11.2016, përkatësisht:

- Për 18 masa organizative, nga të cilat pikat: 22, 26, janë zbatuar pjesërisht, pikat: 1, 2, 3, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24 dhe 25 janë në proces zbatimi dhe pikat 6, 7, 8, 9 dhe 27 nuk janë zbatuar.
- Për 4 masa shpërblim dëmi në **vlerën 1,249,341 lekë**, të cilat janë në proces zbatimi.
- Për 1 masë për eliminimin e efekteve negative të konstatuara në adminitrimin e fondeve publike dhe për menaxhimin me ekonomikitet, eficientë dhe efektivitet të fondeve publike për **160** subjekte në vlerën **3,988,885 lekë**, e pa kontabilizuar, **1,484** familje për taksë toke, taksë ndërtese, taksë trualli dhe tarifa vendore, në vlerën prej **5,042,048 lekë**, debitorë nga toka bujqësore **2,772** familje në vlerën **66,235,729 lekë**, si dhe nga taksa mbi ndikimin në infrastrukturë **22** subjekte në vlerën **749,670 lekë**, e cila është në proces zbatimi.

- Për 3 masa për eliminimin e subjekteve lidhur me llogaritjen e detyrimeve për taksat dhe tarifat vendore në të ardhurat e munguara në Bashkinë Belsh, në vlerën **37,500,399 lekë**, të cilat janë pranuar plotësisht, janë në proces zbatimi dhe janë zbatuar pjesërisht;
- Për masat disiplinore për punonjësit e atakuar (i është rekomanduar kryetarit të bashkisë marrje masash disiplinore bazuar në shkeljet e konstatuara pa emra konkretë). Në bazë të rekomanimit për “*Masa Disiplinore*”, Kryetari i Bashkisë Belsh ka ngritur komisionin disiplinor për shqyrtimin e ecuresë disiplinore sipas rasteve konkrete të punonjësve, bazuar në shkeljet e konstatuara në Raportin Përfundimtar të KLSH-së.

Menjëherë

2.5. Të ndryshme të dala gjatë auditimit

Gjatë auditimit nuk pati probleme apo çështje të tjera për të audituar jashtë Programit të auditimit.

IV. GJETJET DHE REKOMANDIMET

Për përmirësimin e gjendjes rekomandojmë marrjen e masave si më poshtë:

A. MASA ORGANIZATIVE

1. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se Bashkia Belsh nuk ka ngritur një sistem efektiv të menaxhimit financiar dhe kontrollit të brendshëm, duke mos hartuar një kuadër të plotë rregullash të shkruara për këtë qëllim. Konkretisht janë konstatuar mangësi në 5 komponentët si vijon:

Mjedisi i kontrollit

- Mungojnë procedurat e sinjalizimit të rasteve të parregullsive, mashtrimeve, të veprimeve korruptive, të cilat nuk janë përfshirë as në Rregulloren e Brendshme. Nuk ka programe trajnimi për ruajtjen dhe ngritjen e nivelit profesional të stafit.
- Mungojnë raportet periodike të monitorimit të planit të veprimit të Kontrollit të Brendshëm.
- Nuk janë përcaktuar objektivat konkrete, të matshëm, për secilën drejtori sipas funksioneve që ato mbulojnë.
- Mungon një program strategjik dhe vjetor i trajnimit dhe zhvillimit të stafit.
- Në Rregulloren e Brendshme nuk janë përfshirë funksionimi, detyrat dhe përgjegjësitë e Komisioneve të përhershme, të përkohshme dhe strukturat konsultative të Bashkisë, në të cilin është krijuar Grupi i Menaxhimit Strategjik (GMS) me detyrat dhe përgjegjësitë e tij.

Menaxhimi i Riskut

Nuk ka strategji të menaxhimit të riskut, si dhe regjistër risku, duke mos marrë masa për evidentimin dhe minimizimin e risqeve që çenojnë realizimin e objektivave të institucionit. Mungesa e hartimit të regjistrit të riskut dhe plan-veprimit të MFK dhe riskut, ka sjellë mosidentifikimin dhe mosvlerësimin e të gjitha risqeve të mundshme në të gjithë sistemet e kontrollit të brendshëm, me qëllim hartimin e planeve të plota të veprimit për menaxhimin e riskut. Nuk ka raporte të Auditimit të Brendshëm, nuk trajtohet funksionimi i procesit të menaxhimit të riskut.

- Ky institucion nuk ka bërë vlerësimin e riskut të mashtrimit, pasi nuk ekzistojnë politika dhe procedura lidhur me mashtrimin.

Aktivitetet e Kontrollit

- Bashkia Belsh nuk ka procedurë për ruajtjen e të dhënave të aktiveve.

- Nuk ka një procedurë të përshtatshme për hedhjen e të dhënave në një sistem rezervë (back-up) apo për ruajtjen e tij, pra nuk ka një plan menaxhimi të riskut të TI për rikuperimin e të dhënave në raste fatkeqësish. Nuk ka manuale të përdorimit të sistemit të TI.
- Nuk ka ndarje të detyrave sipas funksionimit të sistemeve të TI, pasi ka vetëm një specialist që mund të kontrollojë të gjitha fazat e funksionimit të TI si instalimin e softuerit, programimin, testimin, menaxhimin e Serverit qendror, sigurimin, mirëmbajtjen dhe administrimin e sistemeve TIK etj. Pra mungon gjurma e auditit për funksionimin e sistemeve të TI të miratuar nga Kryetari.

Informimi dhe komunikimi

- Mungojnë raporte periodike apo publikime vjetore për performancën e bashkisë në lidhje me shërbimet e ofruara publikut.
- Në Rregulloren e Brendshme nuk janë përcaktuar rregulla të shkruara për llojet e raporteve që duhet të përgatiten nga menaxherët kryesorë dhe shpeshësia e këtyre raporteve, me qëllim njohjen e situatës ekonomike, financiare etj., nga Kryetari i Bashkisë.

Monitorimi

- Mungojnë raportimet e menaxherëve për përmbushjen e objektivave mbi bazë impakti dhe produkti.
- Në Bashkinë Belsh mungojnë rregulla të brendshme të miratuara për monitorimin e Sistemit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit.
- Nuk ka sektor të auditimit të brendshëm, për rrjedhojë nuk ka vlerësime për sistemin e kontrollit të brendshëm, në kundërshtim me përcaktimet e ligjit nr. 10296, datë 8.7.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin” i ndryshuar, Manualin e MFK, miratuar me Urdhrin e Ministrisë të Financave nr. 108, datë 17.11.2016.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.1., faqe 19-30 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

1.1. Rekomandimi: Nga Titullari i Bashkisë Belsh, të merren masa për hartimin dhe miratimin e një strategjie të risqeve, me qëllim menaxhimin e riskut, ku të bëhet identifikimi, analiza dhe kontrolli i risqeve të cilat mund të kenë impakt në arritjen e objektivave të institucionit. Të miratohen procedura për hedhjen e të dhënave në një sistem rezervë (back-up) si dhe për ruajtjen e tyre. Të hartohen dhe zhvillohen programe trajnimesh për ngritjen profesionale të stafit. Të përcaktohen rregulla të shkruara për llojet e raporteve të cilat duhet të përgatiten nga stafi për Titullarin, për të gjitha fushat e veprimtarisë së institucionit (të ardhurat, shpenzimet, etj.).

Menjëherë

2. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi rezultoi se Bashkia Belsh, nuk ka strukturë për kryerjen e shërbimit të auditimit të brendshëm. Kryetari i Bashkisë Belsh, në mungesë të strukturës së auditimit të brendshëm, për të realizuar kryerjen e shërbimit të auditimit të njësisë, nuk ka marrë masa për të lidhur marrëveshje me njësi të tjera publike të cilat kanë auditim të brendshëm, veprime në kundërshtim me ligjin nr. 114/2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”, neni 10, shkronja c), ligjin nr. 139/2015 “Për Vetëqeverisjen Vendore”, neni 64, shkronja a), si dhe VKM nr. 83, datë 3.2.2016, “Për miratimin e kritereve të krijimit të njësive të auditimit të brendshëm në sektorin publik”, pikat 3 dhe 6, shkronja a).

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.1., faqe 19-30 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

2.1. Rekomandimi: Kryetari i Bashkisë Belsh, të marrë masa për ngritjen dhe miratimin në strukturën organizative të Bashkisë Belsh, Njësine e Auditimit të Brendshëm për kryerjen e funksioneve kontrolluese të veprimtarisë ekonomike financiare të kësaj njësie vendore. Në rast të mos plotësimit të kësaj strukture me personel të kualifikuar, të shikohet mundësia e lidhjes së aktmarrëveshjes me bashkitë kufitare për kryerjen e këtij shërbimi, si p.sh. Bashkia Elbasan, Cërrik, Kuçovë, Lushnjë, etj.

Menjëherë

3. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se buxhetet vjetore gjatë viteve kanë pësuar ndryshime, duke shtuar disa llogari dhe pakësuar disa të tjera, sipas nevojave të Bashkisë Belsh, si rezultat i çeljeve të reja në llogarinë e njësisë vendore në thesar. Këto veprime tregojnë për planifikime të cilat gjatë vitit ushtrimor nxisin shkurtimin e shpenzimeve ose rishpërndarje të shpeshta mes kapitujve dhe artikujve, duke e kthyer procesin e planifikimit dhe buxhetit, si edhe atë të përlllogaritjes së kostos së produkteve, në një mjet jo real, jo të qëndrueshëm dhe jo efektiv.

Veprimet e mësipërme janë jo në përputhje me ligjin nr. 9936, datë 26.6.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë” nenet 42, 43, 47, 50, 52 dhe 65, me UMF nr. 2 datë 06.02.2012 “Për procedurat standarde të zbatimit të Buxhetit” i ndryshuar, pikat 253 dhe 354.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.2., faqe 30-40 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

3.1. Rekomandimi: Drejtoria Ekonomike, në bashkëpunim me Drejtorinë e planifikimit dhe zhvillimit të territorit, Drejtorinë e burimeve njerëzore dhe shërbimeve të brendshme, Drejtorinë e ndihmës ekonomike, arsimit, kulturës, turizmit dhe sportit, Drejtorinë e shërbimeve utilitare, komunitare dhe administrative, sektorin juridik dhe prokurimeve publike, etj., të kryejnë një proces planifikimi të buxhetit në mënyrë të kujdesshme dhe të përgjegjshme, që programimet e shpenzimeve buxhetore gjatë vitit koherent, të jenë sa më të argumentuara dhe ndryshimet të jenë sa më të vogla dhe vetëm për raste të domosdoshme.

Menjëherë dhe në vijimësi

4. Gjetje nga auditimi: 1. Nga auditimi i pasqyrave financiare të vitit 2021, rezultoi se gjendja e debitorëve në Bashkinë Belsh është në vlerën 8,391,446 lekë, të evidentuara përkatësisht në llogarinë 468 “Debitorë të ndryshëm”.

2. Nga auditimi i të dhënave të disponueshme në sektorin e të ardhurave, rezultoi se në datën 31.12.2021, në Bashkinë Belsh janë 148 subjekte debitoare nga biznesi, në vlerën 7,903,426 lekë, e cila është e pakontabilizuar, si dhe 1,581 familje për taksën e tokës bujqësore, taksën e ndërtesës, taksën e truallit dhe tarifa të ndryshme vendore, në vlerën 5,292,983 lekë, debitorë të tjerë nga toka bujqësore për taksë të planifikuar por të paarkëtuar, janë 2,850 familje në vlerën 64,489,485 lekë, si dhe nga taksa mbi ndikimin në infrastrukturë 104 subjekte në vlerën 2,128,184 lekë, etj. Këto shuma debitoare janë të pakontabilizuara nga Bashkia Belsh dhe përbëjnë mungesë të ardhurash në vlerën totale 81,235,509 lekë.

Bashkia Belsh nuk ka ndërmarrë masat e nevojshme administrative e ligjore për arkëtimin e detyrimeve debitoare të cilat rrjedhin nga taksat dhe tarifatat vendore të cilat mbledhen nga Drejtoria e Taksave, në mospërputhje me Ligjin nr. 9228, datë 29.04.2004 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare” neni 5, 6, 7, 9 dhe 10.

Veprimet dhe mosveprimet e mësipërme janë në mospërputhje me ligjin nr. 9920, datë 19.05.2008 “Për procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, Kreu XI “Mbledhja me forcë e detyrimeve të papaguara”, të neneve 88 deri 104, neni 70, pika 3 “E drejta për të nxjerrë njoftimin e vlerësimit tatimor”, ligji nr. 7895, datë 27.01.1995, “Kodi Penal i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar, neni 181 “Mospagimi i taksave dhe tatimeve”.

(Më hollësisht trajtuar në pikat 2.2 dhe 2.3., faqe 30-51 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

4.1. Rekomandimi: Drejtoria e Financës në Bashkinë Belsh, të marrë masat e nevojshme që të kryhet vlerësimi, si dhe kontabilizimi i plotë dhe i saktë i të drejtave të Bashkisë për arkëtim nga të tretët, në shumën prej 8,391,446 lekë, në llogarinë nr. 468 “Debitorë të ndryshëm”.

4.2. Rekomandimi: Drejtoria e Financës në Bashkinë Belsh, të marrë të gjitha masat për të saktësuar vlerat e paraqitura nga grupi i auditimit të KLSH-së, si dhe për të kontabilizuar vlerën totale 81,235,509 lekë, në llogarinë nr. 468 “Debitorë të ndryshëm”.

Me mbylljen e Pasqyrave Financiare të vitit 2022

5. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se në pasqyrat financiare të Bashkisë Belsh nuk janë kontabilizuar aktivet afatgjata financiare, me vlerë kontabël 45,434,140 lekë, në debi të llogarisë 26 “Pjesëmarrje në kapitalin e vet”, për “Ujësjetllës Kanalizime Belsh” SHA, në kundërshtim me ligjin nr. 9228 datë 29.04.2004 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare” nenet 5, 6, 7, 9 dhe 10, ligjin nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, UMF nr. 64, datë 22.07.2014 “Për shpalljen e Standardeve Kombëtare të Kontabilitetit, të Përmirësuara” dhe Standardit Kombëtar të Kontabilitetit nr. 8 “Të ardhurat”, pika 8, ku përcaktohet njohja fillestare e të ardhurës.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.3., faqe 40-51 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

5.1. Rekomandimi: Drejtoria Ekonomike, Bashkia Belsh, të marrë masa për të bërë sistemimet në kontabilitet dhe regjistrimin e pjesëmarrjes 100% në kapitalin aksionar të “Ujësjetllës Kanalizime Belsh” SHA, me vlerë kontabël 45,434,140 lekë, në debi të llogarisë 26 “Pjesëmarrje në kapitalin e vet” dhe kredi të llogarive financiare të klasës 5, për pjesëmarrjen me kapitalin e vet.

Me mbylljen e Pasqyrave Financiare të vitit 2022

6. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i kontratave të lidhura për investimet në Bashkinë Belsh, rezultoi se për kontrata punimesh të lidhura nga Bashkia Belsh, projekti është kryer nga operatorë ekonomikë privatë, por nuk është kryer rivlerësimi i Aktiveve Afatgjata Jomateriale, si dhe nuk është bërë kontabilizimi i tyre si dhuratë, në llogarinë nr. 202 “Studime dhe Kërkime”, në kundërshtim me UMF nr. 30, datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik”, pika 57.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.3., faqe 40-51 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

6.1. Rekomandimi: Nga Drejtoria Ekonomike e Bashkisë Belsh, të bëhet regjistrimi në kontabilitet i 2 projekteve të dhuruara, në llogarinë nr. 202 “Studime dhe Kërkime” duke u bazuar në dokumentacion shoqërues (marrëveshja/akti i dhurimit), si dhe Titullari i Institucionit të autorizojë rivlerësimin e tyre.

Me mbylljen e Pasqyrave Financiare të vitit 2022

7. Gjetje nga auditimi: Nga verifikimi i dokumentacionit për zbatimin e rekomandimeve, në mënyrë të përmblendhur zbatimi i rekomandimeve paraqitet si më poshtë:

Zbatimi i rekomandimeve të lëna në auditimet e mëparshme të evidentuara është dërguar nga ana e KLSH-së me Raport Përfundimtar, me shkresën nr. 1000/18 Prot. datë 24.03.2022.

Nga auditimi i KLSH-së në Bashkinë Belsh, janë lënë gjithsej **35** rekomandime për përmirësimin e gjendjes, të cilat paraqiten si më poshtë:

- Për **18 masa** organizative, nga të cilat pikat: 22, 26, janë zbatuar pjesërisht, pikat: 1, 2, 3, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24 dhe 25 janë në proces zbatimi dhe pikat 6, 7, 8, 9 dhe 27 nuk janë zbatuar;
- Për **4 masa** për shpërblim dëmi në vlerën **1,249,341 lekë**, të cilat janë pranuar plotësisht, duke dërguar njoftimet përkatëse për pagesë vullnetare dhe janë në proces zbatimi;
- Për **1 masë** për eliminimin e efekteve negative të konstatuara në administrimin e fondeve publike dhe për menaxhimin me ekonomikitet, eficientë dhe efektivitet të fondeve publike për **160** subjekte në vlerën **3,988,885 lekë**, e pakontabilizuar, **1,484** familje për taksë toke, taksë ndërtese, taksë trualli dhe tarifa vendore, në vlerën prej **5,042,048 lekë**, debitorë nga toka bujqësore **2,772** familje në vlerën **66,235,729 lekë**, si dhe nga taksa mbi ndikimin në infrastrukturë **22** subjekte në vlerën **749,670 lekë**, të cilat janë në proces zbatimi;
- Për **3 masa** për eliminimin e subjekteve lidhur me llogaritjen e detyrimeve për taksat dhe tarifatat vendore në të ardhurat e munguara në Bashkinë Belsh, në vlerën **37,500,399 lekë**, të cilat janë pranuar plotësisht, janë në proces zbatimi dhe janë zbatuar pjesërisht;

Për masat disiplinore për punonjësit e atakuar (i është rekomanduar kryetarit të bashkisë marrje masash disiplinore bazuar në shkeljet e konstatuara pa emra konkretë). Në bazë të rekomanimit për “Masa Disiplinore”, Kryetari i Bashkisë Belsh ka ngritur komisionin disiplinor për shqyrtimin e ecurisë disiplinore sipas rasteve konkrete të punonjësve, bazuar në shkeljet e konstatuara në Raportin Përfundimtar të KLSH-së.

Veprimet dhe mosveprimet e mësipërme janë në kundërshtim me ligjin nr. 154, datë 27.11.2014 “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit” neni 15, “Të drejtat e KLSH-së”, germa j, ligjit nr. 68/2017, datë 27.04.2017 “Për financat e vetëqeverisjes vendore”.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.4., faqe 51-64 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

7.1. Rekomandimi: Kryetari i Bashkisë Belsh të marrë masa për zbatimin e plotë të rekomandimeve të zbatuara pjesërisht, të pazbatuara dhe përsheptimin e zbatimit për ato që janë në proces zbatimi, dërguar nga KLSH me shkresën nr. 1000/18 datë 24.3.2022 “Për zbatimin e Rekomandimeve nga auditimi i kryer në Bashkinë Belsh”, duke nxjerrë përgjegjësitë e personave përgjegjës për moszbatimin e tyre.

Menjëherë

B. MASA PËR ELEMENIMIN E EFEKTEVE NEGATIVE TË KONSTATUARA NË ADMINISTRIMIN E FONDEVE PUBLIKE DHE PËR MENAXHIMIN ME EKONOMICITET, EFICENCE DHE EFEKTIVITET TË FONDEVE PUBLIKE

1. Gjetje nga auditimi: Sektori i Taksave Vendore, Bashkia Belsh, për planifikimin e të ardhurave nga taksa për tokën bujqësore, nuk është mbështetur në fondin e disponueshëm, ndarjen sipas kategorisë dhe numrit të familjeve që posedojnë tokë bujqësore. Kështu referuar të dhënave të pasqyrave të mësipërme, konstatojmë se ka mospërputhje të madhe midis planifikimit dhe asaj çfarë duhej të ishte planifikuar sipas bazës së taksueshme. Kjo tregon se Zyra e Taksave, gjatë procesit të përgatitjes së paketës fiskale, nuk është konsultuar me sektorët e tjerë në bashki për të grumbulluar evidencë të saktë dhe për të realizuar një proces sa më real të planifikimit të të ardhurave.

Këto veprime kanë çuar në mosplanifikim të taksës së tokës bujqësore për diferencën prej **27,163,823 lekë, e ardhur e munguar** në buxhetin e Bashkisë Belsh, në mospërputhje me ligjin nr. 9632, datë 30.10.2006 “Për sistemin e taksave vendore”, neni 23.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.2., faqe 30-40 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

1.1. Rekomandimi: Bashkia Belsh, të marrë masa për evidentimin e të gjithë personave të pajisur me certifikatë pronësie të ndarjes së tokës bujqësore sipas të dhënave të sektorit të bujqësisë për planifikimin e të ardhurave nga taksa e tokës bujqësore në shumën prej 27,163,823 lekë, si e ardhur e munguar në buxhetin e Bashkisë Belsh.

Brenda datës 30.6.2023

2. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i të dhënave, rezulton se më datën 31.12.2021 për mospagesën e detyrimeve ndaj Bashkisë Belsh në vlerën gjithsej 81,235,509 lekë, janë debitorë 148 subjekte nga biznesi në vlerën 7,903,426 lekë, e cila është e pa kontabilizuar, si dhe 1581 familje për taksën e tokës bujqësore, taksën e ndërtesës, taksën e truallit dhe tarifa të ndryshme vendore, në vlerën prej 5,292,983 lekë, debitorë nga toka bujqësore 2,850 familje në vlerën 64,489,485 lekë, (taksë e planifikuar por e paarkëtuar), si dhe nga taksa mbi ndikimin në infrastrukturë 104 subjekte në vlerën 2,128,184 lekë, etj., të cilat përbëjnë mungesë të ardhurash në vlerën totale 81,235,509 lekë.

Sektori i Tatim Taksave Vendore në Bashkinë Belsh, në procesin e ndjekur për arkëtimin e detyrimeve nga debitorët e taksave dhe tarifave vendore, ka zbatuar vetëm procedurën e

bllokimit të llogarive bankare në bankat e nivelit të dytë dhe asnjë procedurë tjetër, ku dhe kjo procedurë që në fillimet e saj rezultoi e dështuar pasi sidomos për abonentët familjarë nuk kanë të deklaruar pranë sektorit të taksave nr. llogarie bankare për të vërtetuar nëse këto subjekte operojnë ose jo nëpërmjet bankës.

Veprimet dhe mosveprimet e mësipërme janë në mospërputhje me ligjin nr. 9920, datë 19.05.2008 “Për procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, Kreu XI “Mbledhja me forcë e detyrimeve të papaguara”, të neneve 88 deri 104, neni 70, pika 3 “E drejta për të nxjerrë njoftimin e vlerësimit tatimor”, ligji nr. 7895, datë 27.01.1995, “Kodi Penal i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar, neni 181 “Mospagimi i taksave dhe tatimeve”.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.2., faqe 30-40 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

2.1. Rekomandimi: Sektori i Taksave dhe Tarifave Vendore, Bashkia Belsh të marrë masat duke ndjekur të gjitha rrugët administrative e ligjore për arkëtimin e detyrimeve të paarkëtuara të subjekteve fizikë/juridikë, për të gjitha detyrimet tatimore të pambledhura për 148 subjekte biznesi në vlerën 7,903,426 lekë, 1581 familje për taksën e tokës bujqësore, taksën e ndërtesës, taksën e truallit dhe tarifa të ndryshme vendore, në vlerën prej 5,292,983 lekë, debitorë nga toka bujqësore 2,850 familje në vlerën 64,489,485 lekë, si dhe nga taksa mbi ndikimin në infrastrukturë 104 subjekte në vlerën 2,128,184 lekë, duke ndjekur rrugët e mëposhtme:

T’u dërgohen bankave të nivelit të dytë urdhër bllokime në llogarit bankare;

- T’i dërgohet Drejtorisë Rajonale të Transportit, kërkesa për vendosje barrë siguruese (për mjetet) dhe në ASHK (për pasuritë e paluajtshme);

- Në funksion mbledhjes së detyrimit të papaguar, Sektori i Taksave dhe Tarifave Vendore, të angazhojë strukturat e tij, për të verifikuar dhe monitoruar në vend aktivitetin tregtar të tatim paguesit, me qëllim konfiskimin në fund të çdo dite të një shume jo më pak se 50 % të qarkullimit të realizuar;

- Nëse edhe pas njoftimeve zyrtare subjektet, nuk pranojnë të paguajnë detyrimet, Sektori i Taksave dhe Tarifave Vendore dhe “Sektori Juridik”, të marrin masa administrative, apo sekuestro dhe pas shterimit të këtyre masave të bëhet kallëzim penal.

Brenda datës 30.6.2023

3. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se subjektet që tregtojnë hidrokarbure dhe derivatet e tyre, kanë mangësi në plotësimin e të dhënave, si në krijimin e një regjistri të posaçëm për këto lloj subjektesh, në evidentimin e subjekteve që e ushtrojnë këtë lloj aktiviteti dhe në mbledhjen e detyrimeve specifike për këto kategori biznesi. Nga auditimi i kësaj kategorie biznesi, në lidhje me pajisjen me lejet përkatëse të tregtimit dhe pagesat e tyre, u konstatua se nga Bashkia Belsh, nuk është aplikuar tarifa për pajisjen me leje tregtimi për karburantet në shumën prej **7,400,000 lekë**, vlerë e cila konsiderohet e ardhur e munguar për Buxhetin e Bashkisë Belsh.

Veprimet e mësipërme bien në kundërshtim me ligjin nr. 9632, datë 30.10.2006 “Për Sistemin e Taksave Vendore”, i ndryshuar dhe nenin 35, të VKM-së nr. 170, datë 25.4.2002 “Për përcaktimin e procedurave dhe të kushteve për dhënien e lejeve e të autorizimeve për tregtimin e naftës, gazit e nënprodukteve të tyre”, i ndryshuar, kapitulli II dhe kapitulli III, pika 4, VKM nr. 970, datë 2.12.2015 “Për përcaktimin e procedurave dhe të kushteve për dhënien e licencave për tregtimin e naftës bruto dhe nënprodukteve të saj” i ndryshuar kapitulli II, pika 1; germa “b”, dhe pika 9, VKM nr. 344, datë 19.04.2017, kapitulli II, pika 1; germa “b” dhe pika 9.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.2., faqe 30-40 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

3.1. Rekomandimi: Nga Bashkia Belsh, të merren masa për të pajisur subjektet me licenca për tregtimin me pakicë të karburanteve, gazit të lëngshëm të naftës, për automjetet, vajrave lubrifikante dhe lëndëve djegëse për përdorim nga konsumatorët fundorë dhe të arkëtojnë tarifën e plota për subjektet që kanë bërë pagesa pjesore për pajisje me autorizime, për shumën debitorë prej 7,400,000 lekë, sipas Aneksit B18 bashkëlidhur Projektraportit të Auditimit. Në rastet kur

këto subjekte nuk paraqiten për licencim apo për arkëtimin e plotë të tarifës së licencë/autorizimit në bashkëpunim me Inspektoriatin Shtetëror Teknik të ndërmerren veprime administrative e ligjore deri në mbylljen e aktivitetit të këtyre subjekteve.

Brenda datës 30.6.2023

C. MASA DISIPLINORE

C.1. Për punonjësit të cilët janë pjesë e Shërbimit Civil:

Mbështetur në ligjin nr. 154/2014, datë 27.11.2014 “Për Organizimin dhe Funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”, neni 15 “Të drejtat dhe detyrat e KLSH-së”, shkronja c., ligjin nr. 152/2013, datë 30.05.2013 “Për nëpunësin civil”, i ndryshuar, neni 58 “Llojet e masave disiplinore”, në VKM-në nr. 115, datë 05.03.2014 “Për përcaktimin e procedurës disiplinore dhe të rregullave për krijimin, përbërjen e vendimmarrjen në komisionin disiplinor në shërbimin civil”, **i rekomandojmë Kryetarit të Bashkisë Belsh**, që për shkeljet e paraqitura në Raportin Përfundimtar të Auditimit, bazuar në performancën dhe llojin e shkeljeve, të vlerësojë shkallën e përgjegjësisë për çdo punonjës të atakuar dhe të fillojë procedurat për dhënien e masave disiplinore përkatëse nga “Vërejtje” deri në “**Largim nga shërbimi civil**”, për punonjësit e mëposhtëm:

1. **Z. A.N.**, Drejtor i Drejtorisë së Shërbimeve Financiare, e të Ardhurave, Pronave Publike, Lejeve dhe Licensave, për problemet e konstatuara në lidhje me menaxhimin financiar dhe kontrollin e brendshëm, me kontabilitetin dhe pasqyrat financiare, me planifikimin dhe realizimin e buxhetit, me menaxhimin e të ardhurave dhe borxhin tatimor si dhe në lidhje me zbatimin e rekomandimeve të lëna nga auditimi i KLSH-së;
2. **Z. M.Ç.**, me detyrë Sekretar i Përgjithshëm, për problemet e konstatuara në lidhje me menaxhimin financiar dhe kontrollin e brendshëm;
3. **Z. A.S.**, me detyrë Drejtor i Drejtorisë së Burimeve Njerëzore dhe Shërbimeve të Brendshme për problemet e konstatuara në lidhje me menaxhimin financiar dhe kontrollin e brendshëm dhe zbatimin e rekomandimeve të lëna nga auditimi i KLSH-së;
4. **Z. D.P.**, me detyrë Përgjegjësit të Sektorit të të ardhurave, në lidhje me vjeljen, menaxhimin e të ardhurave dhe borxhin tatimor;
5. **Z. J.T.**, me detyrë Përgjegjës i Sektorit të prokurimeve, në lidhje me zbatimin e rekomandimeve të lëna nga auditimi i KLSH-së;
6. **Znj. A.L.**, me detyrë Përgjegjëse e Sektorit juridik, në lidhje me zbatimin e rekomandimeve të lëna nga auditimi i KLSH-së;
7. **Z. V.I.**, me detyrë Përgjegjës i Sektorit të lejeve, në Drejtorinë e urbanistikës, në lidhje me zbatimin e rekomandimeve të lëna nga auditimi i KLSH-së.

C. 2. Për punonjësit që marrëdhëniet e punës rregullohen me Kodin e Punës apo me status të parashikuar në ligje të veçanta:

Mbështetur në nenin 15 “Të drejtat dhe detyrat e KLSH-së”, shkronja (c), të ligjit nr. 154/2014, datë 27.11.2014 “Për Organizimin dhe Funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”, në Kodin e Punës në Republikën e Shqipërisë, neni 37 “Masa Disiplinore”, kontratën individuale të punës, neni 8 “Masat Disiplinore”, **i rekomandojmë Kryetarit të Bashkisë Belsh**, që për shkeljet e paraqitura në Raportin Përfundimtar të Auditimit, bazuar në performancën dhe llojin e shkeljeve, të vlerësojë shkallën e përgjegjësisë për çdo punonjës të atakuar dhe të fillojë procedurat për dhënien e masave disiplinore përkatëse nga “Vërejtje” deri në “**Zgjidhje e kontratës së punës**”, për punonjësit e mëposhtëm:

1. **Znj. R.M.**, me detyrë Nënkyetare e Bashkisë Belsh, për mosmarrjen e masave të plota në lidhje me zbatimin e rekomandimeve të lëna nga auditimi i KLSH-së.

D. NJOFTIM PËR DEPARTAMENTIN E ADMINISTRATËS PUBLIKE DHE KOMISIONERIN PËR MBIKËQYRJEN E SHËRBIMIT CIVIL

Për punonjësit për të cilët janë rekomanduar masat disiplinore sa më sipër, Bashkia Belsh, Drejtoria e Burimeve Njerëzore dhe Shërbimeve të Brendshme, pasi të zbatojë procedurat e nevojshme ligjore dhe nënligjore për fillimin e ecursë disiplinore dhe pas përfundimeve të afateve ankimore, **të ndërmarrë veprimet si më poshtë:**

- a. Të njoftojë Departamentin e Administratës Publike, për regjistrimin e masës disiplinore në Regjistrin Qendror të Personelit, në zbatim të neneve 7 dhe 17, të ligjit nr. 152/2013 “*Për Nëpunësin Civil*”, i ndryshuar.
- b. Të njoftojë Komisionerin për Mbikëqyrjen e Shërbimit Civil, për mbikëqyrjen e ligjshmërisë në administrimin e shërbimit civil, në zbatim të nenit 11, të ligjit nr. 152/2013 “*Për Nëpunësin Civil*”, i ndryshuar.

Për sa më sipër paraqitet ky Raport Përfundimtar Auditimi.

KONTROLI I LARTË I SHTETIT

